

— Izhaja ob 4. zjutraj. —
Stane mesečno Din 55.—, za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2064, ponoči tudi
št. 2093.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2495

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 - Praha č. 10.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 7. oktobra.

Atentat v Štipu, ki mu je podlegel odlični predstavnik naše vojske, general Mihajl Kovačević, je vzbudil v vsej državi ogromno pozornost in jo bo vzbudil prav tako tudi v inozemstvu. V Beogradu je povzročil pravo razburjenje, ki odseva iz namere raznih korporacij prirediti protestna zborovanja, prav tako iz dejstva, da je vlada takoj sklicala ministrski sejo in da je prav tako tudi organizacija zborovala o situaciji, ki se razvija spričo pojačane bugarske akcije na jugu.

Atentat na generala Kovačevića je samo eden izmed dogodkov, ki se vrstijo v Južni Srbiji in od onih, ki so se že izvršili, in onih, ki bodo očividno še sledili. Večjo pozornost in večje razburjenje je povzročil le, ker gre to pot za posrečeni atentat in dalje, ker mu je podlegla tako visoko stoječa osebnost. Težišče pa seveda ni na teh dveh okolnostih, marveč na sistemu, ki se uveljavlja na jugu, na dejstvu teroristične akcije same.

Nihče med nami, ki nam je na srcu popolna konsolidacija razmer na jugu in izboljšanje odnosov z Bolgarijo, ne more biti zadovoljen s stereotipnim poročilom, da je šef javne bezbednosti general Žika Lazić odpotoval na mesto atentata, in z zagotovilo, da se bodo storilci izsledili ter s povdarmom, da je treba za vselej napraviti konec razbojniški akciji makedonstvujuših. To smo že čuli nešteto krat in s tem je karakterizirana dovolj tudi vrednost teh najnovejših zagotovil in povdarmov. Celotna naša javnost zahteva in pričakuje več nego to, zahteva konkretnosti in garancij, ki bodo kaj tehtale.

Vsem nam je jasno, da izvor ojačene teroristične akcije ne more biti drug nego težnja po tem, onemogočiti zbliznanje med Jugoslavijo in Bolgarijo, če ne v absolutnem smislu pa vsaj dotlej, dokler se ne reši «makedonsko vprašanje» kakor si ga zamišljajo makedonstvujušči. Preko tega pa je jasno, da hoče organizacija makedonskih emigrantov s svojimi atentati opozoriti naše pozornost vnanje, to je evropske javnosti in ji čim bolj učinkovito dokazati, da ne more biti miru in sporazuma na Balkanu, dokler se «problem» ne spravi s sveta. To se vidi popolnoma določno iz javne enunciacije, ki jo je dala vnanjim predstaviteljem ter domačim in vnanjim novinarjem navedena organizacija, ki popolnoma odločno izjavlja, da so atentati v Južni Srbiji njeno delo in da so izrazito teroristični. Baš ta izjava je najvažnejši dogodek, ona bi morala pomeniti sedaj centralno točko, okrog katere bi se moralo gibati razreševanje celotnega problema.

Da si upajo teroristi v taki obliki nastopiti v Bolgariji, ne da bi se bali posledic, razgaljuje najbolj vso situacijo. Sigurno so si, da jih sofijska vlada ne bo nehala štiti, sicer ne bi nastopili v taki poziciji. Vedo, da si sofijska vlada sama želi njihovim načrtom odgovarjajoče solucije «makedonskega problema». Spričo tega se vsiljuje domneva, da iniciativa za obnovu teroristične akcije ni daleč od krogov bolgarske vlade same. V tej domnevi se ne izražajo naš zvozniki, marveč prav realni prevdarek. Zelo merodajni faktorji sofijske vlade so izjavljali v času, ko se je pričela akcija za zbliznanje med nami in Bolgarijo, da more nastopiti resničen in iskren sporazum le na osnovi rešitve «makedonskega problema» in tudi niso prikrivali, da si pod tem predstavljajo ali korekturo meje v smislu bolgarskih zahtev iz leta 1913, oziroma 1915, ali pa podelitev avtonomije Makedoniji, kar bi pomenilo priznanje bolgarske manjšine na jugu. To se lahko na naši strani smatra za oficijelno, za pravo naziranje bolgarske vlade, s katerim moramo računati. Zelo bi bilo verjetno, da želi sofijska vlada podkrepiti svoje stališče z naglašanjem važnosti očitane problema na ta način, da oživi teroristično akcijo; morda misli, da nas s tem prisili na meritorne razgovore o «makedonskem problemu», a ako ne uspe s tem, pa istočasno podčrta problem pred forumom evropske javnosti, tako one, ki spada k našim prijateljem in zaveznikom kakor one, ki nam je sovražna. Ako bi bila sofijski vladi teroristična akcija neprijetna, bi jo mogla preprečiti ali preložiti na poznejši čas ali jo kakorkoli modificirati. Zdi se tedaj prav mogoče, da je naša domneva pravna.

Za nas bi bila potemtakem stvar popolnoma jasna. Ako pokažemo popuščanje sedaj, bi s tem teroristom dali novega, še večjega poguma. Ako ne mislimo upoditi bolgarskim zahtevam, — in to je vsekakor naše stališče — stopa pred nas kategorično potreba, pokazati Sofiji in makedonstvujušim, da ne morejo uspeti niti z novimi metodami petk in atentatov, kakor niso mogli s prejšnjim sredstvom komitskih tolpc, ki danes na jugu ne morejo več operirati. Nikogar v Evropi ne bo mogoče prepričati, da se taka teroristična akcija ne da zatreti; celo Rusji so zmagali odpor domačinov v divjem, goratem Kavkazu, kjer so imeli proti sebi ves narod, pa ne bi uspeli mi v deželi,

Prvi pojavi krize v vladni koaliciji

Ostra debata v demokratskem klubu. — Celo g. Marinković je skeptičen. — Mala, a pomembna demonstracija v verifikacijskem odboru. — Pristrčni odnosi med obema demokratskima kluboma

Beograd, 7. oktobra. P. Dasi vukičevići s klerikalci vred na vse mogoče načine poskušajo prepričati javnost, da je vlada trdna in sigurna, prevladuje v vseh političnih krogih naziranje, da je kriza vlade faktično že izbruhnila, četudi koalicija formalno še obstoja. To dokazuje tudi že sam razvoj dogodkov, ki gre že v povsem drugem pravcu, kakor pa si ga žele gotovi vladni krogi. V poslanskem klubu DS se je vršila danes ves dan velika politična debata, koje jedro tvori vprašanje, ali je mogoče nadaljno sodelovanje z g. Vukičevićem in ohranitev dosedanje koalicije z radikali. Debata je bila mestoma zelo ostra. Pokazalo pa se je, da je bil dr. Marinković ves čas zelo rezerviran in da ni mogel dati jamstva, da ni mogel niti obljubiti onih sprememb, ki tvorijo enodušno zahtevo in pogoj Demokratske zajednice za nadaljno sodelovanje v Vukičevićevem kabinetu.

Tudi v verifikacijskem odboru je prišlo do incidenta, ki je ovrgel intrige, češ da je prišlo pri pogajanjih za združitve obeh demokratskih strank do zastoj. Na povsem formalnem vprašanju, ko je šlo prav za prav le za to, da se tokumetira vladna večina, so demokrat-

ski poslanci Pera Marković, Vlajić in dr. Behmen glasovali za predlog SDS. Ta nastop demokratskih poslancev je na najbolj nedvoumen način ilustriral netočnost verzij o nesporazumu in pokazal vso intimnost odnosov, ki vladajo med DS in SDS. Značilno je, da demokratski poslanec Perić niti ni hotel pristopovati seji verifikacijskega odbora, marveč je odšel na sejo demokratskega kluba, da tam kritizira odnose, ki vladajo v vladni koaliciji.

Razumljivo je, da je napravil ta dogodek v politični javnosti globok vtis in izzval živahne komentarje. Podpredsednik demokratskega kluba dr. Ivan Ribar pa je danes popoldne še bolj dokumentiral pristržnost odnosov, ki so zavladali med obema demokratskima skupinama s tem, da je osebnost prišel v klub SDS in se tam delj časa razgovarjal z delegati, določenimi za pogajanja, in z drugimi poslanci. V tem razgovoru so bile ugotovljene podrobnosti nadaljnega postopanja delegatov pri jutrišnjem nadaljevanju pogajanj. V informiranih krogih se računa, da bodo pogajanja prvih dni prihodnjega tedna uspešno zaključena.

Demokrati pred težko odločitvijo

Celodnevna seja demokratskega kluba. — Ostra borba za in proti nadaljevanju sedanje vladne koalicije. — Notranje ministristvo kot minimalna demokratska zahteva. — Seja se danes nadaljuje

Beograd, 7. oktobra. p. Najvažnejši dogodek današnjega dne je bila seja poslanskega kluba demokratske stranke. Po večrajših konferencah in razgovorih med demokratskimi ministri in ministrskim predsednikom g. Vukičevićem, na katerih se je na obeh straneh postavila zahteva po čimprejšnjem razčiščenju odnosov v vladni koaliciji, je naravno, da vsi politični krogi pričakujejo, da bo debata v demokratskem klubu presekala sedanjo nejasnost in nesigurnost in končno razčistila situacijo. Posebno veliko zanimanje je vladalo za sejo v radikalnih krogih, ki se zavdajo, da je od sklepov te seje odvisna nadaljna usoda vladne koalicije.

O seji ni bil izdan nikak komunik. Po pripovedovanju udeležencev je bila seja vseskoti živahna in debata mestoma zelo ostra. V glavnem se vrtila razprava okrog vprašanja, ali in pod kakimi pogoji bi bilo možno nadaljno sodelovanje demokratske zajednice v sedanji vladni koaliciji. Ker reklamirajo radikali zase predsednika Narodne skupščine, se označuje v Demokratski zajednici kot minimalni pogoj za nadaljno ohranitev sedanje vladne koalicije mesto notranjega ministra, ki mora pripasti demokratom.

Dr. Marinković je uvodoma podal kratko sliko naše zunanje politike v zvezi z umorom generala Kovačevića,

Zlobne klerika ne intrige proti poslancu Ureku

Pred verifikacijskim odborom skušajo izpodbijati njegov mandat, češ da je bil nekdanj obsojen na zapor in da je živčno bolan. — Ljubljanski mandat bi rad brez novih volitev dobil dr. Korošec

Beograd, 7. oktobra. p. Izpodbijanje mandata g. Ureka utemeljujejo klerikalci predvsem s tem, da je bil gospod Urek svojčas obsojen radi «političnega izsiljevanja» na 6 mesecev zapor. Še bolj bedasta je druga točka klerikalne pritožbe, v kateri odrekajo Ureku kvalifikacijo za narodnega poslanca, češ da so zdravnik l. 1923-24. za časa njegove živčne bolezni ugotovili, da je «duševno manj vreden». Kako podla in smešna je pritožba zoper mandat g. poslance Ureka, sledi že iz tega, da je bila obsodba, na kateri bazira klerikalni priziv zoper njegovo izvolitev, pozneje od Stola sedmorice razveljavljena in g. Urek popolnoma rehabilitiran. Kar se tiče njegovega duševnega stanja, je klerikalna obožava tembolj ogabna, ker izkriščajo svoječasno živčno bolezen poslance Ureka, dasi so ob zadnjih volitvah tudi to na lastni koži občutili, da je g. Urek vse prej kakor «duševno manj vreden». Splošno prevladuje prepričanje, da gre

nato pa predladi za podaljšanje sedanje koalicije. Toda to je tudi po njegovem naziranju mogoče samo pod pogojem, da dobe demokratski resor notranjega ministra: to zahtevo podpirata oba kluba Demokratske zajednice.

V debato, ki je nato sledila, so posegli poslanci dr. Veljković, Dragutin Pečić in Žika Rafajlović. Vsi trije so ostro napadli radikale, kritizirali pa tudi postopanje demokratskih ministrov, češ da igrajo kljub temu, da sta obe koalirani skupini skoraj enako močni, povsem podrejeno vlogo. Radikali nestrano urgirajo in zahtevajo izpolnitev obveznosti s strani demokratov, ne vrše pa obveznosti, ki so jih prevzeli, sami. Predsednik g. Davidović je nato resumiral potek dopoldanske seje, naker je bila seja prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob 4.

Na popoldanski seji so govorili poslanci Pavle Cubrović, Teftić, Grof, Glišić in Pera Marković. Zlasti poslanec Grof je ostro napadal vlado in energično obsojal sedanjo koalicijo z radikalno stranko, njegovemu mnenju pa so se pridružili tudi poslanci Pečić, Rafajlović in Veljković. Danes ni bilo mogoče preneniti, za katero skupino stoji večina kluba.

Seja je bila ob 18. uri zaključena in se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Interpelacije posl. dr. Pivka

Beograd, 7. oktobra. p. Poslanec dr. Pivka je poslal danes finančnemu ministru upit, v katerem zahteva pojasnila, kaj namrava ukreniti, da odpravi stanovanjsko mizerijo, pod katero trpe organi finančne kontrole na severni meji. Istočasno je izročil finančnemu ministru predstavo, v kateri ga naproša, da proglasi cesto, ki vodi iz Ocinja v Prekmurju k Sv. Ani na Gradiščanskem, za obmejno carinsko pot, da tako omogoči prebivalstvu hitro zdravniško in veterinarsko pomoč za slučaj nujne potrebe.

Italija in zunanja posojila

Rim, 7. oktobra. (pa.) Po posvetovanjih z važnimi bančnimi zavodi in gospodarskimi organizacijami je sklenil finančni minister Volpi, da ne bo Italija sklepala zunanjih posojil.

Radičev obračun s slovenskim klerikalizmom

Prva poslovna seja verifikacijskega odbora

Verifikacijski odbor je začel z razpravo o mandatih, proti katerim ni konkretnih pritožb. — Južnosrbski mandati so bili skoro vsi overovljeni. — Smešen klerikalni ugovor proti posl. Ureku. — Ljubljana še ni prišla na vrsto, vsi drugi slovenski mandati so verificirani

Beograd, 7. oktobra. p. Danes dopoldne ob 9. se je sestel plenum odbora, da začne z verifikacijskim delom. Takoj uvodoma je nastalo prerokanje okrog vprašanja, na kak način in po kakem vrstnem redu naj se izvede verifikacija.

Poslanec Juraj Demetrović (SDS) je zahteval, naj se najprej razpravlja o mandatu predsednika dr. Nika Subotića, zoper katerega je vložena pritožba. Svoj predlog je utemeljeval s tem, da je treba najprej pač ugotoviti, ali ima dr. Subotić kvalifikacijo, da predseduje verifikacijskemu odboru.

Poslanec Timotijević (DS) je zahteval, naj se točno določi rok, do katerega naj verif. odbor sprejema pritožbe. Predlagal je, naj bi se rok za vlaganje pritožb omejil do danes zvečer.

Poslanec dr. Budisavljević (SDS) je proti omejitvi protestiral. Njemu se je pridružil tudi Stjepan Radić.

Poslanec Kokanović (zemljoradnik) je nato predlagal, naj se razpravlja o mandatih po abecednem redu. Radikal Ranković je seveda proti temu takoj protestiral, ker bi na ta način prišla najprej na vrsto Banjaluka, kjer je izvoljen g. Vukičević. Poslanec Marković (DS) je končno predlagal, naj se izvrši najprej razprava o nespornih mandatih, razprava o spornih mandatih pa naj se odloži. Po kratki pavzi je bil ta predlog z večino glasov sprejet. Nato se je pričela

razprava po volilnih okrožjih.

Ker je proti volitvam v mestu Beogradu in v beograjskem okrožju vložena več pritožb, je bila razprava o tem odgojena. Pri debati o bitoljskem okrožju je prvi povzel besedo Stjepan Radić, ki je obširno govoril o volilnem teroruju v Južni Srbiji in navajal primer radičevskega kandidata Marka Boškovića, ki so ga policijske oblasti tik pred vložitvijo kandidatne liste aretirale in zaprle pač potepuštva, dasi jim je bilo znano, da je Bošković veleposestnik. V svojem govoru je posl. Radić naglasil, da je g. Vukičević napravil iz Južne Srbije lovišče, v katerem je dovoljen lov samo radikalom. Končno je zahteval, naj se vsi mandati v Južni Srbiji razveljavijo in razpišejo nove volitve. Nato je govoril še posl. Pavle Radić, ki je navedel celo vrsto konkretnih slučajev volilnega nasilja. Kljub temu pa je vladna večina vse mandate v bitoljskem okrožju verificirala.

Prav tako so bili verificirani tudi vsi mandati v bregalniskem, valjevskem in vranjskem okrožju. Pri razpravi o bregalniskem okrožju je St. Radić napadel ministra Kocića zaradi njegove agitacije s kraljevim imenom. Poslanec Juraj Demetrović je nastopil proti verifikaciji mandata v raško-zvečanskem okrožju, kjer je bil ukraden mandat samostojnemu demokratskemu kandidatu Gligoriju Božoviću. Debata o kosovskem in kragujevskem okrožju je bila odgojena, ker je vložena več pritožb. Ostra debata se je razvila o verifikaciji mandata v ohridskem okrožju, kjer je bila izvršena znana tatvina volilnih spisov. Po daljšem prerokanju je vladna večina verificirala tudi ta mandat. Seja je bila nato opoldne prekinjena in se je nadaljevala ob 4. popoldne.

Na popoldanski seji

so bili po krajši debati verificirani mandati v pirotsem, požarevskem, prijeljskem, tikveškim, belovarskem, varaždinskem in ličko-krbavskem okrožju. Nato se je pričela debata

o mariborsko-zeljskem volilnem okrožju.

Pri tej priliki je imel Stjepan Radić dolg govor, v katerem je zlasti ostro napadal slovenski klerikalizem, češ, da je za državo mnogo nevarnejši, kakor pa bombni atentati bolgarskih komitov. V svojem govoru je zlasti kritiziral postopanje ljubljanske škofa dr. Jegliča, kateremu je

Zatiranje našega naroda v Italiji

Fašisti nadaljujejo z razpuščanjem slovenskih prosvet. društev

Trst, 7. oktobra. l. Prefekt je razpustil pevsko društvo Hajdrih na Proseku in pevsko društvo Adria v Barkovljah z utemeljitvijo, da je delovanje teh društev nasprotovalo nacionalnemu redu v državi. Ti društvi sta spadala med najstarejša društva v tržaški okolici.

Diplomatska posvetovanja v Parizu

Pariz, 7. oktobra. s. Chamberlain je danes dopoldne iz Marsella dospel semkaj. Jutri se sestane z Briandom.

Pariz, 7. oktobra. (pa.) Poljski zunanji minister, ki je prispel danes semkaj, se sestane jutri z Briandom in Chamberlainom.

očital, da zlorablja vero v strankarske svrhe SLS. Naglašal je, da igrajo cerkev, prižnica in spovednica glavno agitacijsko sredstvo klerikalizma. Dr. Korošec je sklenil z g. Vukičevićem pakt in je dobil velike vloge denarja na račun podpore za poplavljenec. Radić priznava, da je bila Slovenija od poplav in drugih elementarnih katastrof najhujše prizadeta in podpore nujno potrebna, ugotavlja pa, da je dr. Korošec v svoji strankarski zagrozenosti tudi tem najbednejšim namenjene podpore na grd način zlorabljal v svoje strankarske cilje in jih delil le med one, ki so se obvezali, da bodo glasovali za SLS. Dr. Korošec pa ima organizirano tudi svojo lastno policijo in spijonazo, ki vrši strahoviti pritisk na volilce. Tudi potom raznih zadržev je izvajal dr. Korošec volilno nasilje. Klerikalno nasilje je mnogo hujše, kakor so nasilja makedonskih band, ki strahujejo Južno Srbijo. Dr. Korošec bo, če mu nikdo ne bo stopil na prste, napravil iz Slovenije še hujšo Makedonijo. Slovenija je pasivna pokrajina in vsakdo si lahko izračuna, kako velikansko škodo trpi ljudstvo, če se bo še nadalje dopuščalo, da bo Korošec na tak način delal z itak pičlimi, za Slovenijo dovoljenimi krediti.

Radić se je nato obširno bavil z načinom klerikalne agitacije

in zlasti povdarjal, da so klerikalci podpirali protidržavno propagando Nemcev in Madžarov, ki so razglašali, da ne gre toliko za volitve, kot pa za plebišcit za priključitev severno slovenskih pokrajin k Avstriji, odnosno Madžarski. Kdor pozna razmere na severo-zapadni državni meji, ta bo tudi znal presoditi, da pomeni tako početje naravnost izdajstvo državnih in nacionalnih interesov. Slovenski klerikalci so danes še mnogo hujši in državi mnogo nevarnejši, kakor pa takrat, ko so kričali »Srbe na vrbe«. Korošec-Jegličev klerikalizem je v Jugoslaviji mnogo hujši, kakor je bil v Avstriji, in mu sploh v vsej Evropi ni primere. Slovenski klerikalizem služi papežu in je njegov najvestejši politični sluga. Obavdva se potegujeta za to, da bi postalo vse cerkveno premoženje v naši državi papeževa last. Če sedaj verifikacijski odbor potrdi klerikalne mandate, znači to, da sankcionira početje klerikalizma. Radić apelira na vse trezne in poštene poslance, da preprečijo tako sramoto, ki bo padla ne le na nje, ampak na ves jugoslovanski narod, če odobre klerikalne mandate

Radićev govor je napravil na navzoče klerikalne poslance silno mučen vtis, ki so ga zaman skušali zabrisati z ironičnimi medklici. Med govorom Stjepana Radića je stopil v dvorano klerikalni poslanec g. Zebot in izročil predsedniku

pritožbo SLS zoper mandat posl. Ureka.

Pritožba je bila očividno sestavljena šele v zadnjem trenutku v klerikalnem klubu. V pritožbi zahtevajo, da se razveljavi Urekov mandat iz subjektivnih razlogov, češ, da g. Urek nima kvalifikacije za narodnega poslanca. V obrambo g. Ureka so nastopili celo radičevci. Poslanec Sutej je v stvarnem govoru dokazoval smešnost klerikalne pritožbe, da pa se verifikacijskemu odboru ne bo moglo očitati pristranosti, je bila razprava o Urekovem mandatu odgojena in se bo razpravljalo o njem skupno z drugimi ospornimi mandati.

Nato je verifikacijski odbor brez debate verificiral vse mandate

v volilnem okrožju Ljubljana-Novo mesto.

Sledila je razprava o mandatih v volilnem okrožju Dubrovnik-Split. Radićev Sutej je ugotavljal številne nerednosti, ki so jih zagrešili radikali. Pri glasovanju je glasovalo tudi več demokratov proti verifikaciji, tako da je bil izid 10:10, odločen je bil glas predsednika, ki je glasoval za verifikacijo. Seja je bila nato zaključena in se vrši prihodnja seja jutri dopoldne ob 9.

Kmečka buna v Slavoniji

Ostip, 7. oktobra. n. V nekem selu pri Pakracu so kmetje zabranili nadaljno poslovanje davčne komisije. Zato je žandarmerija prišla in zapela dva glavna voditelja kmetov ter ju odvedla v sodno zapore v Pakracu. Danes dopoldne je prišlo pred sodišče v Pakrac nad 200 kmetov, ki so zagrozili, da bodo jurili sodišče in v silo oprostiti oba zapeta kmeta.

Po zločinskem atentatu v Stipu

Ves promet z Bolgarijo ukinjen. — Zasledovanje zločincev. — Aretacije osumljencev. — Seja načelnikov opozicijskih skupin. — Zbliževalna akcija v opasnosti. — Naš pariški poslanik pri Briandu. — Italijanski tisk o atentatu

Beograd, 7. oktobra p. Po nalogu vlade je včeraj naša vojska popolnoma zaprla bolgarsko mejo kot represalijo zaradi atentata v Stipu. Ves promet med našo državo in Bolgarijo je ukinjen.

Iz Stipa poročajo, da so se stavile močne oborožene skupine seljakov na razpolago našim oblastem in vojski, da seljaki kot dobrovoljci zasledujejo bolgarske razbojnike. Zasledovanje zločincev vodita na terenu osebno komandant žandarmerije general Tomić in načelnik notranjega ministrstva Žika Lazić. Na telefonsko vprašanje je danes g. Lazić izjavil, da preiskava povojno napreduje. Zločinci sicer niso prileti, toda verjetno je, da se to zgodi v najkrajšem času. Ukrepljeno je vse potrebno za aretacijo zločincev, ki niso mogli prekoračiti dobro zastražene meje.

Večerni listi poročajo, da sta dva zločinceva prijeta. Po informacijah nekoga lista pa je danes policija na kolodvoru prišla nekoga mladega Bolgara, ki se je prav sumljivo vedel na postaji in je baje bil v zvezi z atentatom na generala Kovačevića. Za jutri pričakujejo prevoz trupla pokojnega generala Kovačevića v Beograd. Njegov pogreb se izvrši na najsvečaniji način z vsemi vojaškimi častmi in na državne stroške.

Beogradska sokolska župa je izrazila sodrodniškim pokojnika sožalje ter v posebni spomenici omenjala velike zasluge pokojnikove za Sokolstvo. Svečanega pogreba se beogradski Sokol udeležijo korporativno.

Danes popoldne so imeli načelniki opozicijskih skupin g. Svetozar Pribičević, Stjepan Radić in Joca Jovanović daljši sestanek. Po sestanku je g. Pribičević izjavil vašemu dopisniku, da so se načelniki opozicijskih strank razgovarjali o skupni akciji pr. predsedniku Narodne skupščine, da se skliče seja načelnikov klubov, na katerem bi podal zunanji minister izčrpano poročilo o našem mednarodnem položaju, zlasti pa o odnosih do Bolgarije, kakor tudi o korakih, ki jih namerava ukreniti vlada v Sofiji. Minister notranjih del naj bi na tej konferenci klubskih načelnikov poročal o dogodkih v Južni Srbiji, kakor tudi o

vseh odredbah, ki jih je vlada ukrenila v obrambo našega prebivalstva Južne Srbije.

Beograd, 7. oktobra p. Današnja »Samouprava« razpravlja na uvodnem mestu o stipskem atentatu ter naglašja, da je treba predvsem ugotoviti tri stvari: 1.) Ali bolgarska vlada odobrava akcijo bolgarskih komitejev ali ne. Če je ne ne odobrava, še to ne pomeni, da bi ne bila odgovorna za dejanja, ki jih vrše bolgarski državljan na tujem ozemlju, ki pa se pripravljajo na bolgarskem teritoriju. 2.) Ali je bolgarski vladi znano delovanje komitejev? 3.) Ali je bolgarska vlada neposredno kriva in odgovorna za dogodek. Če se vse to ugotovi, potem je pomirliva politika zblížanja, ki se propagira z jugoslovenske strani, težko kompromitirana. Končno poudarja »Samouprava«, da zasleduje Jugoslavija najprej miroljubno politiko in da tudi v borbi za zaščito ugleda in interesov države ne bo storila ničesar, kar bi se moglo tolmačiti kot dokaz nasprotnega razpoloženja.

Pariz, 7. oktobra p. Jugoslovenski poslanik Spalajković je posetil danes zunanje ministra Brianda in z njim delj časa konferiral. V diplomatskih krogih sodijo, da je bila ta konferenca v zvezi z najnovejšimi zapletitjimi na Balkanu, zlasti pa o atentatu na generala Kovačevića v Stipu.

Milan, 7. oktobra s. »Corriere della Sera« dodaja vesti o umoru generala Kovačevića v Južni Srbiji, ki jo list namenoma vedno imenuje Srbska Makedonija, nekoliko političnih misli. Dogodek v Srbski Makedoniji, pravi list, kaže, da hoče revolucionarna makedonska organizacija s svojimi metodami doseči, da se o njej govori. Dokler se ne bo rešilo makedonsko vprašanje, ni mogoče razumeti, da bi se med Jugoslavijo in Bolgarijo vzpostavili priateljsko-sosedni odnosi. Rešitev ne bi bila težka. Gre za nekaj irski problem, Obtežljivo je le, da leži Makedonija v srcu Balkana. Zbližanje med Beogradom in Sofijo onemogočajo makedonski revolucionarji s takimi atentati. Že zopet, piše list, bo prišlo do svrstašva med najbolj bojevitima narodoma na Balkanu.

Novi atentati v Južni Srbiji

Bolgarski razbojniki so zopet streljali na železniško postajo v Djevdjeliji ter napadli obmejno vas Klisuro. — Vrgli so 20 bomb, ki pa k sreči niso zahtevale človeških žrtev. — Makedonski priznavajo svoje zločine

Beograd, 7. oktobra p. Po poročilih, ki so prispela sem iz Južne Srbije, so bolgarski razbojniki izvršili nov atentat; streljali so na železniško postajo v Djevdjeliji.

Ministrstvo notranjih del je nocoj sprejelo poročilo, da so bolgarske razbojniške tolpe izvršile nov napad na obmejno selo Klisuro. Iz Vranje je notranji minister prejel brzoglasno poročilo, ki uradno javlja podrobnosti o tem napadu. Poročilo omenja, da so štiri bolgarske razbojniške tolpe, broječe pet pet mož, nocoj okoli polnoči vdrle v obmejno selo Klisuro. Razbojniki so vrgli na carinsko poslopje, orožniško postajo in na pošto več bomb, ki so eksplozirale. Eksplozija je takoj zbudila seljake in orožnike, ki so se postavili v bran proti razbojniškemu napadalcem. Razvila se je ogorčena borba. Razbojniki so vrgli 20 bomb na razna poslopja. K sreči ni bil nihče mrtev niti ne

ranjen. Škoda povzročena vsled eksplozije bomb, je na raznih poslopih znatna. Razbojniškim tolpom je povzročil najhujše zloglasni bolgarski hajduk Veličko.

Sofija, 7. oktobra p. Listi objavljajo dolgo obvestilo V. M. R. O., ki se nanaša na zadnje atentate v Južni Srbiji. To obvestilo je organizacija makedonskopravskih naslovljena tudi na vse predstavnike tujih držav v Sofiji, kakor tudi na dopisnike inozemskih velikih listov. Med drugim pravi obvestilo:

V odgovor na »srbski teror« so neke borbene sile »Notranje makedonske revolucionarne organizacije« segle po terorju. Atentati na železniški progi Skopje-Solun, pred pri Pčinju, a zadnji čas pri Udovu, atentati v Kočanah in Gjevgjeliju, oboževane borbe s srbsko žandarmerijo v kumanovskem, malevskem, radoviškem in gjevgjeljskem okraju so njih delo.

Poostritev polsko-litovskega spora

Litovska vlada zatvorila zadnje poljske šole. — Poljske represalije. — Svarilo poljskih socialistov. — Številne aretacije

Berlin, 7. oktobra. d. Po poročilih iz Varšave se poljsko-litovski konflikt čim bolj poostruje. Litovska vlada je končno odredila zatvoritev sedmih zadnjih poljskih šol. V Kovnu sta bila dva poljska državljana aretirana kot politična ujetnika.

Varšava, 7. oktobra. d. Izvrševalni odbor socialistične stranke je na včerajšnji seji sprejel resolucijo, ki naglašja, da se ne more odobravati vsak agresivni nastop Poljske proti Litvi. Tudi aretacije in hišne preiskave v vilnskem okrožju niso na mestu. Socialisti zahtevajo, da se poljsko-litovski spor predloži Društvu narodov v presojo.

Zunanje ministrstvo namerava prihodnje dni pričeti s posebno akcijo v obrambo narodnih manjšin v Litvi. Represalije poljske vlade radi zatvoritve poljskih šol in internacije poljskih učiteljev v Litvi se nadaljujejo. Vse litavske šole v vilnskem okrožju, kjer so njih učitelji vodili protipoljsko propagando, so zatvorjene. Nekateri aretirani Litovci, ki niso poljski državljani, so bili pregnani čez mejo. Kakor poročajo iz Kovna, so litovske oblasti uvedle na podlagi protestov in poročil časopisa v Vilnu strogo preiskavo zaradi nehumanega postopanja proti aretiranim poljskim učiteljem. Zaradi mučenja so v koncentracijskem taborišču v Varniji se nahajajoči poljski učitelji pričeli z gladovno stavko.

Varšava, 7. oktobra. t. Celokupni tisk posevča uvodne članke najnovejšemu poljsko-litovskemu konfliktu. Vlada utemeljuje proti Litovcem v vilnskem okrožju naperjene represalije s protipoljsko agitacijo duhovščine in političnih osebnosti. Ze južna so poljske oblasti na poročila o preganjanju Poljakov od strani litovskih oblasti in organov naprosile predsednika litovskih društev v Vilnu Ryttasa in patra Krasjanisa, naj intervenirata na korist poljskih državljanov v Litvi. Kljub tej intervenciji je litovska vlada svoje odredbe proti Poljakom še poostrila.

Klaipeda, 7. oktobra. d. Deželni zbor je včeraj pričel razpravo o gospodarskem položaju Litve. Guverner je predal v litovskem in nemškem jeziku daljšo izjavo, v

kateri naglašja, da mora deželni zbor posevčati največjo pozornost gospodarskim problemom, obenem se je deželni zbor izjavil, da sta litovski in nemški jezik ena kopravna.

Zunanjepolitične zahteve angleške delavske stranke

London, 7. oktobra. d. Delavska stranka je na svojem kongresu v Blackpoolu sprejela resolucijo, v kateri se izreka za organizacijo svetovnega miru na temelju ženevskega protokola. Zunanjo angleško politiko označa resolucija kot miru sovražno, ker je vlada doslej odklonila vsak poizkus, zavarovati mir po varnostnih pogodbah odnosa mirovnih razsodišč. Resolucija dalje zahteva obnovitve pogajanj med Ameriko in Anglijo glede rešitve razorožitvenega problema, zlasti pa problema svobode morja. Delavska stranka zahteva tudi sklenitev pogodbe med Anglijo in Ameriko, ki naj bi za večne čase izključevala vsako vojno. Zahteva končno vzpostavitev političnih in trgovinskih odnosov z Rusijo na principu nevmesavanja v notranje zadeve ene ali druge države.

Elektrifikacija proge Trst-Videm-Trbiž

Trst, 7. oktobra. d. Predsednik odbora za pristanške in gospodarske zadeve fašistične zveze senator Segre Sartorio je izjavil novinarjem, da bo eno prvih večjih del komisije razširjanje in elektrifikacija železnice Trst-Videm-Trbiž. Ta proga bo po gradnji predelane proge, ki se v najkrajšem času prične graditi, ena najvažnejših železniških prog, ki bo neodvisna od Jugoslavije ter bo vezala Italijo s srednjevropskimi državami.

Nemški nacionalci za Stresemannovo politiko

Hamburg, 7. oktobra. (pa.) V svojem govoru je predsednik nemške nacionalne stranke Graf Westarp odobril politiko dr. Stresemanna

Ponovna francoska demarša v Moskvi

Francoska vlada zahteva energično odpoklic Rakovskega. — Nevarnost prekinitve diplomatskih odnosov. — Kaj pravi Čičerin

Pariz, 7. oktobra. (pa.) Na Čičerinovo zahtevo je vlada sestavila note, v kateri natančno precizira svoje vzroke za odpoklic Rakovskega.

Pariz, 7. oktobra. (lo.) »Le Journal« poroča, da zahteva Francija v zadnji demarši energično odpoklic Rakovskega, ki se ni držal diplomatskih običajev in je večkrat pozival v svojih manifestih francosko javnost na akcijo proti francoski vladi. Končno je Rakovski objavil noto glede ruskih dolgov Franciji, preden je bila objavljena francoski vladi.

Pariz, 7. oktobra. d. Zaradi izjave Čičerina, da ostane poslanik Rakovski še nadalje v Parizu, se je polastila pariškega tiska gotova nervoznost. Ker je Čičerin okrevail od svoje bolezni, bo najbrže danes ali jutri sprejel francoskega poslanika Herbetta.

Kakor poroča »Petit Parisien«, je Briand že odposlal poslaniku Herbetu točna navodila. List meni, da bo Herbet, ako Moskva doslej ni razumela dostojne formule diplomatskega jezika, brez vsakih oficijelnih formul zahteval odpoklic Rakovskega. Listi upajo, da bo Čičerin upošteval želje Francije. Čudijo se tudi, zakaj Moskva ne upošteva francoskih želj, kajti med civiliziranimi državami je običaj, da država takoj odpokliče svojega poslanika v drugi državi, ako je ta izrekla le najmanjši sum, da poslanik ni na mestu in ne koristi interesom obeh držav.

Kakor se poroča, je dobil poslanik Herbet od svoje vlade nalog, da stori še tekom današnjega dneva pri ljudskem komisarju za zunanje zadeve Čičerinu primerne korake, da doseže odpoklic ruskega poslanika v Parizu Rakovskega. V slučaju, da bi

Čičerin vztrajal pri svojem stališču, je Herbet pooblaščen, da zapreli sovjetski vladi s prekinitvijo diplomatskih odnosov.

Pariz, 7. oktobra. d. »Soir« objavlja daljši razgovor svojega dopisnika v Moskvi z zunanjim komisarjem Čičerinom glede odpoklica Rakovskega. Čičerin je na razna vprašanja izjavil:

Prijetno mi je popraviti dolgo ne-točnost in neresničnost. Prvič se naša vlada ni nikdar izjavila pripravljeno, da odpokliče Rakovskega, nikdar nisem niti jaz niti Litvinov govoril o kakih pripravljnosti Rusije, da se Rakovski odpokliče. Nikdar nisem o Rakovskem izrazil najmanjšega nezadovoljstva, nasprotno, imam čast njegovo delovanje visoko ceniti in sem z njim v vseh vprašanjih, ki se tičejo Francije, popolnoma solidaren. Moje stališče se ni v notnem oziru spremenilo. Sovjetska vlada nima nikakega razloga, da bi odpoklicala Rakovskega. Meni je povsem nemogoče videti razloge, ki naj bi bili potrebni za odpoklic Rakovskega plodnosno delovanje za zblížanje obeh držav in njegovi uspehi pri pogajanjih glede ureditve dolgov se ne morejo oporekati. Francoski poslanik Herbet je dal zagotovilo, da je slučaj Rakovski na podlagi pojasnil, ki sam mu jih dal, smatral za likvidiran. Zahtevo po odpoklicu Rakovskega mora sovjetska vlada smatrati kot neprijateljski akt, ki bo imel resne posledice v medsebojnih odnosih obeh držav. Ta akt se mi zdi posebno nevaren, ker je sledil v mednarodni napeti atmosferi in se naslanja na ogorčeno borbo, ki jo vodi reakcionarni tisk in katere končni cilj je prekinitve odnosov med Francijo in Rusijo.

Slike s prve seje Narodne skupščine

★ Beograd, 5. oktobra. Današnja prva seja nove Narodne skupščine je potekala v znamenju prav značilnih parlamentarnih dogodkov, ki so morda površnemu opazovalcu ostali neopaženi, a so jih zato tembolj komentirali podrobno informirani politični krogi.

Skrajno desnico so zavzeli radikalni poslanci, a tik poleg njih so se nastopili gospodje klerikalnega kluba, da na ta način še bolj očitno manifestirajo svojo reakcionarno in konservativno orijentacijo. Kje so časi, ko g. Gosarju in njegovim drugom nobena levica ni bilo dovolj levičarska! Danes se lepo tudi v parlamentu družijo z radikalno reakcijo in v par dneh bomo morda že slišali, da je g. Korošec postal podpredsednik najbolj desničarske, konservativne in reakcionarne skupine našega parlamenta.

Ostali klubi so se razmestili po svojih dosedanjih mestih. Značilno je, da so demokrati poslanci prihajali v skupščino zase in da ni bilo med njimi in poslanci njihove druge koalirane stranke prav nobenega osebnega kontakta, pač pa tem zivalnejše zveze s sosednimi poslanci SDS in HSS.

Z veliko bodrostjo so nastopili no-voizvoljeni zemljoradniški poslanci. Že kot po otvoritvi skupščine je došlo do značilnega in za metode kleroradikalnega pobratimstva prav karakterističnega incidenta. Za predsedniško mizo so se popolnoma samozvan pojavili znan radikalni poslanec iz Bosne, gospod Stevo Kobasica, ki je predaval za starostnega predsednika radikalnega poslanca Seliča, čeprav imajo radičevci v svojih vrstah moža, ki je celo leto starejši. Po g. Kobasici pozvani »starostni predsednik« je bil koj za predsedniško mizo in prav nič niso pomagali ogorčeni protesti g. Radiča, ki je očital radikalom, da potvarjajo sedaj celo rojstne liste. Nasilje se je posrečilo in starostni predsednik je takoj pozval prisotne poslance, naj predložijo svoje poverilnice zaradi izročitve verifikacijskemu odboru. Zopet je došlo do prav mučnih prizorov.

Dohod do predsedniške mize so okupirali zemljoradniški poslanci in poslanci ostalih opozicijskih skupin. Vsak poslanec iz vladnega ali pa iz opozicijskega tabora je bil pri tem sprejet bodisi z odobravanjem, bodisi s pikro kritiko, s hudimi medklubi in celo s težkimi obdolžitvami.

Simpatično je bila sprejeta ovacija, ko je dr. Kramer oddal poverilnico ljubljanskega mandata. Poslanci so klicali: »Zivela napredna, jugoslovenska Ljubljana!« Klerikalci si niso upali erhniti niti besede, ker se dobro zavedajo, da je razpoloženje tudi med poštenimi radikali odločno na napredni strani.

Za ministrskimi mizami je bilo opaziti popolno ločenost med radikalnimi in demokratičnimi ministri. Radikali so sedeli na desnici, a med njimi g. Gosar, dočim so se demokrati z dr. Marinkovičem vred razmestili kompaktno na levi.

Na obrazih demokratičnih poslancev se je jasno odražalo, kako mučen je njihov položaj. Ko so radikalni poslanci ročali svoje poverilnice, so zemljoradniški in radičevski poslanci prirejali izvoljenim kandidatom policijskega režima nevsučne, ostentativne demonstracije. V Narodni skupščini je bil velik hrušč, v diplomatskih ložah so tuji diplomati z zanimanjem sledili igri, ki se je odigravala spodaj v zbornici.

In ko je končno bil razglašen izid glasovanja o začasnem predsedniku Narodne skupščine, ki ga je zavzel radikalni kandidat na podlagi glasovanja 206 proti 90 glasovom HSS SDS in zemljoradnikov, se je pripetil nov incident. Le med radikali in klerikalci je bilo čuti medlo ploskanje; celokupna

opozicija je ledeno molčala, a tudi demokratični poslanci z demokratičnimi ministri vred so se vzdržali vsakega pritrevanja. Šlo je pač zato, da drže dano besedo do končnega obračuna z radikali! Obča radovednost je veljala 12 glasovnicam, ki so bile oddane prazne. Kmalu se je doznalo, da so to glasovnice nekaterih pašičevcev in davidovičevcev.

Po seji je demokratska stranka izdala novinarjem pojasnilo, v katerem pravi, da je bilo današnje glasovanje povsem neznanega pomena in da bo stranka morala glede vprašanja definitivnega predsednika Narodne skupščine, kakor tudi o vseh ostalih vprašanjih še posebej pravočasno razčistiti svoje razmerje z radikalno stranko. A kar se tiče tekočih pogajanj s SDS zaradi združitve, da so vprašanje samo zase brez zveze z dnevnimi političnimi dogodki, interna zadeva SDS in DS.

Dr. Gosar za ukinjenje stanovanjskega zakona

Glede stanovanjskega zakona je minister za socialno politiko dr. Gosar podal sotrudniku »Vremena« naslednjo značilno izjavo:

»Ne morem reči nič več, kakor sem povedal doslej. Iz mojih prejšnjih izjav ste lahko uvideli, da pripravljam novo uredbo in bom torej v tej zadevi pred ministrskim svetom samo predlagatelj. Želel bi, da bi se likvidacija odnosov med hišnimi lastniki in najemniki izvršila stopajema. Menim, da se sedanje stanje ne sme zavlačevati v brezkončnost in da se sedanjí zakon mora ukiniti. Toda: ustvarili bomo tako rekoč prehodno fazo med 1. novembrom 1927 in 1. aprilom 1928. V tem času se bodo mirno in stopajema likvidirali odnosi med najemniki in hišnimi lastniki. Drugače bi 1. novembra nastalo splošno preseljevanje, ki bi bilo tudi tehnično čisto nemogoče. Težje stvari je v tem, da se najde izhod, da se ta likvidacija ne prevede v en mah, ker bi to bilo prav nevsučno za vse najemnike, posebno v sedanjem letnem času. Nadejam se, da bo uredba do 1. novembra v glavnem gotova. Čim jo min. svet odobri, jo bomo objavili radi kritike in obveščanja javnosti.«

Kakor je videti, se dr. Gosar še vedno ne upa s pravo barvo na dan, vendar pa je današnja njegova izjava že mnogo bolj junaška, kakor so bile one, ki jih je dal o stanovanjskem zakonu pred ljubljanskimi občinskimi volitvami.

Kako je »Slovenec« lopnil samega sebe po zobeh

Včerajšnji »Slovenec« piše na tretji strani v zadnji koloni pod naslovom »Nemoralna politika«, kako je SLS po svojem vstopu v vlado svojo moč zastavila za ohranitev gimnazij in srednjih šol. Minister dr. Gosar — pravi »Slovenec« — »ravno zaradi tega, ker je bila tisti dan seja ministrskega sveta, ni mogel na shod SLS v Ljubljano, da je čuval koristi slovenske srednje šole. Uspeh je. Gimnazije ostanje. Mi smo to objavili v listih.« — Nasproti tej »Slovenčev« trditvi ugotavljamo, da na tisti seji, na kateri piše »Slovenec«, da je dr. Gosar uspeš, minister prosvete sploh navzok ni bil ter da se o tej zadevi sploh ni sklepalo. Kar je preteklo soboto piše »Slovenec« o seji ministrskega sveta v zvezi z redukcijo gimnazij, je bil le prozoren volilni manevar SLS za slepilo ljubljanskih volilcev. To potrjuje tudi sam včerajšnji »Slovenec«, ki priobčuje na drugi strani v prvi koloni spodaj brzoglasno iz Beograda, v kateri pravi dobesedno: »Na današnji seji ministrskega sveta se je sklenilo, da se tekoma letošnjega leta ne ukine nobena državna gimnazija...« »Slovenec« je torej že pred enim tednom razglašal kot dr. Gosarjev uspeh to, kar je bilo šele sedaj v ministrskem svetu sklenjeno... Kdor čita včerajšnje »Slovenca« na drugi in tretji strani, ni treba, da je posebno bistroumen, da vidi, kako »Slovenec« samega sebe tolče po zobeh.

K občinskimi volitvami v Krškem

»Slovenec« je v zadnjih dveh številkah poročal o izidu volitev v občinski odbor — seveda po svoje. O veličastni zmagi kar ni potreba govoriti. V prejšnjem občinskem odboru je bilo 19 članov od SLS in 14 naprednih članov. Sedaj je pa bilo izvoljenih od SLS 18 in od naprednih 15. SLS je dobila 477 glasov, napredni volilci s tremi svojimi listami pa 400 glasov. To je prava Pirova zmaga, tako da lahko vzkliznete: »Se ena taka zmaga in izgubljeni smo! Naši glasovi so na krškem volišču (SLS 73, napred. 190 glasov) porasli skoro za 100 %, v Leskovcu (SLS 249, naprednjaki 155 glasov) za 50 % in le pri Sv. Duhu (SLS 155, naprednjaki 55 glasov) smo iz nerazumljivih razlogov nazadovali, ki se pa bodo tudi v najkrajšem času razjasnili. Agitatorjev imate veliko več na razpolago kot mi, v vsaki vasi imate gotovo enega, če ne več. Leskovškega kaplana ste oprostili duhovniški opravil in ste mu dali namestnika, tako da se je lahko nemoteno vozil od vasi do vasi in od osebe do osebe. Za volitve v Narodno skupščino je poslanec Sušnik posetil skoro vsako hišo v občini, za volitve v občinski odbor pa ga je nadomestil kaplan Tomazin iz Cerklje. Kar se tiče načina agitacije, je obstala vaša v blatenju našega župana, kateriga ste si sami izvolili in v nepravilnih napadih na občinsko hranilnico. V občinskem odboru ste imeli večino in župan ni mogel ničesar brez vašega dovoljenja storiti. Ako ga sedaj tako napadate, dajete vi sami sebi s tem zausočne. Naravnost hudočelstvo pa je, kar počenjate vi za občinsko hranilnico. Odobrili ste vsakoletno bilanco in le zadnje ste odklonili z ozirom na to, ker vaša pritožba glede upravnega odbora še ni bila rešena, a izjavili ste na usta gospod dekana, da proti pravilnosti nimate ničesar ugovarjati. Ker torej niste hoteli vi iz praznih razlogov odobriti zadnjo bilanco, jo je potrdil veliki župan. Naša hranilnica ima dober sloves povsod in uživa splošno zaupanje. Ali ne veste, da je hranilnica taka, kakor dobra žena, o kateri je najbolje, da se o njej sploh ne govori. Že pred tremi leti ste lovili z gonjo proti hranilnici glasove, a k sreči je imela ta gonja nasprotni uspeh: vlogo so se pribele dvigali. Naša agitacija je obstojala v tem, da smo kazali na izvršeno gospodarsko delo in da smo tudi volilcem objubljali v tej smeri naše delo nadaljevati. Da smo objubljali Hribcem naprave za pitno vodo, to je še stari dolg obline. Objava izvira še iz časa, ko smo napravili senuško cesto, napravili več mostov in preložili pot proti Ravnem iz potoka na suba lla. Tedaj so dobili Hribci obljubo, da jim pripravimo dobro pitno vodo. To svojo obljubo bomo tudi držali in bomo v opoziciji stavili primerne predloge. Kar se tiče pišaje, ni govoriti o tem, ker ste nas itak prekosili. Godbe pa nismo mogli naročiti, ker je bila ista tisti dan v Boštanju. Toliko v popravu nagromadenih neresnic v »Slovencu«.

Odločilna bitka za Peking

Peking, 7. oktobra. d. Odločilna bitka med Čangsoolinovimi četami in armado pokrajine Šansi, se je pričela v bližini Tsongtinga na progi Peking-Hankov. Na obeh straneh je nad 40.000 obojestranih mož. Zunanje ministrstvo zagotavlja, da ne preti nikaka nevarnost Pekingu in da je vse odredeno za varstvo mesta.

London, 7. oktobra. t. Poročevalca »Timesov« v Honanu so po poročilih nemške zdravnice Karle Schreyer umorili vojski generala Fenga.

Moskva, 7. oktobra. d. Semkaj je po dolgotrajnih naporih in pustolovskih potovanjih skozi Mongolijo prispel Borodin, bivši politični svetovalec kitajskega kuomintang. Borodin se je prvotno nazival Grusenberg.

Nemške reparacije Franciji

Pariz, 7. oktobra. (be.) Glasom poročila finančnega ministrstva je prejela Francija na račun plačil Nemčije po Dawesovem načrtu 638,404.121 zlatih mark.

Šef nemške armade potuje v Ameriko

Berlin, 7. oktobra. (pa.) Poveljnik nemške armade general Hays odpotuje v Ameriko. Nadomestoval ga bo general Reinhardt.

Nemški komunisti za prestop v socialnodemokratsko stranko

Berlin, 7. oktobra. d. Po poročilih »Vorwärts« je komunistična občinska frakcija v Furthu podala v norimberškem glavnem socialističnem glasilu izjavo, ki povdarja, da je socialnodemokratska stranka edina sposobna združiti celokupni delavski proletarijat in da edino ona more voditi uspešen boj proti reakciji. Zato prestopa komunistična frakcija v socialnodemokratsko stranko. Komunistični voditelji, ki so to izjavo podpisali, pozivajo svoje pristosa, da kompaktno prestopijo v socialistično stranko.

Dolarsko posojilo Poljski

Newyork, 7. oktobra. d. Poljski ameriška pogajanja za posojilo so bila uspešno zaključena. Od 70 milijonskega posojila, ki ga je prevzel sindikat bank pod vodstvom Banker Trust Company, skupno s Casa Security Company in Blair Company bo 45 milijonov v 7 odst. bonih plasiranih v Ameriki, ostanek pa v Franciji, Angliji, Švici in Holandski. Zatrjuje se, da se bo do v kratkem pričela tudi pogajanja za 20 odst. posojilo, ki bi ga dali Poljski ameriška in angleška Rezerve banka.

Angleški liberalci proučujejo nemško gospodarstvo

London, 7. oktobra. (lo.) Danes se je odprl letali del angleških liberalnih poslancev v Kelmaraju, kjer bodo proučevali nemške industrijske razmere in poročali o rezultatu svojih opazovanj liberalnemu odboru, ki proučuje gospodarske razmere Nemčije. Liberalna stranka upa, da pridobi na ta način material za izvedbo nove liberalne industrijske politike, za katero pripravljajo liberalni odbor ugodna tis

Naši kraji in ljudje

Češko žegnanje v Ljubljani

Danes poldemo torej na Tabor na češko žegnanje. Kdo ne pozna one vesele pesmi, ki jo je svetovna vojna raznesla širom sveta in jo igrajo danes vsi naši gojci:

... na posvíceni, na posvíceni,
tam lsem vidél hezkou holku
líbila se mi,
ona byla celá bílá
ona se mné líbila itd. ...
In kako se to pleše! Brez konca in kraja in zopet od začetka!

Kar je Srbu slava in Slovencem žegnanje, to je Čehom posvíceni. Ne vem, kakaj bi uvažali proščenje, če ves narod pravi žegnanje. Ta beseda je tako udomačena, da jo je težko nadomestiti in če ima v sebi nemški koren, ima vendar toliko staroga slovenskega, da ji lahko pustimo domovinsko pravico. V tem pogledu ne smemo biti prehudisti puristi, kajti proščenje nima v sebi nič tistega našega domačega, dišečega, kakor staro žegnanje. Tudi Čehi imajo svoje »požehnanje«, ki prinaša kljub tujim koreninam vendar le svoj domaći blagoslov. Pa vrnimo se zopet na češko »posvíceni«. Na plakatih čitamo, da je danes na Taboru »žegnanje« in to nas je zavodilo, da se nam je zdelo potrebno izpovedati o tej besedi.

Posvíceni je seveda predvsem domač praznik. Kako se slavi, vidimo najlepše v »Prodani nevesti«, katere dejanje se vrši »na posvíceni«. Razume se, da na ta dan pridejo do vevlave posebno narodne noše, na katere je vsak okraj ponosen. Češki ženski svet ima v tem pogledu posebno dober okus in je ohranil narodne noše do današnjega dne tako da noben narod v srednji Evropi ne more pokazati pred svetom kaj tako lepega, domačega kot so češke in slovaške narodne noše. Vse drugo je kakor pri nas zvonjenje, streljanje, maša etc., samo v pijači in jedi je razlika; pri nas štrklji, kuretina in vino, tam pa kolači — o, in kako dobri — gos s cmokom in zeljem — to je češka narodna jed — in pivo! Ako je čas za to, pridejo na mizo »češpljevi cmoki«, ki imajo že v besedi »švestkové knedliki« nekaj vabljiv okus. Pravi junaki jih pojedjo po dvajset in še več, s čimer izkažejo seveda gospodinjstvu največje priznanje. Poleg domačega žegnanja imajo Čehi svoje skupno narodno »posvíceni« na praznik svojega patrona sv. Vavrlava K sreči je ta praznik 28. septembra, torej ob času, ko je poljsko delo dokončano, ko so kašče polne in so gospodarji že kaš tržili od letošnjega pridelka. Tudi češplji je dovolj gosi so lepo spitate in je torej gospodinjstvom mogoče postreči gostom in družini z vsem najboljšim.

Zanimivo je gledati n. pr. v Pragi pred svetovavrlavskim praznikom, kako vozijo gosi na velikih vozovih v mesto. Kaj pa mislite? Tri četrtilijona ljudi praznuje »posvíceni« in malokje brez gosi. Kakor polena leže naložene druga vrh druge in le doki vratovi z odprtimi kljumi oznanjajo, kaj se pripravljata. Na trgih in v tržnicah se gnetejo gospodinjine in po ulicah vse nosi gosi, gosi, gosi. Vse drugo se pride.

Sv. Vavrlav je bil iz rodu Přemyslovcev, sin kneza Vavrlava, ki je umrl okoli leta 920 in zapustil tri sinove: Vavrlava, Boleslava in Spitičnjave, ter štiri hčere, izmed katerih se je Prišislava poročila s hrvaškimi vojvodom Ob očetovi smrti je bilo Vavrlavu 18 let. Ker je najmlajši sin Spitičnjav umrl je imela pripasti vlada nad češkimi pokrajinami Vavrlavu in Boleslavu. Do

njiu polnoletnosti je vlada imela knezinja Dragomira, hči kneza iz Studora, v deželi Ljutičev, ki so bili takrat še pogani. Dragomira je imela na sebi težak greh, ker je dala umoriti svojo taško Ljudmilo (leta 911). Njeni zavezniki pri tem zločinu so skušali izrabiti svojo oblast, toda Dragomira je tudi nje odtrnila. Iz teh mračnih dvornih in rodbinskih razmer se dvigne svetla postava mladega kneza Vavrlava, ki skuša vrniti deželi mir in pospešuje versko in kulturno življenje. Češke dežele so bile v veliki nevarnosti: na jugu so divjali Madžari, ki so uničili velikomoravsko državo, na severu so utmčevali Nemci slovanske rodove ob Labi Vavrlav, ki je dobil pozneje časten naslov »Knez miru«, ni imel bolnih čet, da bi se spustil v boj s premočnimi sovražniki. Ko so Nemci prodri tudi na Češko, je sklenil z njimi časten mir in tako rešil zemljo pred popolnim uničenjem. Zidal je cerkve in samostane, med njimi je najvažnejša cerkev sv. Vida na Hradčanih v Pragi, ki bo ob tisočletnici l. 1929 dogotovljena in prenovljena in bo ena najlepših gotičskih cerkev v Evropi.

Toda domači razdor še ni bil poravnani, nasprotniki so pridobili zase Boleslava in l. 935. je padel Vavrlav kot žrtev zarote, prebened ob cerkvenih vratih Njegovo truplo so prenesli v Prago in ga pokopali v cerkvi sv. Vida, kjer se danes dviga slavna svetovavrlavska kapela, v kateri se hrani še njegov meč in žični oklep. Takoj po smrti ga je narod častil kot mučenika, ostal je »vojvoda češke zemlje« in njen patron. Znan je izrek, ki je spremljal češki narod v najhujših časih: »Sveti Vavrlav, vojvoda naš, ne daj propasti nam in našim potomcem.« Varoval ga je skozi tisočletja in njegov spomin je ostal v narodu živ do današnjega dne: v domačem in javnem življenju odmeva njegovo ime, svetovavrlavska kroma je bila simbol češke države, v znanosti in umetnosti so vzrasla dela njemu na čast, ob stoletnici se je dvigal na Vavrlavskem trgu krasen njegov spomenik delo mojstra Mysibeka izpred leta 1918. zadonele prve fanfare svobode, tu je središče največjih narodnih manifestacij.

Vsako leto slavi narod 28. septembra narodni praznik sv. Vavrlava To je narodno »posvíceni«, ki se praznuje pod družinaj in v javnosti kot god češkega patrona Kaj čuda, da ga slave tudi Čehi izven domovine! Ker so letos volitve ovirale proslavo preteklo nedeljo, se vrši »žegnanje« na Taboru danes.

Torej pojedmo drevi na Tabor in bomo peli:

... ona byla celá bílá
ona se mné líbila ...

Zborovanje oblastne organizacije poštних uslužbencev v Ljubljani

Složen nastop poštних, telefonskih in telegrafskih uslužbencev za svoje pravice.

V sredo dne 5. t. m. je vršilo pri Lloydju protestno zborovanje »Oblastne organizacije p. t. t. uslužbencev« proti nameravanemu atentatu na že pridobljene pravice poštних nameščencev. Stevilno posečeno zborovanje je vodil predsednik OPO g. Jakše, ki je v dve in polurnem poročilu izčrpo obrazložil osnutek uredbe o reviziji uradniškega zakona. Sprejeta je bila daljša resolucija, iz katere posnemamo:

P. t. t. uslužbenci najodločneje protestirajo proti ukinitvi že pridobljenih pravic, ki so si jih pridobili po sedanjih zakonih, razvrstitvi uredbi in z raznimi specialnimi zakoni. Protestirajo proti uvajanju prakse, da se od Narodne skupščine sprejeti zakoni ne upoštevajo in da se z uredbam in v vsakim finančnim zakonom spreminjajo na slabše.

Mnogo nezadovoljstva je med p. t. t. uslužbenci povzročilo dejstvo, da se posamezni členi dosejanega uradniškega zakona spreminjajo na škodo državnega uslužbenca s famoznim vsakoletnim finančnim zakonom. Zato smatrajo p. t. t. uslužbenci za svojo prvo dolžnost, da se pri predstojerji reviziji uradniškega zakona odpravijo vse krivice, ki so se jim prizadevale z raznimi uredbami in finančnimi zakoni.

Nalveže nezadovoljstvo je vzbudilo med p. t. t. uslužbenci dejstvo da jih hočejo

oropati že pridobljenih pravic (izguba kadrskega roka, vpejala pripravniške dobe, ki bi se ne računala ne v napredovanje ne v pokojnino). Prejemki naj se izenačijo z onimi, ki jih predvideva zakon o vojski in mornarici za vojaštvo. Uradniški zakon naj se izpolni samo v toliko, kolikor je to potrebno glede razmer, ki so se izkazale za potrebne.

P. t. t. uslužbenci protestirajo solidarno proti nečrveni razliki med položajnimi plačami III uradniške kategorije in položajnimi plačami zvanikov, oziroma služiteljev. Na vsak način se morajo položajne plače zvanikov in služiteljev znatno zvišati, in sicer naj se dodelijo dosežane položajne plače III uradniške kategorije zvanikov in dosežane položajne plače zvanikov služiteljem.

P. t. t. uslužbenci zahtevajo in apelirajo na glavni Savez državnih uslužbencev, na Savez p. t. t. nameščencev, na Zvezo državnih nameščencev, kakor tudi na vse merodajne faktore, da se v polni meri in z vso močjo zavzamejo za njihove pravice, ki naj se ne okrnejo in da se revizija uradniškega zakona izvrši sporazumno z zastopniki strokovnih organizacij.

Pred zaključkom zborovanja se je oglasil k besedi med drugimi tudi g. Martinšek, ki je pozval članstvo, naj nudi vodstvu vso moralno in gmotno pomoč v borbi za stanovske pravice.

Veličasten pogreb umorjenega generala Kovačevića v Štinu

Ginljivi prizori ob krsti mrtvega heroja.

Štip, 6. oktobra. Danes je neprestano ves dan defiliralo ljudstvo mimo mrtvaškega odra, na katerem je ležalo truplo umorjenega generala Kovačevića. Skoro sleherni je ostavljal šopek cvetja. Vsi ugledni prvaki, meščani in okoličani so prišli in vsi so izražali globoko sožalje ge. Kovačevića.

General je ležal v krsti, ki so jo pripeljali iz Skoplja, v črni generalski uniformi. Usta so mu bila napol odprta in razvlečena v nasmeh, ki je sigurno v poslednjem trenutku došel na lice tega junaka, ko je občutil, da umira za domovino. Prsi so mu krasila vsa vojaška odklivanja od Karadjordjeve zvezde tretje stopnje in Belega orla vseh stopenj do običajne medalje za hrabrost in vojaške vrline. General Kovačević je bil heroj, ki mu ni bilo kmalu enakega.

Ves dan so prihajale izjave sožalja, cvetje in venci, da je bila hiša pokojnega generala vsa v zelenju in cvetju. Prihajale so žene, ki so poljubovale roko mrtvemu generalu. Pred 15. uro, ko se je imel vršiti pogreb, je prikorakala častna četa 23. pešpolka, za katero se je namestila poljska baterija.

Točno ob 15. so prišli komandant bregalniške divizijske oblasti general Dušan Marković, vsi višji oficirji garnizije, g. Žika Lazič, šeš javne varnosti, general Tomić, komandant celokupne žandarmerije, nadalje tajnik velikega županstva in ostali predstavniki oblasti. Sprevod je krenil ob zvokih vojaške godbe proti cerkvi Sv. Nikole, kjer je opravil mrtvaške obrede vladika Serafin. Spregovoril je pokojniku v slovo prisrčne besede, ki so navzoče globoko ganile.

Iz cerkve Sv. Nikole je krenil sprevod proti Oficirskemu domu. Ko je prišel pred hišo generala Kovačevića, je imel isto tako zelo lep govor vojni svečenik Marko Kirič. Pred Sokolskim domom se je poslovil od generala starosta Sokola malo naprej pa župan štiške občine g. Dimitrije Karadžić.

Pred Oficirskim domom je spregovoril svojemu tovarišu v slovo komandant bregalniške oblasti general Dušan Marković. Pohvalil je narodno delo pokojnika, ki je vse svoje življenje posvetil za blagor naroda.

Veličasten sprevod je spremljal pokojnega generala do kolodvora, kjer se je poslovil od njega še komandant 23. pešpolka g. Cvejič. Krsto s truplom so nato položili v vagon za Beograd, kamor dospel jutri zvečer.

Pegasti legar v novo-meškem srezu

Do sedaj je umrlo 6 ljudi, a 8 so jih odpeljali v ljubljansko bolnico.

Novo mesto, 7. oktobra. Zdravstvene razmere v novomeškem srezu niso baš povoljne. Sreska zdravstvena oblast v Novem mestu se sicer trudi po svojih močeh, da bi odpravila razne higijenske nedostatke, vendar je radi ljudskega omalovaževanja higijene skoraj brez moči. Seveda pa ima to omalovaževanje svoje opravičljive vzroke, v kolikor je navezано na materijalni položaj prebivalstva.

Te dni se je pojavil v raznih vaseh, kakor v Velikem Litju, Malem Litju ter Laščah pri Žužemberku pegasti legar. Opasna epidemija je zavzela tak obseg, da je nenadoma umrlo 6 oseb, 8 pa so jih morali danes odpeljati v ljubljansko bolnico. Od teh se dva borita s smrtjo, dočim je zdravstveno stanje ostalih razmeroma povoljno.

V vseh prizadetih vaseh so takoj uvrstili strog kontumac. Varnostno akcijo je prevzela tukajšnja zdravstvena oblast, katere referent dr. Gregorič se je odpeljal na lice mesta in ugotovil, da so legar zanesli v vasi gozdni delavci.

Grozna nesreča na orožniški stanici v Štepanji vasi

Ljubljana, 7. oktobra. V četrtek zjutraj se je na orožniški stanici v Štepanji vasi pripetila grozovita nesreča.

Stanici je pridelenih več mlajših orožnikov z raznih stanic po deželi, ki si pripravljajo v vojaški bolnici v Ljubljani zobe. Eden teh pacientov je bil tudi 28letni orožniški kaplar France Plantan, doma iz Sent Jerneja na Dolenjskem. Na orožniških stanicah morajo orožniki vežbat tako zvano praktične vaje z orožjem. S temi sta pričela okrog 8. zjutraj tudi kaplar Plantan in njegov tovariš narednik Z., ki se je tudi nahajal na stanici v svrhu poprave zob. Nekaj časa sta vežbala različne druge vaje, slednjič pa je Z. — kakor predpisuje vaja — prišel s streljanjem, seveda v trdni veri, da je prejšnji večer pobral nabole iz puške.

Pomeril je torej proti Plantanu, meril in pritisnil na petelina. V sobi je zadonel oglušujoči pok Nesrečni Plantan je še zakrillil z rokami in padel na tla — s prestreljenim srcem. Bil je na mestu mrtvev ...

Nesrečni narednik, ki je zvečer zobabil izprazniti puško, je obstal kakor vkovan Videč, kaj se je zgodilo je priklical tovariše in se pustil mirno odvesti. Truplo nesrečnega Plantana pa je bilo pozneje prepeljano v mrtvašnico vojne bolnice, odkoder se bo danes ob 9. vršil pogreb na pokopališču k Sv. Križu.

Popravilo važnega jezua Savinji

Interpelacija posl. dr. Pivka in Ureka.

Beograd, 7. oktobra. Narodna poslanca gg. Urek in dr. Pivko sta stavila na ministra za kmetijstvo in vode upit glede popravila savinjskega jezua pri Podvinu, ki ga je povodenj 12. septembra t. l. skoro popolnoma porušila.

Vzdrževanje tega jezua bi morala svojačasno prevesti država, kar se pa doslej še ni zgodilo, temveč je država le tu in tam prispevala večje zneske k stroškom večjih popravil (v l. 1903. 60 % in v l. 1924. 40 %). Zato je morala Vodna zadruga jez oskrbovati na lastne stroške, ki niso bili majhni, saj so znašali samo od l. 1919. do l. 1926. nad 300.000 Din.

Važnost podvinjskega jezua je razvidna z dejstva, da se je po napravi jezua ob strugi radi možnosti uporabe vodnih sil razvila za tamošnje razmere znatna industrija, ki premore danes okrog 750 konjskih sil. V obratih, ki so odvisni od te vode, je zaposlenih okrog 200 ljudi, ki hranijo svoje družine, tako da je najmanj življenje 1000 ljudi sedaj v nevarnosti, ker je zaradi porušenega jezua vse delo v teh obratih ustavljeno.

Popravilo jezua bi po mnenju strokovnjakov stalo najmanj 200.000 Din. interesi pa so zaradi pogostih nesreč, ki jih povzroča Savinja, že popolnoma izrpani ter ne morejo vzdržati tega popravila, ki bi jiho potrebno nele v svrhu obnavljanja nadaljnega razvidnega dela Savinje, temveč tudi iz narodnogospodarskih razlogov, ker bi se zopet vzpostavilo delo v obratih in s tem zagotovilo delo številnim zaposlencem.

Na podlagi teh izjavljanj vprašujeta narodna poslanca gg. Urek in dr. Pivko, ali je gosp. minister pripravljen odrediti in nakazati potreben znesek za takojšnje popravilo jezua.

Včerajšnja premijera razprodana! — Več sto ljudi ni dobilo vstopnic! — Danes ob: 4. pol 6., pol 8. in 9.

„BELA SUŽNJA“

V glavni vlogi lepi Rus VLADIMIR GAJ-DAROV in lepa LIANE HAID.

Film neverjetnih lepot. — Senzacionalna drama iz Orijenta. — Bela sužnja svojega moža. — Prodana v hišo sladkosti v Kairu. Beg v puščavo. — Film je posnet: Oaza Biskra, Kairo, Sahara, Nizza, Pariz, Mar-seille.

Pomnoženi umetniški orkester. Naročila sprejema telefon 2730.

Telefon 2730. Kino «DVOR»

Umazana afera v Zagrebu

Zagreb, 7. oktobra

Včeraj smo poročali, da sta bila na odredbo socialnega odseka zagrebške policije v zvezi z znano homoseksualno afero aretirana vsak v svojem stanovanju tajnik direktorja drame Narodnega gledališča Josip Kulundžić in carinski uradnik Mihailo Turković. Kakor pa sedaj doznavamo, je bil od omenjene dvojice aretiran le Turković, dočim se je Kulundžić posrečilo, da je pobegnil. Organi zagrebške policije so ga včeraj ves dan iskali po Zagrebu, vendar ga kljub vsemu prizadevanju niso mogli izslediti. Šef socialnega odseka svetnik g. Vasiljevič se je teletonično interesiral pri upravi gledališča za bivanje Kulundžića, nakar je prejel odgovor, da je tajnik direktorja drame poslal upravi pismo, v katerem prosi, naj ga začasno razreši dolžnosti v gledališču, ker mora nemudoma odpotovati v Zemun k svoji družini, a potem v Beograd k svojemu bratu.

Po vseh okolištinah pa je zagrebška policija mnenja, da se Kulundžić skriva v Zagrebu pri svojih prijateljih. Za njim je izdana tiralica.

Tekom današnjega dne je prejela zagrebška policija zopet novo prijavo nekega bivšega funkcionarja zagrebškega gledališča, književnika W., proti znanemu in odličnemu članu drame R., a prijava se nanaša na isti prestopok.

Konec tihotapskega procesa

Maribor, 7. oktobra

V četrtek zvečer so bili po končani potni razpravi radi umora finančnega stražnika Janka Resnika izpuščeni obtoženci Dominik Jamernik, Alojzij Golob in Franc Klemenberger. V zaporu pa je ostal še Golobov brat, Jožef Golob, katerega so aretirali po predzadnji potni razpravi meseca junija, ker je pri tedanji razpravi rekel obtoženi Dominik Jamernik, da pri svojem prvotnem priznanju ni mislil prvega Alojza Goloba, ampak nekega drugega Goloba iz Kušarnika Ker pa je tudi ta Jožef Golob tekom trimesečne uvodne preiskave dokazal svoj alibi za dan umora, je okrogno sodišče danes dopoldne izpustilo na prosto tudi njega.

V zaporu je torej ostal, kakor smo že včeraj poročali, le Vincenc Bezjak, ki ima tihotapsko kazen 241 dni od finančnega ravnateljstva. Obtoženi so sedeli v preiskovalnem zaporu od decembra lanskega leta. Po izpustitvi omenjenih osumljencev ostane misteriozni umor finančnega stražnika Janka Resnika še nadalje nerešena zagonetka.

Nenavaden samomor vojak z železjem v želodcu

Samomori se v dandanašnji dobi izvršujejo tako rekoč »na debelo« in z najrazličnejšimi sredstvi. Celu tudi s poleti preko Oceana. V zvezi s tem je eden od mnogih samomorov je edinstven primer vojaka, ki je v Subotici požiral železje in si s tem končal življenje.

Beogradska tehnična policija je prednočnim prejela iz Subotice zavoj z nenavadno vsebino. Bilo je tu raznih železnih predmetov, ki so jih subotički zdravniki v bolnici našli v želodcu vojaka Vidosava Aleksića, doma iz Kragujevca. Fant se je bil naveličal vojaške discipline in je zadnje čase skrival požiral različne železne predmete. Predvčeršnjim se je onesvestil in se nekaj časa zviljal v hudih krčih, končno pa izdihnil. Pri seziranju trupla so zdravniki našli v vojakovem želodcu celo skladišče železja. Tu so bile zaponke z vojaških pasov in hlač, pol pile, del šrapnela, nekaj praznih patron in še drugih drobnih kovinskih predmetov.

Nesrečnik je morda računal, da bo s tem opešal in da ga bodo končno odpustili domov, kjer bi se naravnim putem rešil čudne zaloge v želodcu. Toda nepremišljeno ravnanje mu je uničilo življenje.

Darujte za spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju!

Junajstvo, energijo, prediz o smeli si in lj-bavi polno sice nam nola a cjo
3 prijatelji — 10 nog
Tom, Tira in Taks.
V TIRU se posebno odlikujejo ART ACORD, konj TIRA in pes TAKS.
Izvrstna vsebina posebno krasni naravnih posnetki itd.
Premijera se vrši danes točno ob: 4., pol 6., pol 8. in 9
ELITNI KINO MATICA
Telefon 21 4

Kulturni pregled

Šentjakovski gledališki oder
Sobota, 8.: «Skoljka».
Nedelja, 9.: «Skoljka». (Gostovanje na Viču.)

Mariborsko gledališče
Predstave se prično ob 20.
Sobota, 8.: «Revizor». B.
Nedelja, 9.: «Bajadera». Premijera.

«Ukročena trmoglavka», s katero se odpre v soboto 8. t. m. dramska sezona v Ljubljani je 10. Shakespeareova drama, ki se vprizori po vojni na našem odru in hkratu 10. Shakespeare, ki ga je poslovenil Oton Zupančič in 10. ki ga režira Osiip Šest. Skoraj majhen intimen gledališki in kulturni jubilejček brez hrupa in pompa, ob katerem pa bi se gledalec utegnil zamisliti. Vsa predvojna doba nam je dala šest Shakespeareov. V knjigi jih je izšlo dostaj 10. Cankarjev «Hamlet» in «Romeo in Julija», Funtkov «Kralj Lear», Zupančičev «Julij Cezar», «Beneški trgovci», «Othello», «Sen kresne noči», «Macbeth», «Kar hočete». V rokopisu so pripravljani za tisk «Zimska pravljica», «Komedia zmešnjav», «Mnogo hrupa za nič» in «Ukročena trmoglavka», ki vabi k otvoritvi sezone. Gledališki list Narodnega gledališča v Ljubljani. V sezoni 1927/28. bo nahajal v za-

lozbi gledališke uprave, pod uredništvom dramaturga Otona Zupančiča Gledališki list. In sicer vsakega 1. in 15. v mesecu. Abonentni dobe gledališki list po pošti na dom, v razprodaji pa stane posamezna številka Gledališkega lista 4 Din. Prva številka Gledališkega lista izide v soboto, dne 8. oktobra in prinaša sledečo vsebino: Celotni zadnji prizor Shakespeareove «Ukročene trmoglavke» v Zupančičevem prevodu, dalje članek Otona Zupančiča: Petruhu in Šestov članek o Ukročeni trmoglavki. Kapelnik Balatka piše o francoskem in germanskem «Faust», Ciril Debevec pa je začel s priobčevanjem dramskega repertoarja ljubljanskega gledališča, in sicer objavlja v tej številki repertoar sezona 1892. do 1894. K sklepu je objavljeno tudi poročilo o sezoni 1926./27. v Ljubljani. «Gledališki list» so bo dobival pri gledališki blagajni, pri biheterjih v obeh gledališčih in v nekaterih trafikah.

«Bajadera» na mariborskem odru. V nedeljo, dne 9. oktobra bo v Mariboru premijera Kalmanove opere «Bajadera». Gledališče se je posebno potrudilo, da bo ta krasna opera tudi v Mariboru kar najbolje izvedla. Nabavilo je deloma nove dekoracije, izdelalo v lastnem ateljeju nove kostume in toalete. Muzikalno vodstvo opere je povzelo gosp. ravnatelj Mitrovič.

Naši gledališki igralci in upravnik arh. Kregar

Prejeli smo s prošnjo za objavo naslednjega izjava:

Udruženje gledaliških igralcev kraljevine SHS, pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I., mestni odbor Ljubljana, je prejel dne 6. t. m. telefoničnim putem iz Beograda od gospoda upravnika ing. R. Kregarja pod prednjo najstrožje disciplinarne preiskave poziv, da javno preključ, odnosno obžaluje netočna novinska poročila o poteku in zaključku obč. zbora, ki se je vršil 25. septembra t. l. Glede na ta poziv odgovarja organizacija kakor sledi:

Organizacija smatra za svojo pravico, da sme v svobodni državi svobodno razpravljati in delati zaključke o stvarih, ki so vitalnega pomena za njeno članstvo. Organizacija je oblastno priznana in ima radi tega tudi pravico, da vrši svoj občni zbor v navzočnosti tiska. S poročili samini je organizacija bila v toliko v zvezi, v kolikor so poročevalci črpali svoje mnenje in svoje utise iz poteka občnega zbora. Radi tega organizacija kategorično odklanja, da bi odgovarjala za kako eventualno netočnost novinskega poročila in smatra tak poziv g. upravnika «Udruženju» kot popolnoma neutemeljen.

V kolikor se je potek občnega zbora vršil tudi v smeri, da se je ugotovilo neza-

dovoljstvo članstva glede njegovega položaja pod novim g. upravnikom in ki je v očitnem nasprotju z obljubami in izjavami g. upravnika, preden in ko je to mesto zasedel, smatra odbor na podlagi povernega pooblastila in izraženega zaupanja na sestanku celokupnega članstva (organiziranega in neorganiziranega) dne 3. okt. t. l. za potrebno, da izjavi, da za vse dejansko iznešene ugotovitve v popolnem soglasju članstva odgovarja in jih v popolni meri vzdržuje. — Udruženje gledaliških igralcev» Ljubljana.

Velik uspeh slovenskega Hamleta, v Pragi. Kakor nam poročajo iz Prage, je dosegel član ljubljanske drame gosp. Rogoz velik uspeh v ulogi Hamleta. Občinstvo mu je prirejalo velike ovacije ter mu izročilo več vencev in mnogo cvetja.

Avtor, ki se ne more pritožiti, je češki dramatik František Langer. V nedeljo polodne in zvečer so se igrala njegova dela kar petkrat, in sicer: Vynohradsko gledališče v Pragi je imelo popoldansko predstavo najnovejše Langerjeve drame «Grand Hotel Newada», zvečer pa je igralo «Periferijo». Svandovo gledališče v Pragi je igralo «Kamelo skozi uho šivanke» (199. predstava). To delo se je ob istem času igralo tudi v Frankfurtu, dočim je bila na Dunaju, v Josefstadtskem gledališču, repriza «Periferije».

Mary Wigmanova, znana plesalka in pedagoginja za gimnastiko otvori podružnico svoje državanske šole tudi v Berlinu.

Domače vesti

* Odlikovanje. S kraljevim ukazom sta odlikovana Marko Bauer, predsednik osrednjega urada za zavarovanje delavcev, z redom Sv. Save 2. razreda, in Milan Glazer, direktor osrednjega urada za zavarovanje delavcev, z redom Belega orla 5. razreda.

* Z ljubljanske univerze. Redni profesor bogoslovne fakultete v Ljubljani dr. Franc Ušeničnik je pomaknjen v 2. skupino I. kategorije, docent na pravni fakulteti dr. Albin Ogris pa v 6. skupino I. kategorije.

* Imenovanje v državni službi. Za godzarska nadsvetnika sta imenovana inženjerja Andrej Primožič v Vinkovcih in Ivan Šilec v Sarajevu.

* Naučni program za osnovno šole. Minister prosvete dr. Kumandni je podpisal načrt novega naučnega programa za vse štiri razrede osnovnih šol. Ta načrt je sestavljen glavni prosvetni svet po najmodernejših pedagoških principih. Novi naučni program je stopil takoj v veljavo.

* Odlični švicarski publicisti v Jugoslaviji. V Zagrebu se je včeraj mudil ugledni švicarski publicisti in direktor znanega švicarskega lista v francoskem jeziku »Journal de Geneve« g. William Martin, ki se nahaja na potovanju po balkanskih državah in bližnjem vzhodu. Martin je publicisti svetovnega slovesa.

* Pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani je razpisano svetniško mesto. Prošnje naj se po službeni poti do 26. oktobra oddajo pri predsedništvu omenjenega sodišča.

* Iz uradnega lista. »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 103. številki razpis glede občinskih volitev v Mariboru, ki se bodo vršile 18. decembra, ter razpis glede občinskih volitev v Ptuju, ki bodo 4. decembra.

* Štepištinski ministrstva prosvete. Po odredbi ministrstva prosvete se do 5. novembra sprejemajo prošnje za štipendije na posameznih fakultetah naših univerz. Prijavitelj naj se je omladi, ki so že v zadnjem polletnem semestru prejeli štipendije. Nove prošnje za štipendije se ne bodo upoštevale.

* Angleški izletniki v Dalmaciji. V splitsko pristanišče je predvčerajšnjim prispel angleški parobrod »Arcadia«, na katerem se nahaja 250 angleških izletnikov, ki so došli iz Messine ter obiščejo razen Splita tudi Dubrovnik in Boko Kotorsko, odkoder se preko Krfa in Alžira vrnejo v Anglijo. Zanimivo je, da razen Messine »Arcadia« ni pristala v nobeni italijanski luki.

* Konferenca predstavnikov vseučilišč se je te dni vršila v Beogradu in se je na njej razpravljalo o projektu revizije uradniškega zakona. Zagrebško univerzo je zastopal dr. Belobrk, ljubljansko pa dr. Zupančič. Na konferenci ni bila stilizirana nikakva resolucija, marveč so vseuč. profesorji prepustili Mihajlu Iliču, ki je član komisije za proučitev teh izprememb, da zastavi svoj vpliv v prid vseučiliškim profesorjem. Po konferenci sta gg. dr. Belobrk in dr. Zupančič z rektorjem dr. Čedom Mitrovičem posetila ministra prosvete in mu obrazložila zahteve vseučiliških profesorjev.

* Himen. V Rogaški Slatini se je dne 1. oktobra t. l. poročil g. dr. Ferdo Korun, okrožni zdravnik v Sošanju, z gđno. Pepco Hočevarjevo, bivšo poštno uradnico iz Gomilkega. Bilo srečno! 1505

* Smrtna kosa. V Rakovljah pri Braslovcah je po kratki, mučni bolezni umrla včeraj zjutraj v starosti 31 let gđna Erna pl. Bienova, uradnica v tvornici usnja Woschnagz v Sošanju. Teško prizadeti obitelj, ki je pred kratkim izgubila tudi svojega gospodarja, naše sožalje!

* Nova potniška tarifa na naših železnicah. Nova potniška tarifa na naših železnicah, ki bi imela stopiti v veljavo dne 1. oktobra t. l., bo uveljavljena — kakor javljajo iz Beograda — šele dne 1. januarja 1928. S to novo tarifo se znajo cene za I. razred brzovlakov in osebnih vlakov. Nove cene za brze in osebne vlake so v primeri s starimi cenami (ki so označene v oklepajih naslednje od 1 — 10 km 12.25 Din in 8.75 Din (14.—, 10.50 Din); za 16 — 30 km 36.75 in 26.25 Din (40.—, 31.50); za 51 — 60 km 73.50 in 52.50 Din (84.— in 63.—); za 91 — 100 km 120.75 in 86.25 Din (138.— in 103.50); za 191 — 200 km 236.— in 172.50 Din (276.—, 207.—); za 291 — 300 km 348.— in 258.75 Din (414.— in 310.50); za 391 — 400 km 454.50 in 345.— Din (552.— in 414.—) itd. Znižajo se tudi vozne cene brzovlaka za II. in III. razred za daljavo 11 — 15 km, 21 — 25 km in 111 — 1570 km ter za II. in III. razred potniških vlakov. Vse ostale vozne cene ostanejo neizpremenjene.

* Temeljni kamen za izolirnico v Zagorju ob Savi. V »Jutra« smo že zabeležili, da namerava zagorski zdravstveni odbor sezidati izolirnico, ki bo služila v namene prebivalstvu ob času epidemičnih bolezni; uporabljala pa bo tudi za zdravilne namene. Predpriprave in postavljanje temeljev se je vršilo že nekaj časa, predvčerajšnjim ob 17. pa se je izvršil slavnostni akt vzidave temeljne kamna. Za vsa zagorska dolina tako važne svečanosti se je udeležil kot zastopnik vlade litijski sreski poglavar g. vladni svetnik Franc Podboj. S pridobitvijo nove stavbe je vsekakor upati, da se bodo zdravstvene razmere v rudniškem centru v Zagorju in Toplicah, za katere je izolirnica v prvi vrsti namenjena, vsekakor dvignile in zboljšale.

* Družba sv. Cirila in Metoda vabi vse rodoljube, da se udeležijo velike skupščine v Mariboru v nedeljo 9. t. m. Zborovanje ob 11. uri. Ob 13. skupen obed, popoldne velika narodna veselica v Narodnem domu. Pričakujemo množične udeležbe. 1512

* Poljska »majlja« med vojno in — Kranj. Blizu Krakova se je letos prof. dr. Fr. Hešič seznanil s poročnikom poljske žandarmerije g. Tadejem Niševičem — Doloczanjskim. Pripravoval mu je, kako je med vojno večkrat prišel v Kranj na politične

sestanke s tamošnjo nacionalno omladino. Želel bi sedaj kaj več svedeti o onodobnih svojih tovarših. Omenjalo se je ime Sulce. Spomini o tem naj se blagovolijo sporočiti prof. Hešiču (univerza, Zagreb).

* Iz Škofje Loke. Podružnica zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne priredi s pomočjo Kola Jugoslov. sester v nedeljo 9. oktobra cvetlični dan. Ves nabrani denar se bo porabil za okrasitev grobov na vojaškem pokopališču, ki so silno zapuščeni. Občinstvo se naproša, da radevolje podpre to akcijo, ki naj pokaže, da v naš ženi izumri čat pietete, ki smo jo dolžni žrtvam svetovne vojne. 1506

* Stroga obsodba kapetana radi popravljanih ocen pri vojaških izpiti. Predvčerajšnjim se je zagovarjal pred vojnim sodiščem v Beogradu kapetan II. razreda Dragotin Dolček. Obtožen je bil, da je za denarno nagrado popravil dvema dijakoma iz Celja in Osijeka pri izpitu za podporočnika neugodne ocene ter jih dal predsedniku komisije v podpis, dobro vedo, da predsednik ne bo tega opazil. V svojem zagovoru se je Dolček izgovarjal na slabo gnotno stanje. »Zbolela mi je žena,« pripoveduje, »in jaz nisem imel denarja za zdravnika. To sta vedela tudi omenjena dijaka in me tako dolgo nagovarjala, da sem privolil.« Poleg tega se je konjeniški kapetan Dolček skliceval tudi na svoje prejšnje službovanje, ki je bilo v vsakem pogledu dobro. Kljub temu zagovoru pa je bil Dolček obsojen na dve leti zapor.

* Iz Šepurina pri Šibeniku nam pišejo: Od 15. maja pa do 12. septembra ni bilo dežja. Ta dan je pa pihal močan veter do noči, nakar so nebo prevlekle črne gube. Bliski so švigali in grom je stresal gore in oblake. Vili se je težko pričakovani dež, ki je koristil tri, otki, zlasti pa zelenjavi. — Trgatev se je pričela 19. septembra in je trajala pet dni. Vinski pridelek je pičel, a jako dober. Naše selo ga je pridelalo približno 2500 lit in ga spravilo v hrame. Izvozili ga bomo manj kakor lanske leto. Cena mu je na debelo 350 do 400 dinarjev hektoliter, na drobno pa po 5 Din liter. — Ojka se je po onem dežju precej popravila, ali sad je vendar nekako zostal za drugimi leti. Obiranje se vrši te dni. — Vreme je lepo in gorko. Kopljemo se v morju in solničimo na obrežju. — V zadnjem času imamo čuda obilen rib lov; posebno sardel smo nalovili ogromne množine. Na trgu so po 4 Din kg. Hranimo se v obilni meri z ribami, pa jih še veliko izvozimo v Zagreb, Beograd in drugam.

* Gloria Swanson rodom iz Jugoslavije. Veliko zanimanje je vzbudila trditve zemunkega poštarja J. Pfefferja, da je slavna filmska zvezda Gloria Swanson rodom iz Jugoslavije in sicer iz nemške naselbine Franzenstal pri Zemunu. Poštar Pfeffer izjavlja, da je pravno ime Glorie Swanson Franciska Pfeffer in da je bila rojena leta 1897. kot hči njegovega brata Josipa Pfefferja, ki se je pozneje izselil v Ameriko in živi sedaj v Saint Louisu v Zedinjenih državah

* Otrok utonil v vodnjaku. V bosanskem selu Doljane se je te dni na tragičen način ponesrečil petletni deček Jakov Antunović. Igral se je z drugimi otroci okoli vaškega vodnjaka. Pri tem je padel v vodnjak. Otroci so se prestrašeni razbežali. Ko je prišla pomoč, je bilo že prepozno: nesrečnega dečka so mrtvega potegnili iz vodnjaka.

Din 179.

Lastna mehanska popravilnica čevljev in snežnih čevljev, popravi vsak čevljev v teku pol ure.

* Skrivnost zapuščene žene. V nekem privatnem penzionatu se je v Dubrovniku te dni nastanila neka dama, ki je prišla z Dunaja in je baje žena nekega ameriškega tovarnarja. Predvčerajšnjim se dama celo dopoldne ni pojavila iz svoje sobe. Radi tega je lastnik penzionata dal vrata siloma odpreti. Dama je blede ležala na postelji in težko dihala. Poleg nje so našli tri pisma. Eno je bilo naslovljeno na policijo. Poklicani mestni zdravnik je ugotovil, da se je žena zasturpila in da je izključena vsaka pomoč. Iz potnega lista je razvidno, da je neznanka ime Elfrida Heitz. V drugem pismu, naslovljenem na dunajsko Nationalbank, prosi, naj banka pošlje v Dubrovnik potrebno svoto za njen pogreb. Kal je tukaj ginal v smrt, je ostalo nepojasnjeno.

* Št. 9 in 10 glasb. lista Zbori izide prihodnji teden v obsegu 16 strani glasbenega dela (Slovenske narodne pesmi) in 8 strani književne priloge. Na Zboru se še lahko naroči; naročnina za leto 1927 40 Din. Kdor izmed c. letošnjih naročnikov ni poravnal naročnine, 9. in 10. številke ne prejme več. — Uprava Zborov.

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

* Učna knjiga univ. nastavnika dr. Albina Kandara: Knjigovodstvo pridobitnih podjetij s posebnim ozirom na pravno uredbo v kraljevini SHS. Cena v platno vezani knjigi Din 120. Naročila sprejema avtor na naslov: Ljubljana, Bleifweissova cesta 18-III. 1504

* Pri ljudeh z oslablim delovanjem srca Vam pripravi kupica prirodne grenčice »Franz Josef«, zaužita vsako jutro na tešče, lahko telesno odvajanje. Strokovni zdravniki za srca so prišli do zaključka, da celo pri težkih oblikah napak srčnih zaklopnic učinkuje voda »Franz Josef« zanesljivo in brez vsakršnih težav.

* Sveže norveško ribje olje je prejela in nudi drogerija Gregorič, Sanitas, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 1490

* Ženske in moške nogavice, najfinejše in najtrpežnejše, dobite po nizkih cenah pri Francu Pavlinu, Ljubljana, Gradišče 3. 199

OBLAČILA tvrdke J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

Iz Ljubljane

u— Za žensko volilno pravico. Na nedeljskem shodu za žensko volilno pravico bodo govorili: za Narodni ženski savez g. Angela Vode, predsednica Ženskega Pokreta v Ljubljani, za Slov. krščansko žensko zvezo g. Cilka Krek, predsednica Krščanske ženskega društva v Ljubljani, in za Zvezo delavskih žen in deklet g. Marija Ajdiškova.

u— Pogreb višjega davčnega upravitelja g. Vilka Praprotnika. Včeraj ob 5. se je vršil iz hiše žalosti v Hilsjerjevi ulici lep, a vendar tako žalosten pogreb prerano umrlega Vilka Praprotnika. V sprevodu so koralali poleg ožjih domačih in sorodnikov pokojnika številni njegovi prijatelji in znanci. Zlasti številno so bili zastopani pokojnikov tovariši, davčni uradniki, nadalje državno uradništvo drugih strok in bančni nameščenci. Pri kapelici ob Kette - Murnovi cesti so združeni pevci zapeli pokojniku v zadnje slovo »Vigred« in »Blagor mu«. Žalni sprevod se je nato pomikal naprej in je večina spremila pokojnika prav do groba, globoko obžalujoč nenadno izgubo dragega prijatelja in ljubeznivega tovariša.

u— 70letnico svojega rojstva praznuje danes v ožjem krogu g. Bogomir Krenner, učitelj v poklju. Jubilantu, odločnemu naprednjaku, iskrene čestitke!

u— Anкета radi stavke pekovskih pomočnikov. Včeraj ob 15. se je vršila na vzpodbudo vladnega komisarja g. Mencingerja anketa, na kateri naj bi se sklenil sporazum med pekovskimi mojstri in stavkujočimi pekovskimi pomočniki. Na anketo so bile povabljene naslednje korporacije: Trgovska in obrtna zbornica, Zadruga pekov., Delavska zbornica, Inspekcija dela, Zveza živiliških delavcev, Strokovna komisija, stavkovni odbor in tržno nadzorstvo. Do sporazuma zopet ni prišlo, ker so pekovski mojstri izjavili, da se ne pogajajo. Komisar g. Mencinger je nato pozval stavkujoče, naj se vrnejo na delo, kar pa so ti odklonili. Kakor nam poročajo pekovski mojstri, so ti pripravljeni sprejeti v delo vse stavkujoče, razen onih, ki so vodili stavko.

Jutri vrhunec avantur in romant. snosti.

MORSKI TIGER z WILLIAM BOYDOM v glavni vlogi. ELITNI KINO MATICA

u— Jan Kubelik. Spored njegovega vijoliškega koncerta, ki se bo vršil v petek dne 14. t. m. ob 20. v unjinski dvorani. 1.) Kubelik: Vijoliški koncert št. 4 v b - duru (prvo izvajanje). 2.) a) Beethoven: Romanca v f - duru; b) Bachov Preludij za vijolino - solo in c) Saint - Saens: Introdukcija in Rondo capriccioso. 3.) Paganini: a) I. Palpit; b) Motto perpetuo. Na klavirju spremlja umetnika njegov stalni spremljevalec prof. E. Hajek. Občinstvo opozarjamo na koncert, za katerega so vstopnice v predprodaji v Matični knjizarni.

u— Učiteljska zborovanja. Danes, v soboto, zborujeta v Ljubljani obe učiteljski organizaciji lihiškega sreza. UJU ima svoje zborovanje na učiteljski, »Edinstvo« pa v Kazini.

u— Savez trezno mladine. Danes ob 16.30 bo v Akademskem kolegiju kurz iz alkoholnega vprašanja za nižješolce. Ob 17.30 pa za višješolce. Po kurzu je seja širšega odbora.

u— Odbor ženskega odseka šentjakobškega naprednega društva pozivlja svoje članice, da se udeležijo manifestacijskega shoda za žensko volilno pravico, ki se vrši v nedeljo 9. t. m. ob 15. uri v Mestnem domu.

u— Šentjakobski pevski zbor. V ponedeljek ob 8. zvečer zelo važen sestanek v šentjakobski šoli. Brezpogojno vsi! 1494

u— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Redne vaje: vsako sredo ženski, vsak petek moški in vsak ponedeljek mešan zbor.

u— Kržiji. V vednost ljubljanskim nabiralcem gob sporoča podjeten gobar: Na robu gozdov ob poti proti Vrhniki naletiš čisto na gobo »karželje«. To je najfinejša goba naših krajev. Kljub temu se ne prodaja na trgu in tudi ni povpraševanja za njo. Je zelo podobna strupeni gobi mušič, razlikuje pa se od te v tem, da ima rumeno meso in da nima belih pik na glavi, kakor jih ima mušica. Kdor dobro pozna gobo »karželje«, kakor li pravilo, jih bo dovolj našel v teh krajih. Kmet sam mu rad pokaže, kje raste, ker ne trga gob te vrste. Rasto le ob robu gozda in večkrat tudi po njivah, ki so tik gozda.

u— Stanovanjsko sodišče I. stopnje v Ljubljani naznanja, da se bodo razprave za dodelitev stanovanj vršile dne 10., 11., 12., 13. in 14. oktobra t. l. Razpis 31 stanovanj, ki se bodo nakazovala, je nabit na uradni deski stanovanjskega sodišča, soba št. 6, kjer se vlagajo tudi prošnje za ta stanovanja.

u— Življenje in umiranje v Ljubljani. Glasom zdravstvenega izkazne mestnega fizikata se je meseca septembra 1927 rodilo v Ljubljani 106 otrok (53 moškega in 53 ženskega spola), med temi 6 mrtvorojenčkov, umrlo pa je 30 moških in 48 žensk, skupaj torej 98 oseb in sicer: za boleznijo na srcu 12 oseb, za jetiko 16, za davico in drugimi nalezljivimi boleznimi 6, za ostalo relotijo 9, za pljučnico 7, za vnetjem 2, za boleznijo na želodcu 1, za vnetjem ledvic 1, vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov 21, vsled smrtnih nezdog 8, 2 oseb pa sta izvršili samomor. Izmed umrlih je 16 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je prošli mesec obolelo 13 oseb: 5 na legarju, 4 na davici, 2 na grizi in 2 na skratinki.

Trajno kodranje, vodna ondulacija ter prvotno barvanje las izvršuje se strokovno v damskem česalnem salonu
GJUD ALEKS ml.
Kongresni trg stev. 6.

Damske obleke

in bluze, volnene in iz barhenta, kakor tudi za deklice, ima v veliki izbiri in po najugodnejših cenah BELIHAR in VELEPIČ, Mestni trg.

u— »Moč in lepota.« Ponovno opozarjamo cenjeno občinstvo na današnji in jutrišnji spored Zveze kulturnih društev, ki nam prinaša kulturni film o sportu in o moderni negi telesa. O lepoti in kulturni vrednosti tega filma smo občinstvo že dovolj poučili in pričakujemo, da si vsakdo, zlasti našli sportniki, dijaštvo in šolska mladina sigurno ogleda ta program. Današnja predstava ob 14.30, jutrišnja ob 9.30 in 11. dopoldne.

u— Prijatelje vladno vabimo, da se danes udeležijo tradicionalne veselice Češko-slovaške Obeci (žegnanja), ki se bo vršila v veliki sokolski dvorani ob 20. zvečer na Taboru. Bela Ljubljana naj dokaže bratom Čehom svojo naklonenost!

u— Sokol I. pozivlja svoje članstvo, da se številno udeležijo narodne slavnosti »posvencenja« bratov Čehov, ki jo praznujejo kot splošno ljudsko zabavo v soboto 8. t. m.

u— Tombola železničarskega glasbenega društva »Zarja«, ki bi se imela vršiti 9. oktobra 1927, se preloži. Kdaj se vrši, bo pravočasno objavljeno. Na Rimski cesti pri Škafarju so dobili v izlozbi. Oglejte si jih in kupite srečke! — O d b o r. 1508

u— Na trgatve grozdja in domačo zabavo vabi Podoficijsko podporno društvo za Slovenijo v Ljubljani, katero priredi v restavraciji »Miklič« Kolodvorska ulica dne 9. oktobra ob 18. uri. Obilo zabave. Vojaška godba. 1510

u— Pevski odsek Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj priredi dne 9. t. m. v prostorih pri Mraku svojo trgatve grozdja, na katero vabj vse prijatelje nepriljene zabave. Začetek ob 7. zvečer. — O d b o r.

u— »Za zdravje otroka« bi dal čisto človek vse, spomni se pa tega, ko je že prekasno. Skrb za zdravje otroka mora spremljati mlado življenje že od prvega dne. S pažnjo za zdravje odvrnemo bolezni. Gradimo otroška igrišča, polnimo telovadnice, urejamo zdravstvene zavode, štrimo higijeno z besedo in tiskom! Vse to nam bo pa mogoče, če imamo zadostno denarnih sredstev. Zato prosimo ljubljansko občinstvo, da ne odvrta požrtvovalnih nabiralov v soboto in nedeljo, to je 8. in 9. t. m., na cvetlični dan »Atene«. 1511

u— »Za zdravje otroka« naj položi vsako svoj obolus v soboto in nedeljo, to je 8. in 9. t. m., na cvetlični dan »Atene«. 1511

u— Policijski drobiž. Od četrta na petek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. tatvina kolesa, 1. tatvina verige, 1. tatvina karbidne svetilke, 1. izgred, 1. telesna poškodba, 1. prestopke nedostojnega vednja, 1. prestopke kaljenja nočnega miru, 1. prestopke pljanosti in razgrajanja, 2. prestopka prekoračenja policijske ure, 1. hudobna poškodba tuje lastnine in 11. prestopkov cestnega policijskega reda.

u— Morlice lastnega brata izročen državnemu pravdnštvu. Policijski nadzornik Matko Močnik je v četrtek končal z zasliševanjem morilca lastnega brata Pavla Peštopnika. Aretovanec ni navedel nikakih no-

vih podrobnosti. Včeraj popoldne so Peštopnika prepeljali iz policijskih v sodne zapore, akti pa so bili izročeni preiskovalnemu sodniku.

u— V spomin na blagopokojnega prijatelja g. Vilka Praprotnika darujejo mesto cvetja njegovi prijatelji Din 400 odboru za postavitve Doma slepcev. Denar je v upravi »Jutra«.

u— Dr. Jemec zopet ordinira. 1507

u— Parna kopalnica palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti 20 je otvorena za moške ob torkih in sobotah, za ženske ob sredah in petkih od pol 15. do pol 19. ure. 1484

u— Obleke kemično čistj, barva in plisira tovarna Josip Reich. 204

u— Priporočila se delikatesna trgovina I. Buzzolini, Stritar-Lingarjeva ulica. 1416

u— Mestna zastavilnica naznanja, da se bo vršila tomesčna dražba v februarju 1927 zastavljenih predmetov v četrtek 13. t. m. ob 15. v uradnih prostorih v Prečni ulici.

Žene in dekleta!

Če ste kdaj občutile ponižujočo zavest, daimate nobene sodočujoče besede, ko se sklepa o zakonih, ki odločajo o vaši in vaših otrok usodi — pridite na shod v nedeljo!

Če ste bile ogorčene, ko so vam pisali davke, s katerimi bodo razpolagali drugi, — a ve morate k temu molčati — pridite na shod!

Če vas je bolelo, ko so razpisali denar iz države blagajne, vašega moža-uradnika pa pustili stradati — pridite na shod!

Če ste državne nameščence, ki imate dan za dnem manj pravic, ker je vaš položaj vedno slabši — pridite na shod!

Če ste privatne nameščence, ki vam dan za dnem groze z redukcijam ter vam neprestano znižujejo plače namesto, da bi vam stališče zboljšali — pridite na shod!

Na tem shodu bomo povedale, da hočemo priti tudi me žene do pravice sodelovanja, da hočemo tudi me sodelovati, ko se bo odločalo o naši usodi, o usodi naših otrok, o našem gospodarstvu — zlasti pa, da hočemo sodelovati na ozdravljenju naše korumpirane javnosti.

Akcijski odbor.

Iz Maribora

u— Sestanek mariborskih Ciril-Metodarjev. Vodstveni člani GMD dospelo iz Ljubljane v Maribor že danes popoldne z brzovlakom. Občinstvo se vabi, da jih pozdravi ob prihodu na kolodvoru. Zvečer ob 8. bo sestanek mariborskih članov in dražih nam gostov v restavraciji »Union«, v Cafovi ul.

u— Proslava Krekove 10-letnice v Šolah. Včeraj in danes so po mariborskih Šolah razložili dijaštvo ob priliki 10-letnice smrti dr. Kreka pomen njegovega delovanja za narod. Po posameznih šolah so imeli učitelji primerne nagovore, sicer pa se je vršil pouk.

u— K redukciji na realki. Vest, da namerava vlada obnoviti redukciji V. razred gimnazije in v kompenzacijo ukiniti V. razred nič manj slavne mariborske državne realke, ki je edina v celbi oblasti, je seveda vzbudila med prebivalstvom in posebno med prizadetim dijaštvom prav tako razburjenje, kakor redukcija gimnazije. Mariborska realka je eden najmočnejših zavodov, ima okrog 600 dijakov s 14 razredi. V. razred, ki mu grozi redukcija, ima dva oddelka s 55 učenci.

u— Otvoritev nove postaje. V nedeljo 9. t. m. se na svečan način otvori na progji Maribor - Št. Ilj nova postaja v Cirknici. Postajali bodo na tej postaji lokalni vlaki, ne pa tudi oni, ki vozijo preko meje. Z otvoritvijo postaje je uresničena dolgoletna želja tamošnjega prebivalstva. Največ zaslug za postajo si je priboril župan v Cirknici g. Vicman, kakor tudi občinski odbornik g. Ivan Može. Postajo je zgradilo prebivalstvo na svoje lastne stroške, ki znašajo okoli 100.000 Din. Gradbena dela na postaji je vodil načelnik progovne sekcije inž. Leben.

u— Vprašanje obmejne postaje. Po dolgotrajnih pogajanjih med Avstrijo in našo državo se je končno dosegel sporazum, da se načelno določa za skupno obmejno postajo Maribor, ne pa Leibniz v Avstriji, kakor je to prvotno želela in zahtevala Avstrija. Maribor ima v vsakem pogledu prednost pred avstrijskim mestom, ker ima vse pogoje za obmejno postajo. Posebna poveljevanja v Ljubljani so končno določila glavne vidike glede policijske službe na skupni postaji. Dne 8. novembra se pogajanja definitivno zaključijo in je pričakovati, da bo skupna postaja otvorena že z novim letom.

u— O lovski nesreči na Dravskem polju. Nekatere novine stvar hujskajoče napihujejo. Dr. Č., ki je na lovu obstrelil kmečko dekle in jo potem pripeljal na svoj dom, je včeraj poklical konzilij treh zdravnikov, da konstatirajo njeno poškodbo. Ti trije zdravniki: dr. Jankovič, dr. Robič in dr. Karel Iparvic, so doglani, da je poškodovanka dobila na razdaljo 50—60 korakov dve žbri št. 10., in sicer eno v levo nadkaket in eno v desno stran hrbta. Poškodba je lahka. Glede krivde same na poškodbi ima dr. Č. priče, da je poškodovanka nesrečo sama zakrivila, ker se je v koruzi skrila. Razen tega ima pričo, da ni streljal na nekaj, kar je »v koruzi migalo«, kakor so poročali listi, ampak je streljal na fazana, ko se je dvignil nad koruzo.

u— Smrtna nesreča. Viktor Peterlinšek, 24-letni mizarški pomočnik v tovarni za dušik v Rušah, se je včeraj zvečer vračal s kolesom proti svojemu domu po šeniški cesti. Ker pa je bilo temno in menda ni imel luči, je zavozil v nekega moškega ter je pri tem padel s kolesa. Dobil je težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, toda komaj je prispel v bolnico, je že izdihnil.

Iz Trbovelj

Vodenska šola. Slovencev 6. t. m. poroča o neki intervenciji glede vodenske šole. V tem poročilu je nekaj neresnic, ki bi se jih lahko izognili, če bi se informirali na pravi način.

Običajna ekspozičura v Hrastniku. G. Podrennik je nastopil službo ob tajnika v Hrastniku. S tajnistvom v Hrastniku se hoče olajšati uradno obveščanje z občinskimi uradom v Trbovljah.

Iz Litije

Z nožem v prsi. Predničar Berčon in Dolžnik hlapec Groznik Jože sta skupaj popivala. Ko pa sta prišla do Stribarjeve restavracije v Gradcu, je menda Berčon udaril Groznika s kamnom po glavi. Ta se je ujezil, potegnil iz žepa nož, in ga zasadel svojemu pivskemu tovarišu v levo prsno stran, nedaleč od srca.

Sokolsko gledališče v Smarinem otvorilo zimsko gledališko sezono v nedeljo z Novčanovim dramo tridejanko, «Večelo». Glavni vlogi sta v rokah gđ. Olge Grumove in g. Repovža. Začetek predstave je točno ob 19.30.

Pevsko društvo «Lipa», ki lepo skrbi za glasbeno življenje v Litiji, začne v ponedeljek s prvo pevsko vajo. Upamo, da se bodo prigrisali v zbor vsi že prej delujoči člani in članice, apeliramo pa tudi na mladinu, naj pohiti v pevsko vrsto.

Izlet litijskih turistov. Ob lepem vremenu pohite danes člani litijskega SPD na Sljeme. Odhod z vlakom ob 13. pop. Nočije se na Sljemenu. Prijavite se tajniku učitelju Župančiču, dobrodošlo so tudi drugi prijatelji planinci. — Odbor.

Deložacija družine s številno dečo. Ravno ko je pritisnilo mrzlo jesensko vreme, so večerj sodno deložirali čevljarjskega mojstra O., ki ima več nedorastlih otrok. V pomanjkanju stanovanj, ki vlada tudi v Litiji in bližnji okolici, ne more dobiti deložirana rodbina nikjer stanovanja. Sodni organi so prenesli pohištvo na soseidine dvorčiče, rodbina pa je brez krova. — Apeliramo na merodajne faktorje, da čimprej uredijo nesocialni zadevo!

Zdravnikova smola. Litijski zdravnik dr. Ukmar se je odpeljal v terek na kolosu k nekemu bolniku v Temenški dolini. Med potjo pa mu je padla iz žepa donarnica, v kateri je imel 400 Din gotovine in več važnih dokumentov. Dosedaj so bile vse povzvedbe zaman.

Otvoritve jahovskega turnirja. Danes zvečer se začne ob 20 medklubski turnir. Prijave za udeležbo se sprejemajo še pred začetkom turnirja v klubovih lokalih. — Poljska tatvina. Dva posestnika iz Moravčev gora sta opazila, da jima nekdo izkopava krompir, medtem ko pušča krompirjevo nedotaknjeno. Prvotno sta še celo menila, da je le letina tako slaba. Da bi izsledila dolgoprstca, sta se podala na prežo in sta v noči takoj planila za neznanec, ki si je dal opravka na njivi. Ker je tat zbežal, sta stekla za njim in ga ob delovalu med potjo s količki, dokler nista spoznala, da imata opravka s sosedo. Na litijski sodnjici, kjer so imeli včeraj vsi trije posla, je prejela tatvica 3 dni zapor, kmetpa na sta bila obsojena radi telesne poškodbe, povzročene sosedu na denarno kazenski.

Pecelj v očesu. Pri zdravniku se je oglašila neka 62letna kmetica iz Moravčev potja, saj pa imata v resnici glas kakor dva škričanja. Toda prišla sta s svojo sosedo navskriž. Večkrat sta hodila okrog njene hiše in sta malo zapela. Najbolj všeč jima je bila ta slo: «Lepo je hiša pomalana, not sedi baba zamazana...» Sosedi pa ni bilo tako petje prav nič všeč. Zato je šla v Litijo k sodniku, in je prosila gospoda, naj nauči oba fanta kakih drugih viš. Pred sodnikom sta se oba peveda zagovarjala, da je ta pesem čisto narodna. Ko pa ju je poznal sodnik, naj to zapojeta, sta bila v zadregi in ni šlo. Tedaj pa jima je zapel sodnik sam eno domačo: «Pet dni in pet noči, bosta pri nas v gablici...» In žalostno sta odšla oba škričanja v kletko, obljubila pa sta poprej, da takih »narodnih« ne bosta pela več.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Sport

Derby (Zagreb) : Ilirija

V nedeljo ob 15.30, na igrišču Ilirija. Izza drž. prvenstvenih tekem Ilirija : Gradjanski in Ilirija : Hašk gostuje v nedeljo v Ljubljani z Derbyem prvič zopet gost iz Zagreba, na katerem se more rešino presojati sedanja kvaliteta zagrebškega nogometa. Nedeljska tekma med Ilirijo in Derbyem, v kateri igra oba kluba kompletna, pa daje lepo priliko za primerjanje našega podsaveznega prvaka z enim izmed danes priznanih reprezentantov Zagreba, v izvestni meri torej za primerjanje našega nogometa z zagrebškim. Glavne odlike Derbyja so vigranost in homogenost moštva, visoka tehnična izvežbanost, borbenost in dober start. Poleg tega velja Derby za fair moštvo in za enajstorico, ki igra tudi za oko lep nogomet. Proti Gradjanskemu je igral Derby letos 3 : 3 (prvenstvena) in 2 : 0 (prijateljski), proti Haški dvakrat v prvenstveni tekmi 1 : 2; zadnjičkrat proti Haški 2. t. m. je bil Derby v drugem polčasu v znatni premoči, tako da more Hašk pripisovati edino srečo, da ni delil točk z Derbyem. Najboljše moči Derbyja so obrambni trilec Zafin-Globočnik-Rajković, srednji krilo Šeb, srednji napadalec Leinert, zlasti pa levo krilo Pelzoli. Kot predigra se vrši ob 14. prvenstvena tekma rezervnih moštev SK Slovana in SK Ilirije.

Olimpijski dan v Mariboru

Spričo zapisa olimpijske dne, ki se bo vršil dne 16. t. m. po vsej državi, si je tukajšnji medklubski odbor pod predsedstvom g. Nerata in ostalih članov odbora, dal mnogo truda, da se omenjenega dne čim dostojneje manifestira sportno misel, ki je tudi pri nas v najširših slojih pridobila številne pristaje. Da pa ne bo, radi upoštevanja propagandnega pomena prireditelj g. Nerata, nedaleč od srca. Berčon se je takoj onesvestil. Šele občinski sluga Franc Zapešek ga je naložil na avto-taksi in ga odvedel k zdravniku, ki je nudil ranjencu potrebno pomoč. Napadalec je seveda uporabil priliko in je ušel, vendar ga je zasledila orožniška patrulja, ki ga je po zaslišanju oddala v litijske sodne zapore. Ranjeni Berčon se zdravi v domači oskrbi, in je upati, da okreva, če ne nastanejo na nevarni rani kakšne komplikacije.

Priveditev, ki je prva te vrste, bo nudila gledalcem izreden užitek, kajti za našo sportno javnost bo pomenila generacijo revijo stanja nogometa v našem mestu in revijo kvalitete posameznih moštev, razen tega bo izid turnirja nudil možnost razenjsive presoje glede izida prvenstvenih tekmovalcev, ki so trenutno predmet splošnega zanimanja. Vsekakor je Medklubski odbor prišel na srečno misel, ki bo predvsem kar se tiče namena prireditve, žela popoln uspeh in privabila na igrišče vso sportno javnost, ne le iz Maribora, temveč tudi iz sosednih mest, kjer jim skromnejše sportne prilike ne dopuščajo, da bi se vršili samostojni Olimpijski dnevi.

Maribor v Beljaku. Jutri gostuje prvo moštvo Maribora v Beljaku proti Villacher Sp. V Maribor je proti istemu moštvo doživel doma pičel poraz 1 : 2 ter bo skušal popraviti svoj prvi nastop.

Hazenski družina Maribora v Zagrebu. Jutri gostuje hazenska družina «Maribora» proti zagrebški Concordiji. Z ozirom na uspeh Maribora proti isti družini na domačih tleh, bo rezultat te tekme zelo zanimiv. Želimo uspehov!

Sportno gibanje v Slov. Bistrici. Kakor nam poročajo, se je v Slov. Bistrici ustanovil pripravljalni odbor za ustanovitev sportnega kluba. Gotovo je, da je začetek težak; upati pa smemo, da se bo agilnost vodstva in klubovih prijateljev presrečno organizirala močno društvo, ki bo kmalu tudi na zunan lahko pokazalo svojo eksistenco. Apeliramo na meščanstvo, naj idealni pokret po najboljših močeh podpira!

Hungaria je s sklepom predsedstva odbora za srednjeevropski pokal izločena iz nadaljnega tekmovalstva, ker ni upoštevala odločitev odbora (Nastop z igralcem Konradom v Pragi). Termin za finale bo določen na seji dne 23. oktobra, ko se vrši v Pragi tekma za mednarodni pokal med Italijo in Češkoslovako.

Na olimpijadi v Amsterdamu bo sodelovalo po nizozemskih cenitvah 24 nogometnih moštev. Številne predtekmne se bodo morale vršiti izven Amsterdamu, in sicer v Rotterdamu in Haagu.

Stužbeno iz LNP. (Iz seje kaz. odbora dne 6. t. m.) — Po § 25. kaz. pr. JNS-a v uporabo § 9. k. p. se kazuje igr. Seme (SK Svoboda Ljublj.) v sled prestopka pri tekmi dne 25. IX. t. l. z 14dnevno zabranjo igre in sicer od 1. X. do 15. X. t. l. — Po § 25 in 35 k. pr. JNS-a v uporabo § 9. se kazuje igr. Sušnik (SK Svoboda Ljublj.) v sled prestopka pri isti tekmi z enomesecno zabranjo igre in sicer od 1. X. do 1. XI. t. l. — Igralcu Tičar (SK Slovan) se izreka zabrana igre po § 34. k. pr., dokler se ne odzove pozivu pred kazenski odbor. — Tajnik II.

SK Slovan (nogom. sekcija). Jutri v nedeljo se odigra na igrišču Ilirije prvenstvena tekma Slovan rez. : Ilirija rez. Ob 13. morajo biti v garderobi Ilirije sledeči igralci: Globelnik, Bar, Kernc Fric, Burger, Pöschl, Marchiotti III, Kočever, Kastelic, Gregorič, Petrič, Grum, Osterman, Schlegl Ključec in Suli. — Tekma se vrši ob vsakem vremenu! Točno in vsil! — Načelnik.

SK Natskar. Jutri v nedeljo ob 8.30 pozivam sledeče igralce na igrišče SK Ilirije: Grablovic, Mayer, Razgoršč, Jančar, Narobe, Savene I. in II., Petaros, Sintič, Cizelj, Wand, Roic, Rist, Bizjak, Zupan, Dovečar, Bonča, Vospernik. — Kapetan.

Medklubska jubilejna dirka. P. t. občinstvo se uljudno opozarja, da se vrši start jutri točno ob 12. na Kongresnem trgu pred Nunsko cerkvijo, proga gre po Selenburgovi ulici in Dunajski cesti. Odbor prosi, da bi se, ko bodo dirkači vozili po progi, občinstvo umaknilo na hodnike, in sicer takoj, ko bodo motociklisti naznailni otvoritev dirke. — Sestane dirkačev točno ob 10. na cilju v gostilni Kačič; razdelitev dirkalnih števil in ureditev prijavitelj. Točno ob 10.45 skupni odhod v dir

kahnih dresih na start v Zvezdo. — Vodstvo dirke in rediteljstvo se sestane točno ob 11. uri v kavarni Zvezda; istotam pozdrav gostov. — Medklubski odbor. SK Jadran. Danes zvečer sestanek nogometarjev v Narodni kavarni. Avtomobilski klub kraljevine SHS (sekcija Maribor) priredi v nedeljo, dne

16. oktobra t. l. skupni izlet klubovih članov in po njih vpeljanih gostov na progi Maribor, Sl. Bistrica, Poljčane, Majšperk, Ptujška gora, Hajdina, Ptuj, Vurberk, Sv. Barbara, Hrastovec, Sv. Marijeta, Maribor. Start ob 9. dopoldne iz Maribora glavni trg. V Ptujju skupni obed. Zvečer v grajski kleti v Mariboru družabni sestanek.

Gospodarstvo

Anketa o prisilni poravnavi

Včeraj dopoldne se je v sejni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vršila anketa gospodarskih korporacij o načrtu zakona o prisilni poravnavi, ki ga je izdelalo ministristvo pravde ter ga poslalo gospodarskim organizacijam in korporacijam v izjavo. Na anketi so bili med drugimi navzoči za Društvo bančnih zavodov dr. Rant, za Zvezo industrijcev tajnik dr. Golja, za Društvo industrijcev in veletrgovalcev g. Jelenič, za Zvezo slovenskih zadrug g. Trček, za Zadrudno zvezo g. dr. Basaj, za Mestno hranilnico g. Majcen ter za Odvetniško zbornico g. dr. Krejčič.

Anketa žal ni prinesla pričakovanega rezultata, ker se je razvila načelna debata za ali proti poravnavi in ker dosedaj pravilškim krogom ni bilo mogoče proučiti osnutka in podati svoje strokovno mnenje.

Anketo je otvoril in vodil zbornični tajnik gosp. dr. Josip Pretnar. Uvodoma je ugotovil, da je glede na postanek tega osnutka smatrati, da je načelno vprašanje uvedbe prisilne poravnave že rešeno in da bi bila glavna naloga te ankete, zavzeti stališče napram posameznim določbam tega zakonskega osnutka. Tu gre v prvi vrsti za vprašanje kavelj, za vprašanje hitrega postopka, hitre izpolnitve in zavarovanja poravnave ter za vprašanje vpliva upnikov na postopek. Posameznim gospodarskim organizacijam je bil poslan načrt zakona v pisnemno izjavo. Zveza industrijcev v svojem odgovoru ni zavzela stališča napram posameznim določbam zakona; poslala se je na stališče, naj se prisilna poravnava ne uvede, ker je pričakovali, da se bo zakon zlorabljal. Zveza trgovskih gremijev, ki je načelno za poravnavo, zahteva znižanje roka za izplačilo kvote na 2 leti, povečanje minimalne poravnalne kvote od 40 na 50 %; dalje da se določijo krajši roki, da se ne bi stvar izplačevala in da se kot poravnalni upravitelji postavijo le strokovnjaki iz pridobitnih krogov. Slično sta se izjavila tudi Gremija trgovcev v Mariboru in Celju. Društvo denarnih zavodov, ki je prav tako za poravnavo, je poslalo obširno pisemno mnenje in konkretne predloge k posameznim členom zakonskega osnutka. Smatra med drugim, da je poravnalni rok 2 let zadošten in naj bi se glede kvote prevzela avstrijska določila (35 % za izplačilo v enem letu in 50 % za izplačilo v dveh letih). Zveza slovenskih zadrug je mnenja, da je treba določbe še postrliti (povečanje kvote na 50 %; poleg upniškega odbora še knjigovodstvenega izvedenca in izvedenca dotične stroke) in da se naj glede denarnih zavodov zahteva izplačilo vlog v polnem znesku. Zadrudna zveza se je načelno izjavila proti poravnavi; če pa se zakon uvede, potem naj ne velja za denarne zavode, ki se bavijo s prejemanjem vlog.

Tajnik dr. Pretnar je nato še prečital izjavo Društva za zaščito upnikov v Zagrebu, ki je na podlagi dolgoletnih in boratih izkušenj poslalo ministru pravde obširne predloge za spremembo posameznih določil tega zakonskega osnutka. (Predloge tega društva, ki je največja upniška organizacija v naši državi in se že dolgo bori za ponovno uvedbo prisilne poravnave, smo objavili v številki od 6. t. m.) Omenil je tudi, da je beogradska Trgovska zbornica, ki je bila svojačasno odločno proti poravnavi, v svoji zadnji seji pristala na njeno uveljavo, istočasno pa je predlagala znatne postritve posameznih določil. Prisilna poravnava naj bi veljala le za tverke, ki so že tri leta protokollirane, ki najmanj tri leta redno vodijo trgovske knjige in ki nudijo najmanj 80 odstotno kvoto.

Dr. Viljem Krejčič je nato v imenu Odvetniške zbornice z obžalovanjem ugotovil, da pravosodno ministristvo osnutka ni poslalo niti Odvetniški zbornici, niti Notarski zbornici, Društvu Pravniki ali pa Društvu sodnikov, da bi te merodajne korporacije podale svoje mnenje in predloge. Zato ne more podati nikake izjave.

V nadaljni debati je tajnik Zveze industrijcev g. dr. Golja utemeljeval odklonilno stališče zveze. Struja za ponovno uvedbo prisilne poravnave je nastopila ob priliki velikih bančnih polomov. Ti milijoni pa so sedaj izgubljeni, zato se v mnenje o potrebi ponovne uvedbe prisilne poravnave spremenilo. Dosedaj smo imeli le slabe izkušnje za poravnavo. Prisilna poravnava je cmogočila izigravanje interesov upnikov, pomagala je le nesolidnim trgovcem. Da se sploh tretina tv vprašanje, je vzrok drago konkurzno postopanje. Grajal je, da ministristvo pravde ni reflektiralo na strokovno mnenje pravnikov, in izrazil je mnenje, da je osnutek kot tak zelo slab.

Gosp. Jelenič je v imenu Društva industrijcev in veletrgovalcev menil, da je bil zakon o prisilni poravnavi med vojno razmeram primeren, danes pa ni. Treba je zahtevati izenačenje konkurznega reda za vso državo in postrliti določbe. Prenos nepremičnin na zakonskega druga ali bližnje sorodnike se mora ob prijavi insolvenca razveljaviti, če niso pretekla več kakor štiri leta. V normalnih razmerah je vzrok insolvence površno knjigovodstvo, lahkomišelnost poslovanje, prekomerno investiranje ali pa

nezadostno zavarovanje proti požaru. Taka insolvenca naj se smatra za hudodelstvo ponačarstva. Uvedbo prisilne poravnave odklonja; če pa se uvede, potem naj velja le za ona, ki je prišel v plačilne težkoče zaradi nesreče, bolezni ali pa nepredvidenih konjunkturnih izgub.

Gosp. dr. Rant je izjavil, da niso vojne razmere prinesle prisilno poravnavo, ki je bila že l. 1882. uvedena v Belgiji in ki danes velja tudi v Angliji, Italiji, na Danskem, v Nemčiji, Avstriji, Češkoslovski, Madžarski itd. Argumenti za poravnavo so tako tehtni, da se jim ne moremo uprati. Konceptija osnutka ni slaba, nov konkurzni red predstavlja ogromno delo, mi pa ne moremo čakati.

V imenu Zadrudne zveze je dr. Basaj naglašal, da so gospodarske razmere že toliko konsolidirane, da so taki izjemni zakoni nepotrebni. Čas hude krize smo preboleli in izjemni zakoni nam niso več potrebni. Slovensko gospodarstvo bi na račun ne-realnih gospodarjev utrpelo veliko škodo. Za Slovenijo bi bil tak zakon mogoč, za vso državo pa ne. Zato je treba poravnavo s stališča zaupanja odklanjati.

Gosp. dr. Krejčič je nato predlagal, da se anketa preloži za 10 dni, da bo pravilnik dana možnost osnutek proučiti in podati svoje strokovno mnenje. Ta predlog je bil soglasno sprejet, naker je tajnik gosp. dr. Pretnar zaključil anketo.

Vest o porajanjih Jugoslavije za veliko posojilo v Angliji. Kakor znano, namera Jugoslavija po uspešni ureditvi vojnih dolgov v Angliji najeti večje inozemsko posojilo. Finančni minister že zbira od svojih ministrskih kolegov potrebni material, da more ugotoviti koliko posojila, ki naj se namjame v inozemstvu. Kakor poroča londonska «Financial Times», je po informacijah njenege beogradskega dopisnika finančni minister že prišel pogajanja z nekimi velikimi londonskimi in newyorškimi bankami za posojilo v znesku baje 80 milijonov angleških funtov, da pa gotovi beogradski finančni krogi smatrajo, da je ta svota previsoka. Mnoga javna dela, ki naj bi se izvršila iz tega posojila, niso tako nujna, da bi jih bilo treba takoj izvršiti. Tako bi bilo preuranjeno, pristopiti takoj k izgradbi vseh železniških prog, ki jih predvidevajo znani načrt bodoče železniške mreže (9000 km).

Z lesnega trga. Situacija na jugoslovenskem lesnem trgu je prilično zadovoljiva. Navzlic skorajšnemu zaključku gradbene sezije so bile v zadnjem času sklenjene z inozemskimi kupci znatne kupčije, tako da bodo številne žage preko zime popolnoma zaposlene. V Sloveniji izdelujejo žage blago večinoma po narocnih dimenzijah (madriere, ladjski les itd.), dočim so doslej izdelovale predvsem le navadno monte blago. Cene inozemno blagu so v splošnem višje, kakor doslej, pa to tudi zato, ker se zahteva le najlepše izdelano blago in prvovrstna kvaliteta. V splošnem se more ugotoviti, da je jugoslovenski lesni industriji uspelo urediti svoje pozicije na sredozemskih lesnih tržiščih. Največji del jugoslovenskega lesa se izvažava v Italijo, Grčijo, Španijo, Egipt, Tunis, Alžir in Maroko. Seveda obstojajo tudi obširne zapreke našemu izvozu. Tako se beš v izvozni seziji popravila spilitke pristanščine, kar promet silno ovira. Na domačih tržiščih so detajlne cene ostale zaradi velike konkurence še vedno nespremenjene. Mnogo se ponuja taninskega lesa. Ker pa so se tvornice že lani, ko je bilo pomanjkanje teza blaga, zelo založile in imajo še precejšnje zalozbe, zato ni povpraševanja in so cene padle. Gradbena delavnost je v zadnjem času precej živahna in je tudi konsum gradbenega lesa prilično velik. Glede drv za kurjavo postaja situacija živahnejša, cene pa so še slabe. V splošnem se pričakuje, da se bodo cene v izvozni trgovini še dvignile. V Sloveniji je situacija na lesnem trgu precej stabilna. Slabše se razvija izvoz v Italijo. Navzlic temu pa izgleda za bodočnost niso baš neugodni. V Slavoniji so bili v zadnjem času na licitaciji veliki kompleks hrastovih debel (stoječih les) iz državnih gozdov. Gre za prvovrstna hrastova debela, ki v gotovih primerih dosežejo debelino do 1.60 m v premeru. Za ta navzlic visoki starosti prvovrsten les se zanimajo celo kupci v Ameriki. Tvrde, ki bodo sekale te prastare gozdove, so se zavezale, da bodo fotografirale blode iz teh gozdov, kajti takih debel v bodoče ne bo več videti. — V Rumuniji je izvoz v septembru zavzel večje dimenzije. Izvažava se predvsem v Nemčijo in Grčijo, manj v Egipt in Francijo. Znižanje železniških tarif je ugodno vplivalo na izvoz, predvsem v Nemčijo.

Položaj na hmeljskem tržišču v Savinjski dolini. Kakor nam poročajo, je povpraševanje po hmelju v Savinjski dolini prav živahno. Cene se gibljejo za povprečno blago okrog 55, za boljše do 58 Din za kg. Izredno dobro blago doseže tudi 60 Din za kg. Kupijski položaj je nedvomno boljši, kakor je bil pred tedni. Žal, hmeljarjem povročajo mnogo škodo nekateri domači trgovci, ki z vsemi sredstvi skušajo poltačiti cene. Dogodili so se primeri, da je domači kupec kupil blago, ki ga je sam videl, pozneje pa blaga ni hotel vzeti, češ, da ne odgovarja

dogovorjeni kakovosti. Z več takimi primeri bo najbrže imelo opravka sodišče. V Savinjski dolini sedaj zelo primanjkuje kupcev, kakor je bil svojačasno gosp. Vabič, ki je mnogokrat dvignil cene tako, da so mu morali slediti tudi inozemski kupci. Tuji kupci so v splošnem zadovoljni s kakovostjo savinjskega hmelja, ki je boljša kakor n. pr. kakovost nemškega blaga.

Konkurs beogradske Zemaljske kreditne banke. Beogradske trgovinske sodišče je otvorilo konkurz nad imovino Zemaljske kreditne banke, d. d. (prej Somborska kreditna banka), ki ima svojo centralo v Beogradu, podružnice pa v Somboru, Crenki, Novem Vrbsu, Kuli, Jidacu, Horozu, Batinu, Ruskem Krsturu, Novem Sivecu, Srbskom Miletiću in Novem Sadu. Banka je zahtevala otvoritev konkurza, ker ne more več izpolnjevati svojih obveznosti. Pasiva znašajo 26 milijonov Din (od tega 17 — 18 milijonov Din vlog); aktiva pa se cenijo na 19 milijonov Din.

Zelo čvrsto razpoloženje na žateškem hmeljskem tržišču. Iz Zatec poročajo, da je zadnje dni vladalo na tamošnjem hmeljskem tržišču zelo čvrsto razpoloženje. Povprečno se gibljejo cene med 2150 — 2350 Kč za 50 kg. Najboljše blago je doseglo cene do 2400 Kč za 50 kg. V sredo je bila velika partija z nekoga veleposvestava (70 bal) prodana celo po 2500 Kč za 50 kg (84.20 Din za kg). Na nürnbergskem tržišču so cene nespremenjene čvrste.

Stanje Narodne banke 30. t. m. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlika napram stanju od 27. avgusta). Aktiva: kovinska podlaga 489.1 (+ 10.2), saldo raznih računov (točarje diference deviz) 1296.8 (— 18.4), posojila na menice 1295.2 (+ 36.1), lombard 248 (— 0.1); pasiva: obtež bankoveev 5763.3 (+ 112.6), državne terjatve 201.8 (— 194.2), obveznosti po žiru 805.1 (— 22.1), razne obveznosti 504.9 (+ 81.5). Ostale postavke so ostale nespremenjene.

V zadrudni register se je vpisala nastopna zadruga: Stavbna zadruga Gorizana v Preski, r. z. z. o. z.

Borze

7. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet živahnejši. Narodna banka je intervenirala le v devizah na Curih in Prago. Deviza na Italijo je nekoliko popustila. Zaključena je bila tečaj 312 (včeraj 313.5). V Zagrebu je njen tečaj nazadoval na 311, v Beogradu pa na 310.5.

Vojna škoda se je trgovala zelo neenotno. Na ljubljanski borzi je bila zaključena po 405, na beogradske borzi se je trgovala po 403.5 — 404; na zagrebški borzi pa se je nenadoma pojavila tako močna ponudba, da je tečaj nazadoval do 398. Promptna je bila zaključena po 402, 405, 403, 402, 400, 399 in 398, za december pa po 410—408. Med industrijskimi papirji so bili zabeleženi zaključki v Gutmannu po 245 — 242.5, v Slavoniji po 15 — 16, v Dravi po 590, v Sečiranu po 586 in v Vevčah po 130—133.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 0 — 13.545, Curih 1094 do 1097 (1095.5), Dunaj 8 — 8.08 (8.015), London 276.15 — 276.95 (276.55), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Pariz 223.5 — 224 (—), Praga 168 — 168.80 (168.40), Trst 311 — 313 (312).

Zagreb. Dunaj 8 — 8.03, Berlin 13.5267 do 13.5567, Milan 310 — 312 (311), London 276.15 — 276.95, Newyork 56.64 — 56.84, Pariz 222.64 — 224.64, Praga 168 — 168.8, Curih 1094 — 1097.

Beograd. London 276.2 — 277, Newyork 56.6 — 56.8, Milan 309.5 — 311.5, Dunaj 7.99 do 8.02, Budimpešta 9.925 — 9.955, Bruselj 7.915 — 7.965, Bukarešta 94.25 — 95.75.

Trst. Beograd 32.10 — 32.40, Dunaj 255.20 do 261.20, Praga 54.0750 — 54.3750, London 88.95 — 89.15, Newyork 18.2450 — 18.3060, Curih 352.10 — 354.10.

Dunaj. Beograd 12.45875 — 12.49875, Berlin 168.62 — 169.12, Budimpešta 123.75 do 124.05, Bukarešta 4.4075 — 4.4275, London 34.4450 — 34.5450, Milan 38.69 — 38.79, Newyork 707.35 — 709.85, Pariz 27.7650 do 27.8650, Curih 136.41 — 136.91.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.586, London 25.24625, Newyork 518.60, Pariz 20.353, Milan 28.85, Praga 15.375, Budimpešta 90.77, Bukarešta 3.24, Dunaj 73.90.

Elekti.

Ljubljana. Vojna škoda 405 — 405 (405), Celjska 164—0, Ljubljanska kreditna 138—9, Prastediona 850 — 0, Kreditni zavod 160—0, Strojne 0 — 70, Vevče 135 — 0, Ruše 260 do 270, Kranjska 400 — 0, Stavbna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 396 — 397, kasa 396 — 398, za december 406 — 407, investicijsko 84 — 85, agrarne 56 — 56.5; bančne: Eskomptna 91 do 93, Kreditna 90 — 93, Hipo 55.5 — 56, Jugo 91 — 93, Ljubljanska kreditna 136 do 137, Narodna 5150 — 5200; industrijske: Našice Union 1750 — 1850, Gutmann 240 do 242.5, Slavonija 15 — 16, Drava 590 — 595, Sečerača 580 — 590, Vevče 133 — 134, Dubrovacka 400 — 405, Trbovlje 480 — 485.

Beograd. Vojna škoda 403.5 — 404, investicijsko 84.25 — 85, agrarne 54 — 0.

Dunaj. Trbovlje 60.40, Kranjska industrijska 50, Sečerača Osijek 71.75, Eskomptna 10.55.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (7. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 4 vagoni, in to 1 vagon dežel, 18 mm — 5 m, 48 mm — 4 m; remeljni 48,48 mm, 5 m, fco vagon meja po 540; 1 vagon bukovih hlodov, od 2.5 m naprej, večina 3—4.5 m od 85 cm srednjega premera naprej, media 40 cm, l. fco vagon Sušak po 380; 2 vagona bukovih testonov, čistih, fco vagon meja po 850. Deželni prideliki: Tendence za žito mirna. Zaključeni so bili 3 vagoni turščice. Nudi se pšenica (78,79 kg, 2 %), slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni); bačka, promptna po 340.5 — 342.5, za november po 337 — 339, sremenska, promptna po 337 — 339; turščica, promptna, plač. 30 dni, slov. postaja, navadna tarifa po 245 — 250, mlevska tarifa 240 — 245; moka «a», fco Ljubljana, plačljivo po prejemu po 490.

Mariborski svinjski sejem (7. t. m.) Dogon 417 svinj. Povprečne cene: prasi, 5 do 6 tednov stari 75 — 125, 7—9 tednov 150 do 200, 3—4 mesec 320 — 400, 5—7 mesec 420 — 450, 8—10 mesec 550—650, 1 leto 1000 — 1100 Din komad; 1 kg žive teže 10 — 11.50, mrtve 15 — 18 Din. Prodalo se je 241 komadov. Kupčija živahna. Novosadska blagovna borza (7. t. m.) Pšenica: baška, 78,79 kg, 2 % 236 do 297.5; sremenska, 78,79 kg, 2 % po 292.5—29

Iz življenja in sveta

Spor med Amundsenom in Nobilom

Pred dvema letoma se je vršila zadnja ekspedicija na severni tečaj. Pazljivim čitateljem so gotovo ostale v spominu značilne podrobnosti tega poleta: Amundsen je šel na pot z balonom «Norge», katerega je vodil Italijan Nobil, in je srečno preletel tečaj ter pristal na ameriškem ozemlju. Medpotoma se je razvila med Amundsenom in Nobilom strastna tekma: Amundsen je hotel izkoristiti polet v znanstvene svrhe in mu je bilo vse eno, če leti «Norge» hitro ali počasi. Nobile pa je videl svoj nalogo edinole v tem, da pasira severni tečaj in pride z zdravo kožo nazaj med ljudi. Amundsen je postavil za znanost na kocko svoje življenje. Nobile je hrepenel samo po bravuri. Tako se je zgodilo, da je ekspedicija preletela tečaj, toda njeni izsledki so bili skoro nepomembni.

Kmalu sta si Amundsen in Nobile skočila v lase. Cesar ne bi bil človek nikdar prisodil hladnokrvnemu Norvežanu, se je zgodilo: Amundsen je začel strastno napadati italijanskega častnika, ki je medtem dosegel generalski čin, in je tudi napisal knjigo o ekspediciji. V njej je podrobno razložil vse pripetljaje na poti in je obdolžil Nobila, da je onemogočil pravo svrhu poleta.

Nobile je seveda takoj nastopil proti Amundsenu. Oba moža sta se nekaj časa srdito napadala v časopisih, potem sta na prošnjo ostalih članov ekspedicije odnehala. Toda žilica ni dala Nobilu miru. Mož je vedel, da pripravila Amundsen izčrpano delo, ki ne bo samo stvarno pojasnilo, kako se je polet vršil, ampak tudi ostru kritika tega česar ekspedicija ni dosegla. In sta se tekmeča zopet srečala. Knjiga je izšla. Nobile pa je planil v javnost in sedaj v javnih predavanjih obrekuje Amundsen in zmanjšuje vrednost njegovega podvzeta.

Nobilov napad na norveškega raziskovalca, katerega zasluge za znanost so znane še iz časa, ko se Nobilu niti sanjalo ni o severnem tečaju, je napravil v očeh evropske kulturne javnosti vtis besnenja poraženega rivala. Na Mussolinijev ukaz hodi sedaj Nobile iz kraja v kraj in razglašuje svoje «uspehe», očitajoč Amundsenu, da je navaden lažnik in pustolovec. Tudi ta šola bo nekoliko poučila ljudi, da ni fašizem nasilen samo v domači deželi, ampak da ga ni sram tajiti resnice celo v tujini, kjer bi se moral držati vsaj nevtiralno.

Nezgodna „D 1230“

Tudi najnovejši poskus prekooceanskega poleta v treh, odnosno štirih etapah spremlja smola. Junkersove tvornice očividno nimajo sreče s svojimi prekomorskimi podjetji. — Hidroplan «D 1230», ki je pred nekaj dnevi zapustil Nordeney z namenom, da preleti Azore in Atlantski ocean ter zmagoslavno prileti v Newyork, se je moral spustiti na tla že na holandskem ozemlju, še preden je dosegel prvo etapo, Lizbono. Pristanek se je izvršil baje radi meglenega vremena. Ko se je letalo drugi dan zopet dvignilo v zrak in nadaljevalo vožnjo, se mu je pripetila druga nezgoda: motor je imel defekt in hidroplan se je moral spustiti na morje. Posadka je o nezgodi obvestila portugalske brezžične postaje z znanim znakom SOS (Spasite naše duše), narkar je neka vojna ladja odhitela na pomoč.

Kakor poroča berlinski «8 Uhr-Blatt», se je «D 1230» izgubilo v megli. Zgrešilo je pravo smer in je kake pol ure blodilo naokrog, da bi našlo primerno mesto za pristajanje. Pilot Loose je sedel sam pri krmilu in je pristal v S. Cruzu. Kraj, kjer se je hidroplan spustil na morje, je tako opasen, da ni manjkalo dosti do popolnega uničenja letala. Morje je bilo razburkano in ker je obrežje zelo skalovito, je bilo treba voditi hidroplan s sigurno roko. Nabrežno prebivalstvo, ki je spoznalo resnost položaja, je poslalo nemškemu letalcem na pomoč čoln, ki je hidroplanu pokazal pot iz pogube.

Pilot Loose, ki vodi «D 1230», je ta-

koj, ko je bil hidroplan rešen, stopil na suho, oddal par brzojavk, večerjal v nekem španskem hotelu in se zopet vrnil na krov letala, kjer je prenočil na morju. Junkersove tvornice so poslale na kraj nesreče posebnega zaupnika, da jim bo kot očividec poročal, v kakšnem stanju se nahaja hidroplan. Posadki je seveda po tem dogodku pogum dokaj upadel, vendar se govori, da bo letalo nadaljevalo vožnjo v začetni smeri.

V četrtek popoldne se je pripeljal na Dunaj Američan Levine. Letalo, s katerim se je vozil iz Italije proti Dunaju, je moralo v Vidmu pristati zaradi slabega vremena. Pot na Dunaj je Levine nadaljeval s prvo prihodnjo zvezo. Na Dunaju se govori, da se impresarij razbije «Miss Columbie» vrne v Ameriko dne 10. oktobra s prekomorskim «Leviathanom».

Lindberghova simfonija

Junaštvo prvega ameriškega letalca, ki je preletel Ocean, je še vedno aktualno; Lindbergh je na jeziku vse ameriške mladine, njegovo ime si izposojajo vse tvornice, po njem hrepenijo mlade Američanke. Nič čudnega torej, da se je našel komponist, ki je zložil «Lindberghovo simfonijo». To delo je pred nekaj dnevi prvič izvajal newyorški simfonični orkester.

Simfonija je seveda posvečena Charlesu Lindberghu in podaja njegove doživljaje na poletu čez Atlantski ocean. Skladatelj Filip Dinn tolmači svoje delo tako-le:

Lindbergh starta. Bobni ropočejo več minut in uvajajo poslušalca v brnenje motorjev. Letalo se dviga, krene dalje, zabrede v meglo in viharje. Tu postane simfonija dramatično razgibana. Komponist slika polet navzgor in navzdol, ko se je Lindbergh nahajal samo nekaj metrov nad valovi. Potem sledi lirična mesta. Lindbergh razmišlja o svoji mladosti... Ta glasba je zelo preprosta in nežna ter gane Američane do solz. Simfonija se polagoma izpreminja in se zaključuje z oglušujočo muziko trobent in pozavni. Lindbergh se spušča v Bourgetu, množice mu vzklikajo, ga slave in nosijo na ramah.

Simfonija je, kakor poročajo ameriški listi, zelo originalna, o njeni pravi muzikalni vrednosti pa smemo kot Evropejci imeti vsaj rahle dvome.

Justifikacija Leciana

V četrtek zjutraj ob šestih so obesili v Olomucu bandita Leciana, ki je izvršil niz težkih zločinov in je skušal še tik pred justifikacijo pobegniti iz ječe. Razbojnik je bil zaprt v vojaškem zaporu. Zadnjo noč je bil zelo nemiren. Prezident Masaryk je namreč odbil prošnjo za pomilostitev in je odredil, da se mora obsodba izvršiti, kakor je bila izrečena.

Šest minut pred šesto uro je odklenil težka vrata Lecianove celice ječar, ki je banditu naznanil, da bo moral na vislice. Lecian je bil zelo nemiren. Hodil je sem in tja in si je izbral dober prigrizek. Bled in prepaden se je nato dal krvniku na razpolago. Paznik ga je

Samomorilec

«Kaj bi si izbral? Revolver, vrvi... ali polet čez Ocean?» (Oeuvre)

še bodril, naj malo sede in si odpočije. Lecian pa ga je osorno zavrnil: «Kaj bom počival tu — ko bom imel še preveč časa za take reči na drugem svetu...» Nato je sledil duhovniku, ki ga je s križem v roki peljal pod vrvi, ki je zadržila Lecianov vrat.

Ubogi samci!

Neko malo brabantsko mestce je hotelo po vzorcu nekaterih evropskih držav obdavčiti uboge samske pare. Predlog se je glasil naj se uvede poseben davek na vse moške od 25. do 60. leta, ki se ne oženijo do določenega roka. Z veliko napetostjo je magistrat brabantkega mesteca pretresal zadevo in slednjič odklonil predlog. Motivacija za odklonitev pa je bila tako stilizirana:

Nedvomno je, da se mož in žena skupaj lažje in uspešneje borita zoper življenjske nejevolje, ker si nudita medsebojno oporo. Kdor ostane samec, se torej že a priori odreče prednosti, ki mu jih nudi bračna zajednica. Imeti mora posebne razloge, da se ne ženi. Dejstvo, da se naveže le na prijatelje in znance, je že dovolj težko, da ga lahko smatramo za kazen. In tej kazni ne smemo pridružiti še denarnega danka. Ker nočemo nesrečnih samscev vedno nanovo spominjati njihovega nesrečnega stanja, odklanjamo predlog za obdavčenje samscev ki ostanejo tudi zapreje svobodni in prosti kakor so bili doslej.

Nevesta ga je utopila

Mlada dama se je vozila s svojim zaročencem v čolnu po nekem mecklenburškem jezeru. Nastala je nevihta in valovi so začeli premetavati čoln, da se je bilo bati katastrofe. Dama je videla, da čoln ne bo mogel vzdržati teže obeh, in se je odločila žrtvovati zaročenca, da spasi samo sebe. Posel ji ni bil baš težak — po poklicu je učiteljica fizične kulture — brez oklevanja je pograbila svojega zaročenca za noge in ga je štrbunknila v vodo.

Seveda je morilka prišla pred sodišče, kjer pa so jo — oprostili. Sodniki so namreč odkrili v nemškem kazenskem zakoniku paragraf, po katerem ne more biti obsojen zaradi umora človek, ki je ubil svojega bližnjega, da reši samega sebe.

Mednarodni salon za fotografije

Dne 1. oktobra so v Parizu otvorili nov salon za fotografsko umetnost. Svečanost je vodil upravnik pariške akademije za lepe umetnosti gospod Léon. Razstavo sta organizirali dve društvi: pariški Fotografski klub in Francosko združenje za fotografske posnetke. Novi salon se temeljito razlikuje od podobnih ustanov, katerih je v Parizu približno dva tuceta. Razstavljena dela namreč niso slučajni fotografski zmazki, ampak izbrane umetniške fotografije ter presenečajo po lepoti linij, originalnosti sujetov in po čedni zunanosti.

Razstave se udeležuje trideset narodov. Najbolje so zastopane štiri države: Anglija, Zedinjene države, Španija in Češkoslovaška. Na ogled je bilo poslanih 2500 fotografij; yury jih je izbrala samo 650. Dela so zelo raznovrstna in različna tudi po tehnikah. Poleg pejsažev so razstavljeni mnogoštevilni portreti, futuristične originalnosti in slično.

Poseben oddelek prikazuje stari Pariz. To so posnetki starih fotografij, ki se hranijo v arhivih Francoskega fotografskega društva. Slike so veličastna spominska revija pariških motivov iz let 1839.—1885. Med drugim prikazuje neki posnetek vojaško paradno republikanske garde v Boulonskem gozdu, ki li prisostvuje bavarski kralj...

Za ljubitelje fotografske stroke je razstava jako poučna. Vnovič namreč izpričuje, da je lahka fotografska umetnost v stanu pobuditi zanimanje za stare stvari tudi pri novi generaciji.

× Volčje krdelo napadlo vas. Iz Moskve poročajo, da je krdelo volkov napadlo selo Volevsko ob murmanski železnici. Štiri kmete so gladne zverine raztrgale na

kose. Ko je vojaška oblast zvedela o napadu, je poslala na pogon volkov oddelek 120 mož. Vojaki so postrelili na tucate volčje zalege. Volkovi so se v teh krajih zadnja leta zelo pomnožili, ker je prebivalstvo brez orožja in ni bilo nobenih velikih pogonov.

× Trst — najdražje italijansko mesto. Centralni statistični urad v Rimu naštevata najdražja mesta v Italiji, ki so po vrsti sledeča: Messina, Trst, Napoli, Carrara, Pesaro, Ravenna. Velika draginja v Messini je še vedno posledica katastrofalnega potresa, ki je razdejalo mesto l. 1908. Potemtakem je jasno, da je med normalnimi mesti v Italiji najdražje mesto Trst. Povsod drugod je imela akcija za pobiranje draginje več uspeha nego v Trstu. Značil-

ne so že razlike med Milanom in Trstom: v Milanu je mleko 27, riž pa 24 odstotkov cenejši kakor v Trstu. Od prvega decembra dalje pa bo draginja vnovič poskočila, ker stopi takrat v veljavo novi stanovanjski zakon, po katerem se bodo najemnine računale po predvojni pariteti.

× Koliko vina popijejo. Po neki laški statistiki so Francozi tisti, ki popijejo največ vina: lani ga je prišlo povprek 144 litrov na vsakega Francoza. Kmalu za njimi so Lahi s 128 litri, Grki (100 l) in Portugalski (92 l). Španec je popil 70 litrov, Svičar 56, Avstrijec, Madžar, Rumun, Jugosloven in Bolgar po 20 do 25 litrov, Belgijec 10, Nmec 7, Anglež 4 in Skandinavci 1 liter in pol.

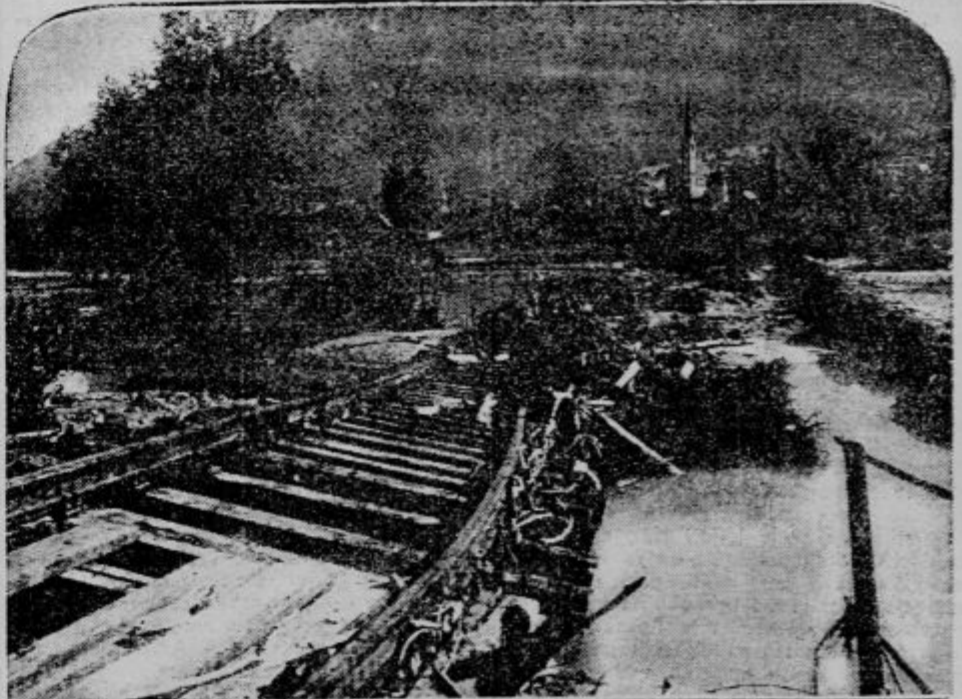
Vohunski proces v Leningradu

Ruski monarhisti, obdolženi vohunstva, pred najvišjim sodiščem v Leningradu. Od leve na desno: Balmasov, Solskij, Strojev, Adekas in Samojlov. — Štirje so bili obsojeni na smrt, Aderkas pa na desetletno ječo.

Revija francoskih narodnih noš v Biarritz

Od leve na desno: zastopniki in zastopnice Ossauske doline, Savojev, Pirepejev, Brečja, Bearna.

Povodenj v Liechtensteinu

Opustošenje, ki ga je povzročil narastli Ren v okolici vasi Schaan.

Germaine Beaumont:

Glavni dobitek

Gospod Benoit je pridružen kriknil in spustil list iz rok.

«Kaj ti je?» je vprašala žena Virginija in priskočila k niemu.

«Ah, nič... Zgodilo se je nekaj nezasižanega: Marija je zadela...»

«Zadela? Kaj je zadela?»

«Saj se spominjaš, da je pred tedni vprašala za svet, kaj naj stori s svojimi prihranki. Svetoval sem ji, naj kupi srečko. To je storila. Njena srečka ima številko 328.328.328. In ta srečka je izžrebana. Zadel je sto tisoč frankov.»

«Moj Bog... Virginija se je prišla za glavo, »stotisoč frankov! In to ti zadene ona, ki sva jo takorekoč cesti pobrala...»

«Kaj hočeš! Je tolažil ženo Benoit, »premamila sva jo, da je ostavila hotel »Ovenčani potnik« in je prišla k nama. Če bi ne bilo nje, bi bila midva dobila srečko, ki sem jo kupil zanj.»

«Sto tisoč frankov! Je še vedno ponavljala Virginija. »Kako prav bi nam prišel ta denar! In baš ona je morala zadeti glavni dobitek. Ali je to pravično? Ne, to ni pravično!»

«Če bi bilo vse na svetu pravično...»

je dejal Benoit in obmolnil sredi stavka. »Toda sedaj ne pomaga nič več. Morava jo obvestiti, kakšna sreča jo je doletela.«

«Jaz pa moram neutegoma pohiteti v posredovalnico za službe, da dobim novo služkinjo. Marija bo sedaj dama in bo živela ob renti.»

Marija je sprejela vest o glavnem dobitku zelo ravnodušno. Benoit in Virginija nista mogla ugeniti, ali je že tako ptopela, da ji je vse eno, kaj jo doleti, sreča ali nesreča, ali pa dela to iz zaničevanje do vseh gmotnih blagov tega sveta.

Z rdečo, od dela obrabljeno roko je segla po srečki in je vprašala gospodo, ali ji dovolje popoldne izhod.

«Seveda lahko greste,» je rekla gospa Virginija. »Saj sedaj razpolagate sami s seboj in nas boste pač kmalu zapustili za vedno.»

Marija ni zinila besedice. Dostojanstveno je odkorakala iz sobe. Šla po svojih potih in se vrnila zvečer domov. Izraz njenega lica je bil dokaj izpremenjen, v očeh se ji je svetil sij, kakršnega ni dotleje še nihče opazil pri nji. Ne gosp. Benoit ne ga. Virginija nista mogla ugotoviti, kaj je ž njo: ali je pijana ali drugače omotena.

«Nu, kako je, Marija?» jo je vprašala gospodinja.

Marija je pogledala Benoitu in Virginiji v oči in je odgovorila:

«Odičila sem se, da ostanem pri vas, če vam je prav, se razume. Kakor veste, nimam sorodnikov in znancev. Če me sprejmete za svojo, vam ostavim po smrti vse svoje imetje.»

«O Marija!» je vzkliknila gospa Benoitova.

«Prosim, sedite!» jo je vlijudno pozval gospod Benoit.

Pri Benoitovih so se od tega dne stvari temeljito izpremenile. Prej je bila Marija dekla, sedaj sta Virginija in Benoit stregla Mariji.

Marija se je kmalu pritožila, da jo trga v udih. To je bilo dovolj, da je začel čistiti parkete gospod Benoit. Zarčel je tudi nositi premož in kleti. Marija tudi ni hotela več prati in likati perila. Gospa Benoitova se je lotila tega posla sama.

Bivši služkinji tudi ni posebno prijal morsk zrak. Benoitovi so sklenili, da ne pojdejo več v Cayeux, marveč v platinine. Tam si je Marija zlomila nogo. Benoit in Virginija sta jo dala ležiti na svoje troške.

«Če že hočete tako, pa bodi.» je de-

jela Marija. »Saj je bolje, da ne trosim svojega denarja; tako bo glavnicca po moji smrti večja.«

Zlomljena noga ji je bila poslednji dober izgovor, da ni bilo več treba hoditi na trg. Preselila se je tudi v sobo za goste, kjer se je počutila tako dobro, da je spala do devetih zjutraj, snat pa je hodila s kokošmi. Gospa Benoitova in njen mož sta poživala mrzlo večerjo in Virginija je sama pomivala krožnike in kuhinjsko orodje.

To življenje je trajalo deset let. Marijine roke so postale bele, roke gospe Benoitove pa rdeče in grobe. Marija se je zredila, gospa Benoitova pa je shujšala. Če sta se mož in žena kislo držala ali če sta kazala nejevoljo, je Marija kar omenila dediščino. Vselej sta utihnila.

Naposled je Marija zbolela. Videla je, da se bliža konec. Odločno je poslala po zdravnika in ga je vprašala, kako dolgo bo še živela.

«Vse kaže, da samo še nekaj ur.» je odgovoril zdravnik.

Poslala je po spovednika. Še prej pa je poklicala gospoda Benoitu in njegovo ženo ter jima je rekla:

«Blizu se moj konec. Dovolite, da se

tudi vama izpovem, preden me pokosi smrt.»

«Govorite, draga,» jo je spodbujala gospa Benoitova, ki je vsa bleda in zdelana klečala ob njenem zrljavju poleg izmučenega soproga.

«Povedati vama imam,» je nadaljevala Marija, »da je bila takrat v listu tiskovna pomota. Pred desetimi leti ni zadel glavneza dobitka srečka številka 328.328.328, ampak srečka številka 327.327.327. V banki so mi to takoj povedali...»

«Moj Bog!» je obupan vzkliknil gospod Benoit, med tem ko se je Virginija onesvestila. Prevarili ste nas... Potem takem nise zadel...»

«Mislite, da sem vas prevarila? Je nedolžno vprašala Marija. »Jaz si predstavljam drugače... Saj me niste nikoli vprašali, kje imam denar...»

In z nasmehom na ustnih je prekrizala roke na prstih, ki se niso več dvigale, ter je izdihnila svojo spočito dušo.

Puloverie

»odne tlovnik« v veliki libir priprota Miklošičeva 20. I. Urbančič.

Sokol

Olimpijada I. 1928. v Amsterdamu

Kakor v starodavni Heladi, tako se prirejajo tudi v današnji dobi vsaka štiri leta velike olimpijske igre, kjer merijo v raznih telovadnih in sportnih panogah skoraj vsi kulturni narodi sveta svoje sile in moči. Ni je menda danes sportne panoge, ki bi ne bila zastopana. Ravnotako je tudi s telovadbo Sicer se sedanje olimpijske telovadne tekme vrše prav gotovo enostransko, ker obsegajo samo orodno telovadbo, vsa prosta telovadba tako zvana lahka atletika pa tvori vrsto posameznih sportnih disciplin, kjer odločujejo za rekorde samo navezbanost in spretnost v eni sami stroki. Sokolski telovadni in tekmovalni način je v tem ozaru naj rekorderski, prav gotovo pa predpisuje in zahteva od tekmovalcev mnogo več vsestranske navezbanosti, samozatajevanja, vztrajnega pripravljavanja na tekmo in zelo mnogo energije in odporne sile od posameznika, da celo tekmo vzdrži. V sportu dosežeš lahko po enostranskem treningu prav krasne, celo rekordne uspehe, si pa v drugih panogah manj navezban ali celo v vztrajaj; sokolska tekma zahteva od tebe povprečno navezbanost v vseh strokah.

Jugoslovensko Sokolstvo se je leta 1924. udeležilo po svoji članski vrsti VII. Olimpijade v Parizu z lepim uspehom. Priborilo si je kot vrsta IV. mesto, od posameznikov pa je brat Štukelj odnesel prvenstvo nad vsemi. Tedaj je menda edinkrat na colomb-skem stadionu v znak zmage zaplapolala jugoslovenska trobojnica. Upajmo, da bomo imeli drugo leto prliko, doseči tudi v sportnih panogah kaj večjih uspehov.

Prihodnja Olimpijada v letu 1928. v Amsterdamu se bliža naglih korakov. Dobro bo zima pri kraju in že bo pričela. Tudi tedaj se bo vršila telovadna tekma zopet samo na orodju. Jugoslovensko Sokolstvo se glasom sklepa glavne skupščine v Beogradu udeležiti tekme z člani in članicami. Dosedaj se je v to vrsto vršil posebiti tečaj za vrhunske telovadce in pa ob prilikih pokrajinskega zleta v Ljubljani prvenstvena tekma, ki je obsegala že po večini vaje ali pa vsaj težke prvine olimpijskih vaj. Naši tekmovalci so prve pregledne zadovoljivo prestali, čaka jih pa še skupni trening.

Važnost udeležbe same, še bolj pa uspešen nastop na takih mednarodnih tekmah je precejšnja. Teža se zavedajo v veliki meri vse zapadne države in skušajo po svojih močeh podpirati tozadevne pripravljalne akcije gmotno in z različnim materialom. Tako čitamo v eni izmed zadnjih števil francoskega »Le Gymnaste«, da je francoska vlada vtrajala za olimpijske priprave francoskim sportnim in telovadnim organizacijam dva milijona frankov. V naši državi takega razumevanja še ni. To smo opazili že l. 1924., ko ni niti Olimpijski odbor na eni strani, niti Jugoslovenski Sokolski Savez na drugi strani prejel nikake večje podpore od države ali javnosti. Ko so si naši borci prisvojili šampionat v telovadbi, so sicer vsi ostali z ponosom brali to vest, toda nihče ni vprašal ali je še kaj potrebno, da se stroški zanje pokrijejo. Stroški so padli zopet samemu Sokolstvu samo.

Ali naj se nadejamo sedaj kaj drugega? Danes je doba tako zvanega štedenja! Najbolje je, da si tudi letos oziroma za drugo leto ne delamo nikakih iluzij. Ako hočemo v mednarodno arena, poskrbimo tudi, da sami zberemo denarna sredstva, ki naj ekspedicijo omogočijo. Saj najbrž tudi naše sportne kroge ne čaka ničesar drugega. Mogoče se bo le našel na pa tam kak dobrotnik in v zavesti, da prispeva za ureditev našega prestiža, odrihli kako svoto za temeljitejšo pripravo; na naše javne činitelje naš apel gotovo ne bo imel prevelikega upliva. Videli smo to pri raznih priložnostih, ko je bila naša domovina tako žalostno zastopana ravno vsled brezbržnosti odgovornih faktorjev in celokupne javnosti.

Naših tekmovalcev in tekmovalk pa naj to ne moti. Bo že prišel čas, ko bo javnost drugače presojala našo stremiljenja. Poskrbimo rajši, da bo uspeh na Olimpijadi časten za našo organizacijo in domovino!

Sokolsko društvo na Sušaku se pripravljajo, da zgradi drugo leto svoj dom ob Rečini. Razveseljivo delstvo je, da so bratje vse predpriprave že izvršili ter je zidanje tudi gmotno popolnoma osigurano. Sokolski dom na Sušaku bo gotovo velike važnosti tam ob mejl.

Novi Sokolski domi v Jugoslaviji so bili letos otvorjeni v sledečih krajih: Skopje, Niš, Sombor, Ljubljana na Taboru, Ljutomer, Velike Lašče, Grosuplje, Polje; za leto 1928. pa se pripravljajo graditve domov v Prokuplju, Sušaku, Ribnici, Beogradu, Užicah.

Zadnje prednjačke šole v Pragi so se udeležili poleg češkoslovaških tečajnikov tudi 4 Jugoslovenci, 3 Poljaki ter 4 Jugoslovenke. Vidimo v tem zdrav pojav ter priporočamo našim društvom, naj vedno pogostejše pošiljajo na domače in praške tečaje mlade prednjačke v svrhu nadaljne šole.

Ministrstvo Narodne Obrane v Češkoslovaški namerava poimenoovati nekaj pešadijskih polkov z imeni sokolskih ustanoviteljev. V to svrhu se je obrnilo na ČOS, da predlaga posamezna imena. Sklenilo se je, da naj se imenuje en polk po Tyršu in drugi po Fügnerju.

Slovenska sokolska šola obeta postati stalna institucija za zblizanje posameznih sokolskih savezov med Slovani. Prva je imela velik uspeh, kar nam svedoči to, da so se poleg našega Saveza zahvalili ČOS za prireditev prve šole tudi Poljaki in Bolgari ter je starosta poljskega Zwiazka podaril 250 dolarjev, da se izdado vse razprave, ki so se vršile, v vseh slovanskih jezikih.

Češkoslovaško Sokolstvo priredi leta 1928. na Slovaško štiri velike propagandne izlete, ki se jih udeležijo vse izvenslovaške župe. Pravkar izvem, da je predsedstvo ČOS že odredilo vse podrobnosti, kam in kdaj imajo oditi posamezne župe. Izleti se vrše v območje žup Podtatranke, Považke, Pohronske in Nitranske.

V Ameriki se pripravljajo vseslovanski sokolski zlet. Pogajanja se vrše med dosedaj ločeno delujočimi posameznimi slovanskimi zvezami in župami. Kraj, kjer se priredi zlet še ni določen. Vsekakor pa bo za ameriške sokolske organizacije velike važnosti, saj bo nekaka priprava za ustanovitev slovanske sokolskega saveza v Ameriki, ki bi že sedaj šteje preko 100.000 članstva.

Luziško srbski Sokoli so priredili letos v Velikim Čisku na Saksoskem svoj drugi zvezni zlet. Ako pomislimo, da šteje 20 obstoječih društev le okoli 500 članov, potem moramo pravilno ceniti delo bratov sredi nemškega morja. Nastopilo jih je pri prostih vajah 120. Tudi naraščala je bilo pri nastopu nad 80. Uspeh zleta je velikega pomena za bodoči razvoj organizacije. ČOS je poslala vzorno vrsto praškega Sokola na ta zlet.

Po sezoni

Kranjska gora, začetkom oktobra

Solnce se je naveličalo zemeljskega obzora, izžarelo je poslednje moči in mežika in škilj zdaj skozi jesensko samoto v Kukovo deželo. Če prestudiraj in natančno premosti vse naše zemljevide, ne najdeš Kukove dežele nikjer. Zagledaš jo šele, če se napotiš v ranem jutru iz Podkorena, greš po divji cesti preko rokovaških Poljan in postojiš na Strmcu onkraj naše meje. Nasloniš se ob prepereli zid starega zvonika, z roko si zasenčiš oči in gledaš v svet, ki mirno spri pod zisklimi planinami in prijetnih dolinicah, kamor je zaverovano jesensko solnce z vsemi romantičnimi žarki. Za tabo črne šume, ozek pas polja, kjer pospravljajo tih ljudje zadnje pridelke pridreke; tišina po zakatni vasici le tu pa tam prične rdečelično dekle peti z zarezlim, koroskim glasom melodijo gmajnice, pesem resignacije, a utihne že sredi drugega akorda in ji je menda težko v srcu in jo je menda sram. In je spet tišina krog in krog in hrepeneča jesenska samota se razliva nad vso okolico — nad kmetijskimi domovi, nad cervikovo, krog starega zvonika, a še bolj po človeških srch.

Tam doli ob Zili rumeni v solnčnih žarkih praviljčna Kukova dežela, kakor da je vsa posuta z zlatom in živi v zlatu in je vsak njen dih suho, iskreče se zlato. Vsako dekle le tam vila, grudi so ji mleko in med, ustnice jagode, dozorela na samem božjem solncu in v njenem naročju sanja paradiz, ki ga ni konca in kraja. Ob zlatih potokih klopočejo tam mlini, čudne pesmi pojo in v pesmih se loče samo hrepenje in domotožje po prvi ljubezni, ki se je skrila nekje v Kukovi deželi, skrila v srce rožne vile. In če slišiš klopotanje Kukovih mlinov, se razjodeš in greš žalosten v svet, ker veš, da vile niso zate ampak samo za junake, ki jim mlada moč kipi po nezumljivih hišicah. Da, to je borovška pravljica; borovške pravljice pa ne lažejo nikoli. Ker so jih doživele brhke Borovšice same; Borovšice pa imajo za jagodastimi ustnicami jezicček, ki se ne more zlagati nikoli, še najmanj pa, če govori o ljubezni, o zlati ljubezni v Kukovi deželi.

Jesenski veter šelesti, v vedno večji mir se zavijajo borne vaške hišice, z drevje se usiplje velo listje, dekle ne zapoje več melodije o gmajnici, samo hrup pes bevska nekje koncem vasice Samotna, divja korenška cesta se vije navzdol nevzdržema mimo Poljan mimo grobišča nekdanjih rokovaških kraljev in cesarjev. Šimon I., Šimon II., Britanija, Ključek Veliki — silna in grozna so bila njihova dejanja, s krvjo so bila proslavljena njihova imena, v mozeg utisnjena velikašem in pljanim voznikom, tovorečim pred tristo leti po korenškem prelazu. Čas jih je zmaknil, sprinelo so njihove orjaške kosti in veter žubori zdaj prilazno in melanholično po divjih Poljanah in solnce se posmihava mehko in toplo po strašni divitini. Iz jasno modrega ozračja gledajo semkaj srebrni, bogato zasneženi vrhunci Mangarta, Jalovca, Ponca in se smehljajo v božjem miru, kot da niso nikoli videli prelite krvi in nikoli slišali smrtnega krika tam doli na zelenih Poljanah.

Podkoren spi, široko razleknjen po položnem klancu in se greje v dobrovoljnem jesenskem solncu. Nageljni venč ob deviških lincih, rožmarin se razspilje, samo dekliski obrzi še cvetijo in oči se smejejo izza gostih obrvi živo in toplo, ker še niso bile videlo jeseni nikjer. Skozi dolnico vodi široka, zapuščena cesta in se ustavi v Borovški vesi. Kraj ceste pokopališče.

— Anica, ali si za to, da se igrava Adama in Evo?
— Kako misliš?
— Ponudila bi mi jabolko, da me preskusiš, ali bi ga pojedel!
(Malina)

pisane astre se pozdravljajo izmed križev in križcev, srebral blesk Prisanokov in Razornih je razlit nad tihimi, molčeličmi grobovi in vsepovsod diha prajane, silno planinsko kopnenje, kakor da pod planinami ni nikjer smrti, še najmanj pa smrti v jeseni, ko zvone rožmarin in živo rdeč nagelj ljubezni. Ob pokopališču hotel Razor; čudno in zavzeto strmi s širokim pročeljem preko vasi; zamrlo je v njem pisano življenje, ki se je smejal vse poletje po njegovih prostorih. Tišina povsod kakor na predvečer vernih duš. Po cesti se zdaj nemoteno sprehajajo krave in se jim ni treba boriti za korita. Le še ob vsaki deseti hiši srečaš človeka, ki v njem spoznaš zakasnelega letoviščarja. A tudi z njim je jesen — na obrazu in v srcu jo nosi. Človeku čudno zveni po ušesih, ko gre skozi ta mir, in oči postajajo nehoté trudne. Kakor sanje in mrtve sence huškajo mimo prekrasne južne vile, kojih zvonki smeh se je še pred par tedni prelival iz ulice v ulico. Jesen, veli listi, pokopana ljubezen, za Prisanokom zima in za zimo nemara smrt, da, zaželjena smrt in grob v blesku srebrnih planin — planinske sezone je tod konec in človek čuti nehoté, da je odveč na svetu.

In tam Slavčev hotel, kjer se je zbirala elita domačih in tujih letoviščarjev. Vse poletje je kipel po simpatičnih lokalih pestro življenje, moderno in zaslanjano; romani so se zapletli tu in bog ve v katerem kotu prostrane domovine se bodo razpletli. Nična ljubezen je vzplapolala tu ali pa tudi romantično trubadurstvo. Kje je zdaj dama in devotika in junaški vitez? Jesen je povsod — pod Prisanokom, ob Neretvinih bregovih, ob samotni obali Ohridskega jezera in na topčiderskih brdih. In se nihče ne joče zaradi zaslanje ljubezni. Hotel je prazen in molčč, le v hiši tam je še nekaj glasnih, domačih gostov. S stene še vedno zadovoljno gleda rajnik Tona Slavec, zlata duša, stober napredne ideje, ki v vsem življenju ni bil zagošil najmanjšega greha; z nasprotne stene se mu dobrovoljno posmihava Slavčeva mama. Bila sta borovška Filemon in Bavidla. Njuna zlata duša še vedno spreletava po vseh prostorih in je navzoča povsod. Zato pa čutiš domačnost povsod in ti je težko, ko se moraš posloviti. Trikrat si še napolniš poslednjo čašo, da zagrebeš zaostit, in pogledaš žuboreča dekleta in gospodinjo in gospodarja. In stopiš čez prag in veš, da si zapustil več kot domačo hišo, in v srcu čutiš, kaj pomeni tisti veliki več.

In onkraj Pišence pozdravlja na pragu Koširjevega gradu gazda, ki ga sličnega ne najdeš po vsem planinskem svetu. Z hvotivo, groteskno šalo se poslavlja od tebe in že je za tabo vse — poletje, močne planinske ture, sijajno letoviško življenje, dame in devotike z ognjenimi očmi in vse ljubezenske avanture. In si strašno sam sredi rumene, melanholične jeseni. Cesta je gladka in na njej ni prahu in nit kamenčka, da bi se spotaknil in se obregnil nad njima. Samota doli do Rut in še preko Rut. Solnce se je nagnilo in je stopilo v Kukovo deželo. Zasnežene planine žar nad rutarskim poljem; hladen veter se ziblje skozi zagorsko dolino, listje vrši po drevju Omanovega vrta, trga se in pada onemoglo na tla. V ozadju gori v rdečem ognju silna Kukova gora, zadnja, ki more od tod še gledati v pravljice Kukove dežele, kamor ne prideš nikoli in nikjer.

V jesenski mrak drža od nekod vlak. Planine pa še vedno žare in nočejo poznati mraka. In veter še vedno žubori in stresa listje in stresa vel list v poslovilno čašo Omanovega cekinastega vina. Zato menda so bile zadnje karlje tako grenke, samo zaradi velega lista, pa če ml kdo verjame ali ne verjame... Jos. Vandot.

Otvoritev gostilne.

P. n. občinstvu naznanjam, da otvorn 8. t. m. staro znano gostilno pri „Turku“ v Strelški ulici št. 22. Točila bom le prvovrstna dolenska in štajerska vina. Istotako bom postregla cenjene goste s prvovrstno kuhinjo po zmernih cenah. Sprejemam tudi abonente na hrano.

Za obilen obisk se priporoča

Berta Kobal,
bivša gostilnarka „Grajske kleti“ na Mesnem trgu v Ljubljani.

„JUNIPER“

zeleno francosko zganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti evmatizmu glavobola, zobobola, trganju, želodničnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini

Glavna zaloga:

Vitomir Dolinšek
Agentura „Juniper“
Celje, Gosposka ulica št. 26

Zastonj

prejmete v svrhu upeljave naše prvovrstne namizne klavirske cire in povrh še 10 not gratis. Pišite še danes pod „Zastonj“ na Oglasni zavod Kovatič, Maribor, Slovenska ul. 2

TOVARNIŠKO ZALOGO POHIŠTVA

poročajo za nakup in vabi na ogled **ANDRE KREGAI** ST. VID N. Ljubljani nasproti kolodvoru Vižmarje. Zahtevajte cenil!

Uradniki in uradnice!

Vaše plače vam ne dopuščajo, da se vašemu stanu primerno in dostojno oblečete. Ne imejte brige, pomoč je tukaj. Obl. Mirija, Mestni trg 17/1. Vam nudi vse manufakturno blago prvovrstne kvalitete na 6 mesečno odplačevanje. Na poziv tel. 28-25 Vam pošljemo tudi zastopnika v hišo.

Dopisi

ZUZEMBERK. Redni letni občni zbor sokolskega društva v Žužemberku se bo vršil v nedeljo, dne 9. t. m. ob 15. v Sokolani z običajnim dnevnim redom. Dolžnost vsega članstva tako iz trga kakor tudi iz okolice je, da se zbora polnoštevilno udeleži. Na občnem zboru bo govoril delegat novomeške sokolske župe. Prosi se točnost — Zvečer ob pol 20. pa se vprizori tridejanka »Vozel« od P. Petroviča kot prva gledališka predstava v tej sezoni. Cenjeno občinstvo prosimo obilne in točne udeležbe Zdravot. Odbor.

Šah

Nikake nove odločitve v Buenos Airesu

Buenos Aires, 7. oktobra s. Tudi deseta partija med Capablancu in Aljechinom ni izpremenila stanja 2:1 za Capablancu. Po 20. potezah je bila igra po hitem boju prekinjena. Ker je v večerašnja, deveta partija po 35. potezi končala remis, se nadaljevanje matcha pričakuje z veliko napetostjo.

Šahovski klub »Triglava«. Nocoj ob 20. v Narodni kavarni redni letni občni zbor (volutivni). Udeležba za redne člane obvezna. Novi člani dobrodošli. Odbor.

V Ljubljanskem šahovskem klubu se prične nocoj splošni turnir, ki se ga morejo udeležiti vsi novi člani in oni, ki v prejšnjem ožjem niso dosegli polovice dosegljivih točk Kavcija in priljavna po 10 Din. Prijave sprejema klubov blagajnik.

Brzoturnir za prvenstvo v oktobru se bo vršil nocoj. Pričetek ob 18.

Tekmovanje med klubi v Ljubljani izgleda kot netrvljivo, ker do sedaj še ni javil noben klub svoje udeležbe. Ne razumemo, zakaj so klubi in krožki tako malodušni in ne vneti za vsako večjo prireditev.

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke.

Prodajni radi preseljitve

hotel, kavarno in restavracija, z vsem priborom trojnostrežno hišo na zemljišči 500 kvadratnih metrov, 50 korakov od morja, blizu Splita. Poljska pri: Publitas d. A., Zagreb, Gunduličeva 11, od 8-12 12719.

Cajno maslo

kg 42 Din
la Trap'stir kg 24 Din
Tilizer sir - 28 -
Groter sir - 28 -
Franko razpošilja mlekarna
Lazničky u Žanova

D. M. C.

največje skladišče
Avram Kation, Sarajevo
Preslonastjed Petra broj 26.

ajdebelejša dama
nostane vitka — če boč

Uspeh viden že v par inih — To dosežete v uporabo angleškega reaktivnega preparata »SANOS« tudi, ki daje moderno ravno listi! Jaseb čajmčon sicer povratno denar Česko avroju franko 85 Din Uporaba sunanja navo tito priložen Narodila za naslov: »Sanitaria« Vršenica — Primorje

Motorno kolo

dobro obranjeno kupim. Ponudbe na podruž. „Jutra“ Celje pod šifro „Dobro ohranjeno“.

Izdellovalnica perila Albina Bogataj Gradišče št. 13, I. nad.

Izdeluje perilo za dame in gospode ter posteljno perilo. Srajce za gospode po meri. Opreme za neveste in novorojenčke. Svileni senčniki za električno razsvetljavo po naročilu. — Konkurenčne cene. Točna postrežba.

Nizke cene. Prepričajte se

Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano vsakovrstno pohištvo naj si ogleda zalogo pri

Egidij in Karlu Erjavec, BROD (poleg tacevskega mosta) St. Vid nad Ljubljano. Ogled tudi ob nedeljah. Za delo se jamči. Daje se tudi na obroke

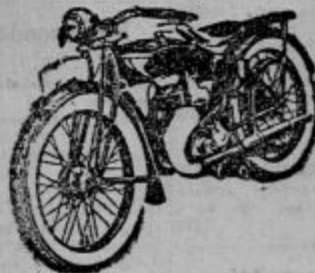
Sedlarje in ličarje

sprejem v stalno službo. Samostojni delavci imajo prednost. **Mathias Reich in Sin** tovarna voz, Novi Sad na Don.

Najboljši dokaz, da so

Lubas - harmonike

najboljše je ta, da vsak izdelovatelj harmonik poskuša ponarejati prvovrstne naše harmonike kar pa nikomur ne uspe. Kupujte le originalne Lubas-harmonike. **F. LUBAS & SOHN.** (Klagenfurt (Austria))

D K W

Najboljši motocikli 3 svetovni rekordi
Najnovejši tipovi od 205, 250 in 500 ccm kakor tudi vse rezervne dele vedno na skladišču.
Gen. zastopstvo za SHS: **OPSTI TRG. - IND. KONTOAR BEGRAD.** Kralja Petra ul. 70
Zahtevajte vrospekte „Moto 220“

Čevlje, perilo,

gamaše, kravate, nogavice itd., velika izbira po solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor
samo Glavni trg 2. 5832 3

Razpis.

Županstvo mestne občine Novo mesto razpisuje: službe štirih občinskih stražnikov in službo nadzornika varnostne straže.

Pogoji za podelitev službe so reflektantom na razpolago pri mestnem županstvu.

Prošnje je vlagati najkasneje do 31. oktobra 1927.

Županstvo mestne občine Novo mesto, dne 1. oktobra 1927.

Dr. Josip Režek m. p.
župan.

Milan Fabjančič:

Gospa Janja

Ko sta zapustila sodnika in sta se bližala izhodu, se je šele prav osvestila, kako odločen korak je danes storila. Odklonila je bila vsako odškodnino in vzdrževalnino, ki bi jo moral dati mož, s katerim se je danes za vedno razšla. Hotela je uničiti vse, kar bi jo spominjal njega, ki jo je tako nečastno varal, uničil vseh njenih, pogazil njen ponos ter jo kakor cvet nesmiljeno izruval iz vrta in zlobno vrغل preko plotu. Pred sodnikom je varovala užaljeni ponos in nezumljivo trmo varane žene in ni hotela razumeti očetovsko pomirjevalnih besedi in pametnih nasvetov izkušnega razsojvalca zakonskih razdorov, ampak se je vrgla vsa v eno samo misel: »Proč od njega, ki je pljunil na te in te je pogazil v cestno blato!«

Njen glas je sicer drhtel, tudi nemirna rdečica ji je udarjala v blede obraz, oči ji je temnela zgoča vročina, da ni mogla natančno razločiti predmetov in oseb okoli sebe in ni popolno dojemala surovega smisla vsega, kar se je govorilo med štirimi stenami; vedela je le, da mora neomahljivo vztrajati pri svojem sklepu, ki je bil plod neprespanih noči in trpkoga razmišljanja v zadnjem tednu.

»Ne maram od njega ničesar. Naj bo prost, nevezan, ne maram mu biti na potu —.«

Niti ganila se ni, ko ji je udarjal na uho mendravi in cincavi glas njenega moža, ki se mu je ljubeče žrtvovala pet dolgih let, ne da bi slutila, da je bila vsaka njena žrtva za to klavno bitje brez pomena, da jo je njen mili, ki jo je bil privel iz daljnih dežel, vsa ta dolga leta le izkoristil.

»Saj sem pripravljena, da jo podpiram kakorkoli, ker se ne more na nikogar nasloniti. Kriv sem in ne bilo

bi mi pretežko...«

Na možovo omahljivo govorjenje se ji je v grlo zagrla strupena beseda »činavec«, njen glas pa je drhtel kakor bron ubitega zvonca: »Ne, ničesar ne maram od njega. Naj se že konča Muka mi je...«

V resnici so se ji pričela na lahko upogibati kolena in v rokah je začutila vroč nemir. V medlih obrisih je od strani videla, kako njen mož razburjeno obrača klobuk v rokah, kako prestopa in kako nezaten in ubog je v vsej veliki krivdi. V tem trenutku ga je zasovražila, bilo ji je, da bi pljunila na to žalostno bitje in zbežala iz sobe. Pa je bila kakor prikovana, vsa razbita in izmučena.

Razšla sta se. On si je bil prižgal cigareto, se vijudno priklonil, na kar mu je odzdravila kakor človeku, ki ga ni še nikdar videla v svojem življenju. On je odšel na desno v naročje svoje nove izbranke, ona pa je krenila na levo.

Ulice mesta je pokrival cestni prah, med hišami se je v solnčni vročini razgrevalo poletni zrak, ki je ves migotljaj in jo omamljal, da so se ji meglice oči in se ji je zazibalav korak. Strašna bol ji je stisnila srce, da bi kriknila in bi se v divjem diru pognala proti svojemu novemu stanovanju ali pa da bi se vrgla preko mostne ograje v hladno vodo, ki se je lena in globoka pretakala po sredi mesta. Tja v desno stran se je odmikal on, na katerega jo je priklepalo toliko vezi, ki so se toliko bolje natezale in rezale v živorazbolele grudi, v kolikor je rastla razdalja med njima. Mukoma je čutila, kako se trga vse te vezi. Stisnila je ustnice, pričela roko na srčno stran in se poglala v hitri korak, da bi zadušila bolečino. Prekoračila je most, da sama ni vedela kdaj, že je bila na stopnjah svojega stanovanja in je burno stopila v sobo, kjer jo je pozdravilo na steklo odprto okno in teža soperica, ki

je nemoteno stala med stenami. Ne da bi odložila, ne da bi se ogledala po sobi, se je vrgla na posteljo, da je zakrpalala, in stisnila razpaljeni obraz v dlani.

Ni še prišla minuta, ko je potrkala gospodinja in je stopila v sobo, ne da bi bila počakala dovoljenja. Bila je visoka, debela in že malo postarna ženska. Ko je videla, da stanovalka nezgodno leži na postelji, ji je za trenutek zastala beseda v grlu, postala je in se široko začudila temu, kar je videla. Nerodno se je približala ležišču in boječe vprašala:

»Nu, gospa, ali je končano?«

»Da, končano,« je trudoma odgovorila gospa Janja, se vsedla na postelji in odložila klobuček. Črni lasje so se ji usuli po razgretem licu in potnem čelu. Stresnila je z glavo, kakor bi se hotela osvoboditi vseh mučnih občutkov, ki so ji vrelji v sencih. »Da, končano...«, kakor da je vzdihnila.

Svetel žarek je presunil gospodinjico na okrogla lica, oči so se ji veselo razprle in dodala je z zvenečim glasom, ki se je vanj mešal razigran smeh: »Torej ste svobodni, gospa, sedaj ste samosvoji! Ali je potreba še kaj več?«

Tudi Janja se je zasmejala, stopila na noge in razprostrla roke: »Svobodna, da. Svobodna kakor ptica v zraku in samosvoja kakor morje. Drugega ni treba...«

Gospodinja se je ozrla po sobi in je menila: »Soparno je tu, vročina duši... Spustila bom zaveso, da se ne bo solnce upiralo v sobo, da bo hlad in da se spočijete.«

Soba se je pogreznila v poltemo, lahen vetrič je napel zastor. Janja pa je z namršeni obrvmi gledala v tla. Gospodinja se je osmelila in na široko so ji vrelle besede iz ust.

»To ni nič takega... Kakor da bi mož umrl, kakor da so ga zakopali. Petnajst let sem že vdova po svojem Antonu pa sem se navadila. Imam še

vse njegove stvari: klobuk, medalje, kravate in čevlje. Teško se človek loči.«

Vse bolj je hitela, kakor v strahu, da ne bi česa zamudila: »Tudi postelj vsa ta leta nisem razmaknila, vse je še kakor pred petnajstimi leti. To ni nič takega. Človek se navadi. Sicer pa — saj ste še mladi in dosti moških leta po svetu, hihi... Bo že prišla ugodna prilika.«

Gospodinja je bila pomenljivo zasmejala in podvila roke pod prsi. Janja pa je stisnilo v grlu. Široko je pogledala govornico in zadelo se ji je, da za nizkim gospodinjicim čelom ni vse v redu. Nasmehnila se je, se spustila v naslonjač pri mizi in s visokim glasom poudarila:

»Vse je — mladost in ugodna prilika.«

Pričela se je burno smejeti, tudi gospodinja ni zaostajala. Hvalila je sobo in njene udobnosti, tista, ki je prej tu stanovala, se je krasno omožila. Dobila je dobrega, ljubeznivega in pridnega moža.

»Sedaj je pa tako srečna, moj Bog!« Gospodinja je povzdignila oči k stropu in pobožno sklenila roke na prsih. Janja se je že naveličala njene prečerne zaskrbljenosti, hotela je počivati in biti sama s seboj. Deblučka se je, kakor da je razumela, polagoma izmuznila iz sobe, zaprla in se izgubila v svojih prostorih.

Janja je bila sedaj sama, čisto sama kakor še ni bila nikdar. Pred njo so se razmikali spomini, se je razgrinjala tiha, vesela mladost, sami veseli spomini, ki so nehoteni vrelji iz njenega srca kakor tih vrelci sredi zasenčenega gozda. Vendar pa jo je oklepala osamljenost, ki je bila toliko hujša, kolikor bolj se je zatapljala v smisel današnje zgodbe. Pred njo vse prazno, za njo neizmerna pustinja, na levo in desno zvezajoči prepadi, med katerimi se zibljela in plahuta, kakor drobna ptica ki

jo goni veter, pa se boji, da ji ne bi skalovite stene zmele prečnih kril. Planila bi med veseli, razigrani svet, da bi v družbah pozabila svojo osamljenost, da bi v krizu in vriskanju zamorila bol, ki jo je pritiskala ob tla. V grenkosti svojega občutka je zasedla zobe v spodnjo ustno, nepremagljiv drget se je polasal njenega telesa, v njenih prsih se je dramil vihar, ki ji je z železnimi prijemi stiskal grlo, oči so se ji zalile s toplimi solzami in treščilo jo je v divji kopl, ki se je razžareval in kipel v grenkih kličih:

»Sama, čisto sama, nikjer nikogar nimam...«

Lahen vetrič je bočil zaveso, na cesti pod oknom pa so škripala kolesa težko obloženega voza.

Večerni hlad je dihal nad kostanji cestnega dvorčarja, ko je Janja dvignila zaveso in je uprla svoj objokani pogled daleč predse tja do obronkih gor, ki so se zazibavale v dremotni noči mir. Srce se ji je umirilo, tudi njena misel je zadobila jasnejši izraz, le bolečina v prsih se je trdo zvila v težak klobčič in je kakor težak kamen obležala pod njenim srcem. Soba je napolnil gost mrak in Janja je bil strah te teme za njenim hrptom. Negibno je stala pri oknu in z naslado vdihavala zasajenost pokojnega večera. Iznad hiš, iznad temnih streh se je dvigal tenki, visoki tovarniški dimnik, dolgo je motrila Janja goste oblake črnega dima, ki se je vil iz sulicatega dimnika. Kakor da ji je nekaj prikovalo oči na to donebesno sulico, kakor da so jo vso oklenile dolge koščene in nevidne roke, vlečko jo k sebi pod črni dim, kakor da čuti strupeni dihi nevidnih prs, ob katere so jo prižemale te mrzle, železne roke, se je zdrznila Janja, mrzel drget jo je presunil in v njenih prsih je kriknilo nad tisto v klobčič zvito in kakor kamen trdo bolečino:

(Sledi)

Naročila in vse dopise, ličice se malih oglašev, je pošlani na Oglasi od delek Jutra, Ljubljana, Privoznova 4. Tel. št. 2492

Mali oglaš, ki služijo v porredovalno in ročaj na nameni občinstva, vaka beseda 50 par. - Najmanjši zrosok Dia 5.- Pristojbina za sifro Dia 3-

Mali oglaš

Uje pristojbina je uparla bi obram s karobolom, se čer na oglaš in probajo Čekovni račun pošlra kra nbnica Ljubljana, št 1182

Kampakani!

Pri »Mraku«
na Rimski cesti točn najfinija stajerska vina, portugalsko in ljutomerski most, 30548

Koncert
v soboto 8. oktobra v gostilni Amerika na Glincab. V nedeljo 9. oktobra sáharjni večer s plesom. 33332

Trgatev grozdja
se vrši v nedeljo dia 8. t. m. v gostilni pri Jernejju na Sv. Petri cesti. Zabelek ob 5. uri popoldne. — Vstopnina prosta. Toltim najboljšo delensko portagalke in sudim dobre domače krvave klobase. 33208

Pri Tičku na gričku
soboti in nedeljo domače krvave klobase in nova portugalska. 33313

Naznanilo!
Cenjenemu občinstvu vsiljeno naznanjam, da tvojim od danes naprej pristno NOVO VINO.

Vsako soboto in nedeljo prostredem s najfinijimi krasvinami in mesenimi klobasami. Gostilna Krnčič v Zelenci jani, poleg Kolinske tovarne. 33293

Vajenka
stara 14 let, se sprejme v trgovino s mešanim blagom za deteli. Učna doba 3 leta. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33254

Manufaktura (Injo)
s kavelji sprejemam takaj. Poudbe na oglašni oddelk »Jutra«. 33294

Monsterskega pomočnika
veščega samostojnega dela v instalacijah na prostem in v poslopih. Navoja A. Kiztrama v Ribniku, kamor je pošlani pisemne poročila. 33332

Mladenica
14 do šestletnega sprejemno kot zastelnika v skladišče elektroteh. podjetja v Ljubljani. Pošteno, dobro vsogojeno (svoji telesni zdravju), imajo prednost. Poudbe na spravo pod »Staljšiče 16«. 33324

Mehanika
na pisalne stroje potrebujem. Samo oni, ki morejo popolnoma samostojno izvrševati vsa popravila na vseh sistemih, a v prvi vrsti na strojih »Adler«, naj pošljejo pisemne poudbe s prelopi spravičeval na Ivan F. Schwarz, Beograd, Sremska 5. 33308

Safar
s dolgotrajnim ispravičeval, očenjan, ki se dobro razume na vinogradništvu, saj »vle« in tudi poljedelstvu, 2000 stalne službe za takol naj ponudbe. Naslov v elektr. listu v Ribniku, kamor je pošlani pisemne poročila. 33331

Boljša šivilja
gre štraj na dom. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33247

Glav. zastopnike
(okrajaje) za prodajo »Vidnostni« papirjev sprejemamo. V »Klet« (trgovina) samo zastopniki s prakso. Poudbe pod »Natančen obratun« provizije na oglašni odd. »Jutra«. 33280

Šiviljo
se pripravda za boljša dela za dom za obloko in perilo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33221

Vesten mož
v najboljših letih, reduiran državni poduradnik, tehi primerne službe. Gre kot inkasnat, skladiščnik, nadziratelj dela pisarniškega moč ali zastpi kurir. Podjetje ali trgovca, ki ni rabili zanesljive osebe, prosim, da pošlje »voj« naslov pod »Rabim zanesljivega« na oglašni oddelk »Jutra«. 33222

Brivski vajenec
tehi službe, vešč je nekolično v delu. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33235

Vrtnar. pomočnik
vešč vseh vrstarnih poslov in s najboljšimi ispravičevali, tehi stalne službe. Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod značko »Čehoslovake«. 33239

Večletni poslovodja
prosvetljen, samostojni knjirovodja, s najboljšimi ispravičevali, tehi premeniti doosedanjsko službo. Gre najraje na Gorjansko. Pisemne poudbe pod »Gorjanske 50« na oglašni oddelk »Jutra«. 33241-A

Šofer
s civilnim in vojaškim ispitom, tehi službe. Vešč je vsakega popravila. Gre k tovarnemu ali osebnum avtomobilu. Ponudbe pod »Zanesljiv 50« na podrišnico »Jutra« Celje. 33279

Kuharica
tehi službe in samostojno stitstvo v Ljubljani. Naslov Rimska cesta št. 17 pri G. Kogoj. 33272

Prodajalka
poketna, dobra, ispravnja v manufakturi, tehi premeniti sedanjoo službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33282

Čevljar. pomočnik
ispravn vseh del, tehi službo. Franc Cvajnar, Vaše št. 33. p. Medvode. 33304

Knjirovodja
zmožen slovenskega, hrvatskega, češkega, angleškega, nemškega, italijanskega jezika, tehi službo v kakršnikoli stroki. Poudbe pod »Zmoženost« na oglašni oddelk »Jutra«. 33295

Pletilja
gre kot zastelnika. Cenj. poudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Zastelnica«. 33211

K čevljarju
grem, sem vajenja tudi preživljanja. Cenj. poudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Samo v Ljubljani«. 33210

Knjirovodkinja
s šestletno pisarniško (takol) tehi premeniti službo. — Cenj. poudbe pod »Veele« info delca na oglašni oddelk »Jutra«. 33212

Soferska šola
daje pouk in izobrazbo praktično in teoretično kandidata za samostojne šoferje. Pouk je temeljit in uspeh siguran. Kandidata sprejemamo vsak dan. Prospekti gratis. Natančne informacije v avto-želj. — Zagreb, Kaptol 15. — Telefon št. 11-95. 33240

Lutovce peči
in email tablice ima v zalogi inl Mate Gusevič, Ljubljana VII (Siska), Jernejeva št. 5. 333

Hladilna naprava
»omatizirna, se v obratu, popolnoma brezhlada, se prodra po zelo ugodni cenji, pripravna za mesarje, mlekarne, hotelle. Oglašje se pod Fr. Slamnič, Gospo-svetaka cesta. 33239

Za kuhanje kave
stroj »Express« zelo ugod-prodam Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 33258

Šivalni stroj
»Singer«, popolnoma nov, radi selitve poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33214

Kredenco
lepo, črno, moderno in temnozjav umivalnik s marmornato ploščo in oglašnim prodajo. Gledališka ul. št. 7, prtljike, levo. 30358

Salonsko garnituro
iz finega baršuna, 4 stoli, 2 fotelja in 1 sofa po najnižji cenji naprodaj. Oprava je v najboljšem stanju. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 30070

Umetni mlin
s električno razsvetljavo, na tri pare kamnov ter na mlinovsko, prodam evant dan tudi v najem. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33239

Specerij. inventar
police, tehnične, strelja za petrole, in oline, pisalni stroj in po ugodni cenji prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33337

Salonska garnituro
poceni naprodaj. Naslov v oglašni odd. »Jutra«. 33292

Stelaze
manufaktorne in spocerij-ska, puli skoraj novi, iz msovskega lesa, ehinole, strelja za petrole; in kned-sko belo pol prodam poceni radi opustitve trgovine. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33293

Namizno sadje
jabolka in hruške razpolj-sja po najnižji cenji Peter Setina, Raščice-Zidani most, 194

Obri
Ivan Magdič
krojca, Ljubljana, Gledališka ulica 7, se pripravda za jesensko sezono. 30402

Auto Ford 1925
prodam za Din 12.000. — Poudbe se: garala Lojze, Miklošičeva cesta. 33231

Damski plašč
eleganten, popolnoma nov, dunajski model, radi žalovanja prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33273

Košaro
za perilo, srednje veliko, dobro ohranjeno, kupim. — Poudbe je pošlani po oglašni oddelk »Jutra« na oglašni oddelk »Jutra«. 33278

Površnik
za srednje močao osebo, do bro ohranjen — kupim. Poudbe je pošlani na oglašni oddelk »Jutra« pod značko »Površnik«. 33237

Stare obleke
čevlje in pohištvo kupim. Dopisnice sadotuje, da pridem na dom! — Golob Marija, Galusovo nabrežje št. 29. 33216

Vreče
od monopolne soli, veščo množino, kupim. Poudbe proim na oglašni oddelk »Jutra« pod sifro »Čele vreče«. 33287

Moške obleke
pocenske, čevlje, perilo, poproge, odelje in pohištvo kupim. Pridem tudi na dom. Jurežič, Ljubljana, Galusovo nabrežje 27. 33255

Pult
in stelaže, 2 do 3 m dolga, kupim. Zalokar, Gospo-svetaka cesta 8. 33254

Kmečko posestvo
15-40 arialov kupim. Ag-haba, Zeman, Dobrovozljaka 6. 33233

Diro
lahko, eno-ali dvovrstnao na vzmetih kupi. I. Knez, Ljubljana, Gospo-svetaka cesta 8. 33219

Zivinske soli
v kamnu rabim par 100 kilogramov. Cenj. ponudbe na I. Tramski, Maribor, Aleksandrova cesta 19. 33275

Trgovske lokale
v Kamniku na prometnem kraju, kjer je sedaj dobro vplajano speertijka trgovina, oddam s 15 oktobrom. Naslov pove oglašni odd. »Jutra«. 33234

Lokal
s stanovanjem za trgovino s mešanim blagom v prometnem kraju, najraje brez zaloge, vsemem v najem. 33286

Trgovski lokal
manjši, telim na primerenem mestu, za Bazarom ali v Mosto pri Ljubljani. Poudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Zadruga«. 33227

Klet
ki bi se dala preurediti za vinski klet (garolice) — ikem. Adaptacije izvršim sam Poudbe pod »Promet u del Ljubljane« na oglašni oddelk »Jutra«. 33286

Hlev
s uporabe podstrešja oddam na Kladezni ulici 22. (Tr-novo). 33224

Pekarijo
vsemem najem v prometnem kraju v Sloveniji. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33258

Slaščičarno
v Ljubljani ali v kakem prometnem kraju Slovenije s ali brez inventarja vsemem v najem. Poudbe na oglašni oddelk »Jutra« — pod »Slaščičarna«. 33287

Manorvanja
»Posest«
Realitetna pisarna trutba s o s Ljubljana

Miklošičeva cesta 4
prejema priljave in posest-je pri oddaji stanovanj, trgovskih obrtnih lokalov za oddajalca brezplačno. Nadi prevzemnikom veliko izbiro stanovanj sob, trgovskih in obrtnih lokalov po najnižji cenji. Za oddajalca najboljša prilika oddaje stanovanj — ker brez vseh stroškov! 185

Preselitve
s pohištvenim ali platovostno bizo in najemne prekrutje spedičnja »Slovenija Transport«. Ljubljana, Miklošičeva cesta 36. Telefon 2718. 207

Stanovanje
lepo, suho, dve sobi in prtljike, v novi hiši, oddam takoj mirni stranki do tresh odraslih oseb. Naslovo v velikim vrtom. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33296

Stanovanje
s 1 sobo in kuhinjo, s prtljikanim in električno razsvetljavo takoj poceni oddam. Poudbe na oglašni odd. »Jutra« pod »Nove stanovanj«. 33216

Stanovanje
soba, kabine in kuhinjo oddam stranki brez otrok. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33290

Pisar. prostore
več stanovanj
s 1 ali 2 sobama telim v bližini Rimske ceste ali Trnovske ceste, Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33280

Soba na Bledu
v villi, v kateri se nahaja penson, oddam ali samostojno s sobo v Ljubljani. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33215

Sobo
s dvema posteljami oddam. Istotam tudi hrano. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33217

Sobo
s šteditnikom oddam dvema zakoncema brez otrok. — najraje drvarnim uslužbenim. Poudbe pod »Slovenske železnice. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33214

Sobo
oddam dvema gospodoma. — Električna luč. Kje, pove oglašni oddelk »Jutra«. 33284

Sobo
svetlo, zračno, s električno razsvetljavo, okoli Zvezde, polni ali sodnje tehi svetlo. Poudbe na oglašni oddelk »Jutra«. 33285

Dijaka
sprejemam na stanovanje v bližini Tabora. Naslov pove oglašni oddelk »Jutra«. 33239

Sobo
s dvema posteljami, posebnim vzhodom, električno, parket, prav lepo, oddam evant s zajetkom in kabinami oddam. Tabo 5, I. n. desno. 33233

2000 Din posojila
proti visokim obrestim in garanciji seli gnepa. Poudbe pod »Obroke« na oglašni oddelku »Jutra«. 33288

Denarja
posodim večje zote tistemu lastniku hiše, ki mi nudi stanovanje 1 do 2 sobe, kuhinje in prtljike. Glede plačila po dogovoru. Pisemne poudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »Denarje 27«. 33232

60.000 Din
posodim brezobrestno za primerno stanovanje s nekaj vrstami pogoj, vključno plačila. Poudbe na oglašni oddelk »Jutra« pod »60.000 Din«. 33292

Družabnika (co)
sprejemam v dobro vplajano speertijka s kapitalom v okrog 55.000 evant, finančne proti dobrim obrestim. Poudbe pod oglašni oddelk »Jutra« pod »Družabnika«. 33291

Visokošolko (e)
ali dijakine sprejme v popolno oskrbo boljša družina. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33284

Opremljeno sobo
in kabine, tuši s sonobno kuhinjo, oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33296

Gospodična
soba s posebnim vzhodom. Pisemne poudbe na oglašni odd. »Jutra« pod »Mirno 7«. 33290

Zenitve
z dobro izdobo brivnice, stara 48 let, se seli poročiti. Premožanje postavlja. — Vdovec brez otrok n